

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. DIAGNOZA GMINY	6
1.1. Położenie, podział administracyjny, układ komunikacyjny	6
1.2. Struktura demograficzna	8
1.3. Kultura.....	12
1.4. Edukacja	13
1.5. Pomoc społeczna	14
1.6. Ochrona zdrowia.....	15
1.7. Bezpieczeństwo publiczne.....	15
1.8. Działalność organizacji pozarządowych	16
1.9. Bezrobocie	17
1.10. Gospodarka i rynek pracy.....	18
1.11. Rolnictwo	19
1.12. Sport i rekreacja.....	21
1.13. Dziedzictwo kulturowe	21
1.14. Środowisko przyrodnicze i warunki klimatyczne.....	21
1.15. Infrastruktura techniczna	24
1.16. Zasoby komunalne.....	24
2. PODSUMOWANIE DIAGNOZY, WNIOSKI	25
3. OCENA SYTUACJI GMINY BOROWA – WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	28
4. ANALIZA SWOT	31
5. WYZWANIA I POTENCJAŁY ROZWOJOWE.....	35
6. WIZJA, MISJA, CELE STRATEGICZNE	39
7. PROJEKTY STRATEGICZNE, WYKAZ PLANOWANYCH INWESTYCJI	43
8. OBSZARY FUNKCJONALNE I OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	56
8.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie	56
8.2. Model funkcjonalno-przestrzenny gminy	56
8.3. Obszary strategicznej interwencji	68
9. KORELACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	79
10. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ INWESTYCYJNYCH	85
11. ASPEKT ŚRODOWISKOWY REALIZACJI STRATEGII	89
12. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	93
SPIS ILUSTRACJI.....	95
SPIS TABEL.....	97

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

ZAŁĄCZNIKI	99
Załącznik nr 1: Analiza ankiet dot. stanu istniejącego oraz perspektyw rozwoju gminy Borowa .	99

WPROWADZENIE

Strategia rozwoju gminy to dokument programowania rozwoju lokalnego, który określa priorytetowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego oraz cele rozwoju społeczno-gospodarczego danego obszaru z założeniem partycypacji społecznej. *Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023 – 2030* powstała z uwzględnieniem zapisów Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz zmianami niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020, poz. 1378).

Nadrzędną funkcją *Strategii* jest zdefiniowanie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań adekwatnych do potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej a także zdefiniowanie metod ich wdrażania w taki sposób, aby zapewnić stałą poprawę warunków życia mieszkańców gminy. Istotnym elementem podczas określania wizji i misji rozwoju gminy Borowa, było zachowanie spójności i korelacji z założeniami dokumentów o randze krajowej, regionalnej i lokalnej w tym m.in. z:

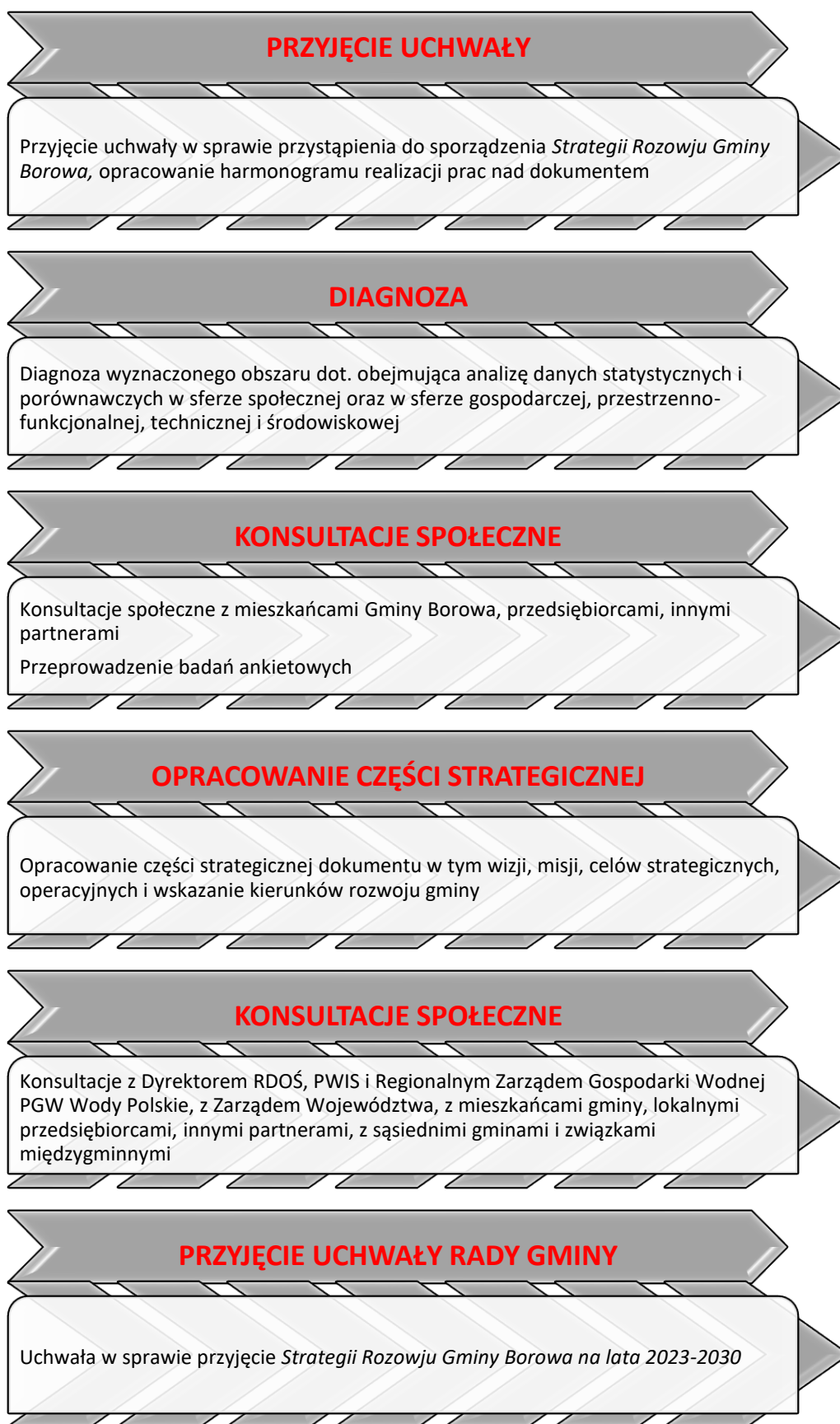
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,*
- *Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,*
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,*
- *Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,*
- *Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030,*
- *Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019 z perspektywą do 2023 r.,*
- *Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do Roku 2030,*
- *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030,*
- *Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030,*
- *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Mieleckiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029,*
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Borowa na lata 2016-2025.*

Czas realizacji *Strategii* pokrywa się z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej przypadającą na lata 2021-2027 i obejmuje lata 2023-2030. Okres ten jest spójny z przedziałem czasowym obowiązywania *Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego* i pozwala na dopasowanie działań na szczeblu lokalnym z możliwościami pozyskania dofinansowań zewnętrznych jak również na zachowanie korelacji w kierunkach rozwoju gminy Borowa z działaniami podejmowanymi na szczeblu regionalnym.

Prace nad *Strategią Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030* oparte były na aktywnym uczestnictwie mieszkańców gminy tj. na partycypacji społecznej i koncentrowały się na następujących etapach:

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 1: Etapy opracowania Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Borowa składa się z następujących elementów:

- diagnoza jako punkt wyjścia do konstruowania wniosków i kierunków działań, analizy potencjału społeczno-gospodarczego gminy Borowa, uwzględniającej uwarunkowania przestrzenne analizowanego obszaru;
- część strategiczna uwzględniająca kierunki działań pozwalające na osiągnięcie zakładanych celów strategicznych i operacyjnych.

Realizacja założeń zawartych w przedmiotowym opracowaniu wpłynie na spójny rozwój społeczno-gospodarczy gminy Borowa w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, stymulując aktywizację i integrację społeczności lokalnej.

1. DIAGNOZA GMINY

1.1. Położenie, podział administracyjny, układ komunikacyjny

Gmina Borowa to gmina wiejska zlokalizowana w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, na prawym brzegu rzeki Wisły w powiecie mieleckim. Pod względem doprecyzowania usytuowania gminy można nadmienić, że znajduje się ona w centralnej części subregionu tarnobrzeskiego.

Gmina Borowa graniczy z następującymi gminami:

- od wschodu z gminą Gawłuszowice, województwo podkarpackie,
- od południa z gminą Czermin, województwo podkarpackie,
- od południowego wschodu z gminą Mielec, województwo podkarpackie,
- od północnego-zachodu z gminą Połaniec, województwo świętokrzyskie.

Wizualizację lokalizacji gminy stanowią poniższe mapy.

Ilustracja 2: Gmina Borowa – lokalizacja w skali kraju, województwa i powiatu, źródło: <https://powiat-mielecki.pl/nasz-powiat/nasz-powiat/mapa-powiatu>, [https://pl.wikipedia.org/wiki/Borowa_\(gmina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Borowa_(gmina))

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Gmina Borowa jest ósmą pod względem wielkości spośród 10 gmin powiatu i zajmuje obszar 55,47 km², co stanowi 6,3% powierzchni powiatu mieleckiego.

Podstawowy układ komunikacyjny analizowanego obszaru umożliwiający powiązania wewnętrzne i zewnętrzne tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez teren gminy Borowa przebiegają drogi wojewódzkie nr 982 Szczucin-Sadkowa Góra-Jaślany i nr 983 Sadkowa Góra-Mielec. Zapewniają one możliwość powiązań z systemem ponadlokalnym w skali województwa, regionu a także kraju. Łączna długość sieci dróg publicznych na terenie gminy wynosi 75,5 km. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się połączenie drogowo-mostowe relacji Kielce-Rzeszów z przeprawą mostową na rzece Wiśle w rejonie Połańca.

W skład gminy Borowa wchodzi 10 sołectw. Siedzibą władz gminy, pełniącą funkcję ośrodka administracyjno-usługowego jest miejscowość Borowa, będąca największą miejscowością w gminie i zajmującą ponad 1/5 jej powierzchni całkowitej.

Tabela 1: Wykaz i wielkość sołectw na terenie gminy Borowa, opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Borowej, źródło: Raport o stanie Gminy Borowa za 2020 r.

Lp.	Nazwa	Powierzchnia (ha)
1.	Borowa	1074
2.	Gliny Małe	824
3.	Gliny Wielkie	572
4.	Górki	626
5.	Łysakówek	380
6.	Orłów	355
7.	Pławo	510
8.	Sadkowa Góra	683
9.	Surowa	279
10.	Wola Pławska	244
11.	Razem	5 547

Ilustracja 3: Struktura wewnętrzna gminy Borowa, źródło: <http://ugborowa.pl/content/view/4/5/>

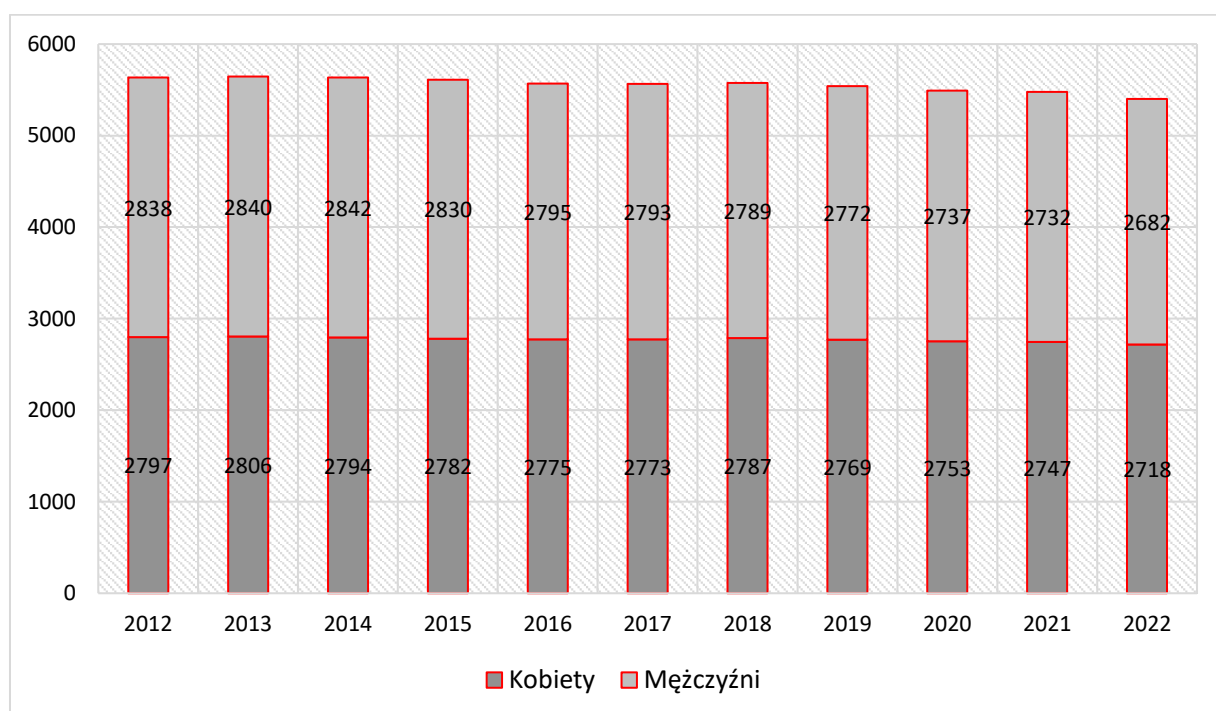

1.2. Struktura demograficzna

Trendy demograficzne to jeden z podstawowych elementów struktury społecznej wpływających na rozwój miast i gmin. Według danych wewnętrznych gminy na dzień 31.12.2022 r. gmina Borowa zamieszkiwana była przez 5 400 mieszkańców zameldowanych na stałe i 33 mieszkańców zamieszkujących czasowo, co stanowiło 4% ludności powiatu mieleckiego. Gęstość zaludnienia na omawianym obszarze kształtuje się na poziomie ok. 101 os./km².

Zgodnie z analizą danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2002-2021 liczba mieszkańców gminy Borowa zmalała o 3,4%, a średni wiek mieszkańców wynosił 40,1 lat był nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców Polski.

Ilustracja 4: Demografia w gminie Borowa w latach 2012-2022, oprac. własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Poniższa tabela prezentuje strukturę demograficzną w 2022 roku z uwzględnieniem podziału administracyjnego tj. poszczególnych miejscowości na terenie gminy Borowa.

Tabela 2: Liczba ludności wg miejscowości zameldowanych na pobyt stały (wg stanu na dzień 31.12.2022 roku), źródło: dane demograficzne Urzędu Gminy w Borowej

Lp.	Nazwa	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały (os.)	Liczba mieszkańców czasowych (os.)
1.	Borowa	1574	9
2.	Gliny Małe	607	5
3.	Sadkowa Góra	790	14
4.	Górki	518	3
5.	Pławo	546	1
6.	Orłów	236	1
7.	Wola Pławska	233	
8.	Łysakówek	307	

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

9.	Gliny Wielkie	337	
10.	Surowa	252	
11.	Razem	5 400	33

Największą liczebnością mieszkańców charakteryzowała się miejscowość Borowa będąca jednocześnie siedzibą gminy i głównym lokalnym ośrodkiem administracyjno-edukacyjno-gospodarczym. Zgodnie z danymi statystycznymi zamieszkiwana była przez 1574 osób (co stanowi 29,1% ogółu mieszkańców gminy). Kolejnymi ośrodkami o wysokim zaludnieniu w odniesieniu do obszaru gminy są: Sadekowa Góra – 790 mieszkańców i Gliny Małe – 607 osób.

Ilustracja 5: Udział procentowy mieszkańców poszczególnych miejscowości/wsi na terenie gminy Borowa

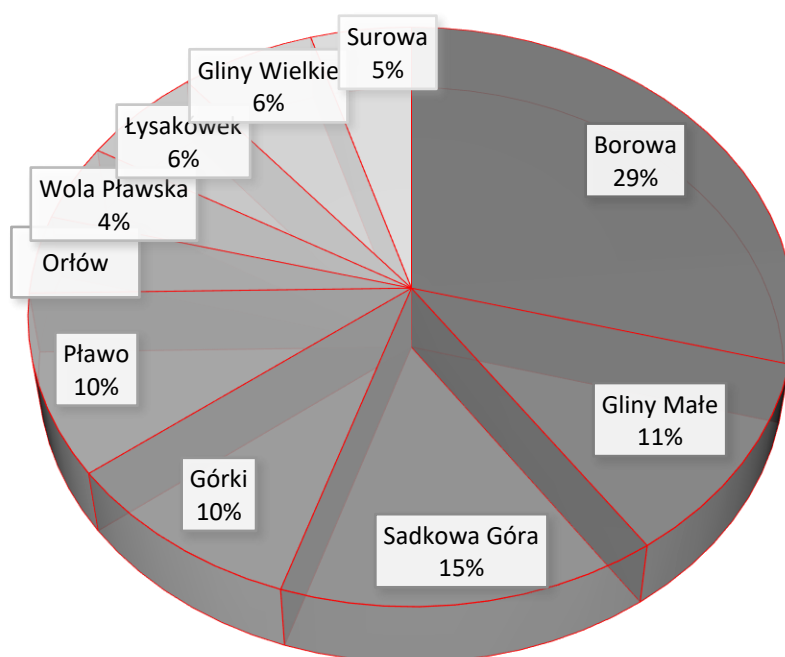

Tabela poniżej przedstawia strukturę demograficzną na terenie gminy Borowa w 2022 roku z uwzględnieniem kryterium płci i wieku mieszkańców.

Tabela 3: Struktura demograficzna z podziałem na płeć i wiek mieszkańców w gminie Borowa stan na dzień 31.12.2022 r., źródło: dane demograficzne Urzędu Gminy w Borowej

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	66	81	147
3	20	26	46
4-5	56	57	113
6	36	31	67
7	22	25	47
8-12	138	147	285
13-15	106	84	190
16-17	57	50	107
18	26	30	56
19-65	1810	1685	3495

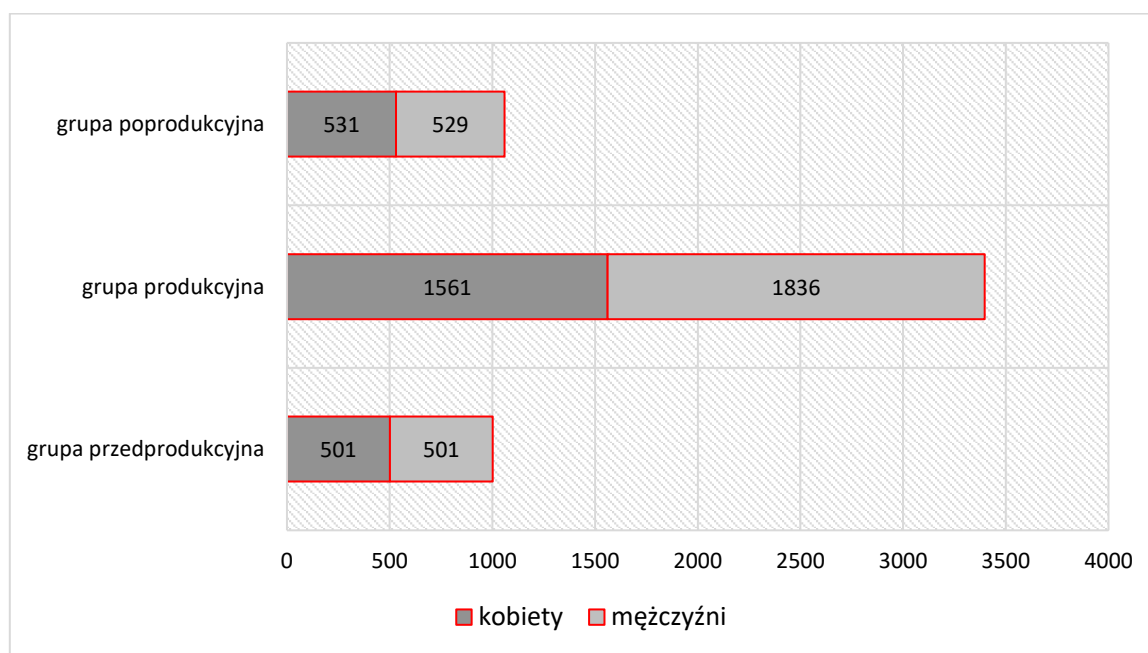
Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

19-60	1622	1505	3127
>60	502	656	1158
>65	345	502	847

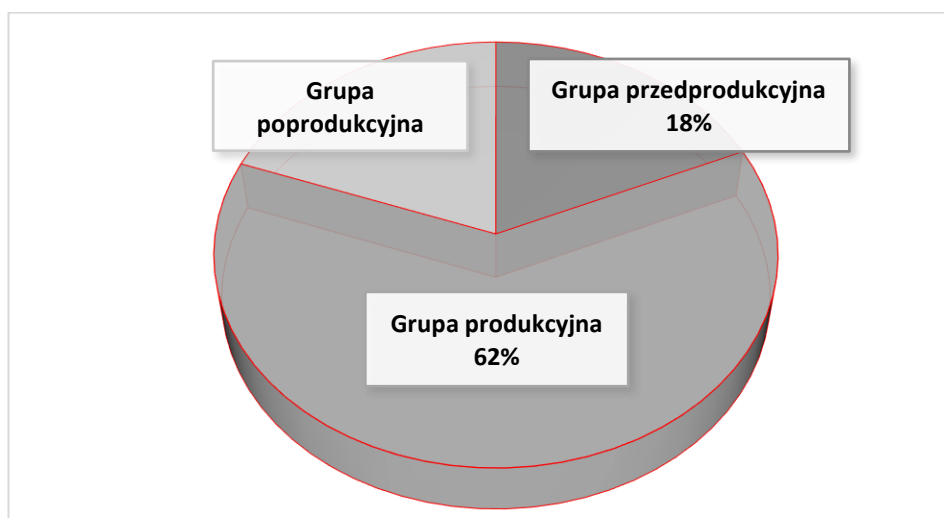
W kontekście powyższych danych możemy określić strukturę wiekową społeczności lokalnej z uwzględnieniem podziału na:

- grupę przedprodukcyjną, czyli dzieci i młodzież do 18 roku życia,
- grupę produkcyjną definiowaną jako ludność od 18 do 65 roku życia mężczyźni i od 18 do 60 roku życia kobiety,
- grupę poprodukcyjnej tj. osoby w wieku 65+.

Ilustracja 6: Struktura wiekowa ludności na terenie gminy Borowa ujęcie z podziałem na płeć

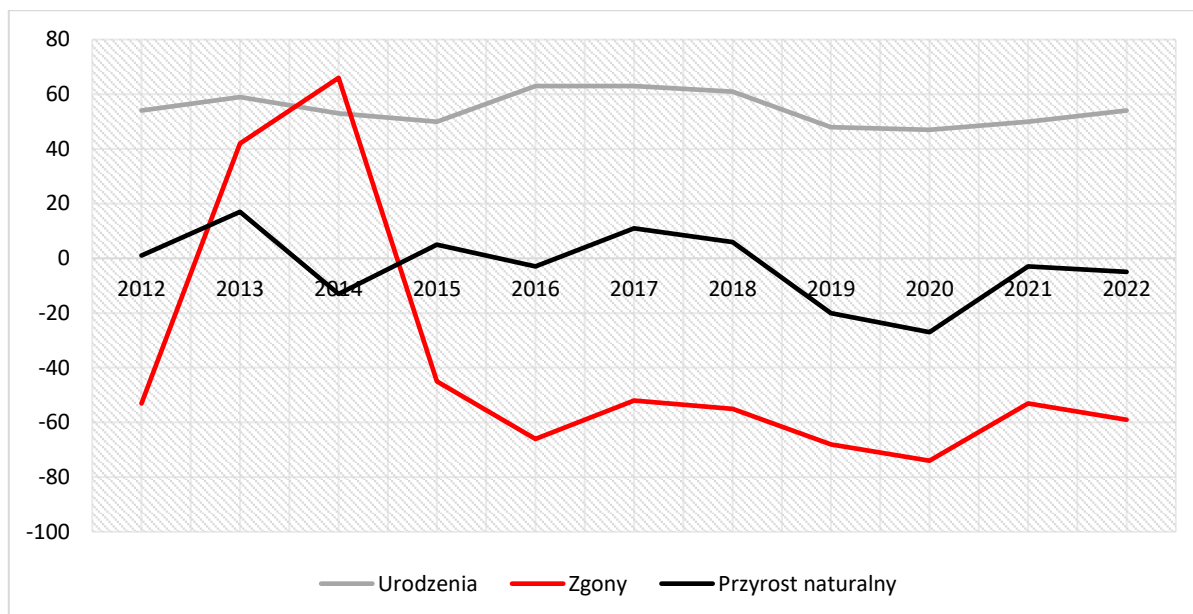
Ilustracja 7: Struktura wiekowa ludności na terenie gminy Borowa ujęcie procentowe

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

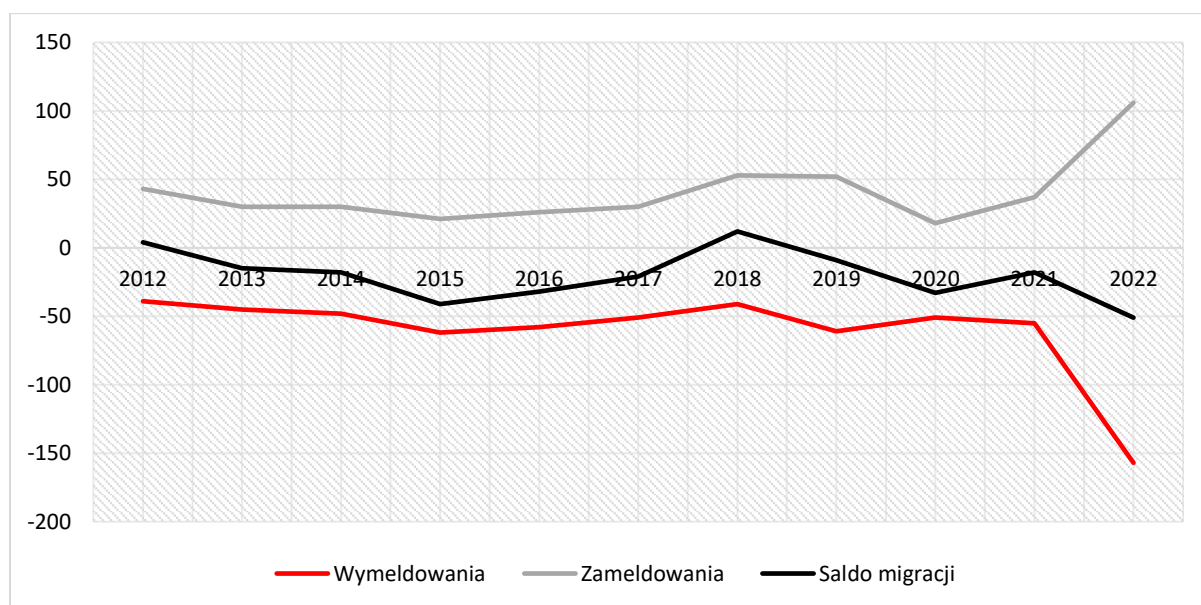
Zgodnie z danymi statystycznymi gminy Borowa, w 2022 roku na obszarze gminy odnotowano ujemny przyrost naturalny wynoszący na dzień 31.12.2022 r. -5. W 2022 roku urodziło się 54 dzieci i zarejestrowano 59 zgonów.

Ilustracja 8: Przyrost naturalny w gminie Borowa w latach 2012-2022, oprac. własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2022 roku na terenie gminy zarejestrowano 106 zameldowań i 157 wymeldowań, co pozwala na określenie salda migracyjnego jako -51. W kontekście zobrazowania tendencji migracyjnej ludności istotne jest wskazanie ilości zameldowań i wymeldowań ludności na omawianym obszarze w perspektywie kilku lat wstecz.

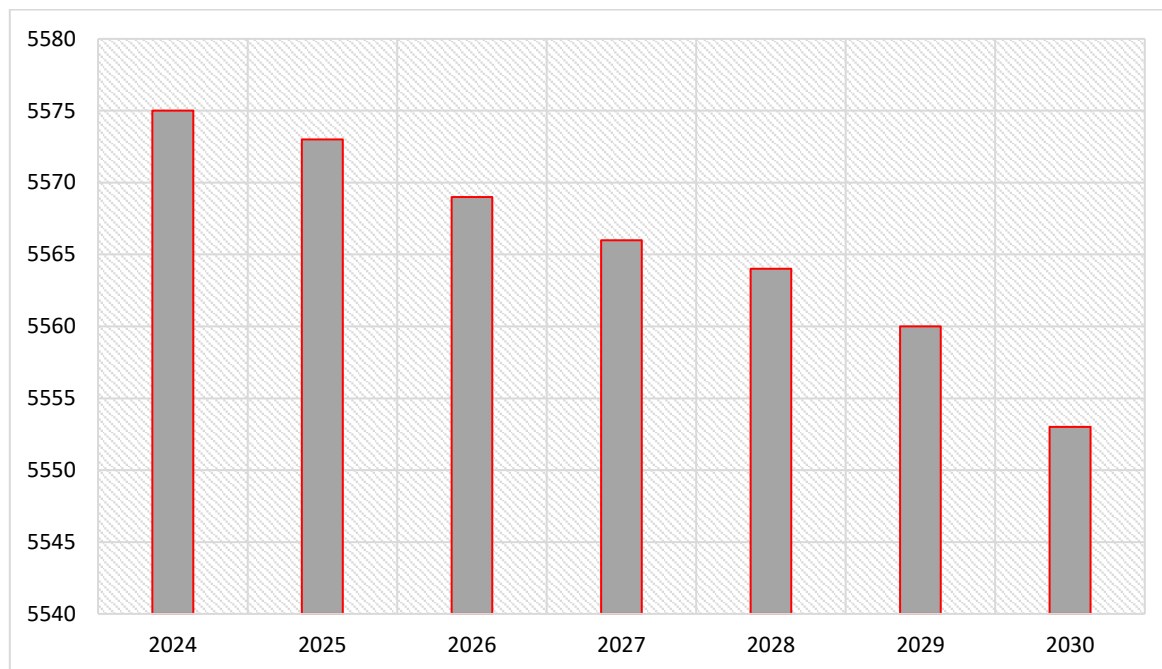
Ilustracja 9: Migracja w gminie Borowa w latach 2012-2022, oprac. własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego Prognozowana liczba ludności w gminie Borowa do roku 2047 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Biorąc pod uwagę analizę struktury demograficznej oraz tendencje zmian liczby ludności wynikające z przyrostu naturalnego i salda migracji, a także uwzględniając prognozy Głównego Urzędu Statystycznego należy stwierdzić, że w perspektywie do roku 2030 liczba mieszkańców będzie stopniowo maleć.

Ilustracja 10: Prognozowana liczba ludności w gminie Borowa do roku 2030 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).

1.3. Kultura

Organizatorem i koordynatorem życia kulturalnego jest Gminny Ośrodek Kultury w Borowej, będący samorządową instytucją kultury. Finansowanie placówki odbywa się z otrzymywanej z budżetu gminy dotacji podmiotowej i realizowanych projektów. Kadra merytoryczna instytucji to: 2 pracowników etatowych i 7 pracowników na umowy - zlecenie do prowadzenia zespołów i kół zainteresowań, umowa - zlecenie dla sprzątaczk.

Oferta kulturalna na terenie gminy budowana jest w oparciu o działalność zespołów tanecznych, zespołu folklorystycznego i kapeli ludowej, kółka muzycznego, kółek zainteresowań, nauki gry na instrumentach muzycznych, organizacji imprez okolicznościowych. GOK współpracuje ze szkołami, organizacjami sportowymi, KGW, OSP, sołectwami przede wszystkim w zakresie organizacji imprez okolicznościowych, rocznicowych, rekreacyjno-sportowych. W pozostałych wsiach funkcję ośrodków życia kulturalnego pełnią domy strażaka wraz ze swoim zapleczem socjalnym oraz w mniejszym stopniu szkoły.

W gminie działa biblioteka publiczna w Borowej zlokalizowana w wielofunkcyjnym obiekcie w ośrodku usługowym oraz 3 filie: w Glinach Małych, w Sadkowej Górze – Ujściu oraz w Górkach.

Istotną rolę w kształtowaniu oferty kulturalnej na omawianym obszarze odgrywa współpraca Ośrodka z biblioteką, placówkami oświatowymi, sołtysami, radami sołectekimi, jednostkami OSP, organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, KGW działającymi na terenie Gminy, w tym m.in. z:

- Kołem Gospodyń Wiejskich w Surowej,
- Kołem Gospodyń Wiejskich w Łysakówku,
- Kołem Gospodyń Wiejskich w Borowej,

- Kołem Gospodyń Wiejskich w Glinach Wielkich,
- Stowarzyszeniem Rozwoju Wsi „Inicjatywa” w Sadkowej Górze,
- Stowarzyszeniem „Sadkowiarki” z Sadkowej Góry,
- Kołem Gospodyń Wiejskich w Sadkowej Górze,
- Kołem Gospodyń Wiejskich w Pławie,
- Stowarzyszeniem Koła Gospodyń Wiejskich FREZJA w Woli Pławskiej,
- Kołem Gospodyń Wiejskich w Woli Pławskiej,
- Góreckim Stowarzyszeniem Kobiet Victoria,
- Kołem Gospodyń Wiejskich w Glinach Małych.

1.4. Edukacja

Do zadań gminy należy zapewnienie warunków działania szkół i przedszkoli, wykonywanie remontów obiektów szkolnych, wyposażenie placówek oświatowych w niezbędny sprzęt, pomoce dydaktyczne, które pozwolą realizować programy nauczania, przeprowadzanie egzaminów i konkursów. Gmina Borowa realizuje zadania oświatowe wynikające z ustawy o systemie oświaty i rozporządzeń wykonawczych poprzez zabezpieczenie działalności przedszkoli, szkół podstawowych i opieki nad dziećmi do lat 3, a także zapewnia dostępność do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych, finansując dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół poza terenem gminy.

Zadania oświatowe realizowane są przy pomocy środków otrzymanych z budżetu państwa – subwencji oświatowej oraz z budżetu gminy. Na terenie gminy Borowa obecnie funkcjonują następujące placówki edukacyjne:

Tabela 4: Placówki edukacyjne w gminie Borowa

Nazwa	Lp. uczniów w roku szkolnym 2020/2021	Lp. uczniów w roku szkolnym 2021/2022	Lp. uczniów w roku szkolnym 2022/2023	Lp. oddziałów
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Borowej (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa)	362: 121 dzieci oddziałów przedszkolnych klasy 1-8 szkoły podstawowej - 241 uczniów.	380: 129 dzieci oddziałów przedszkolnych, 251 uczniów szkół podstawowych	389: 139 dzieci oddziałów przedszkolnych klasy 1-8 szkoły podstawowej - 250 uczniów.	21 (6 oddziałów przedszkolnych, 15 oddziałów klas 1-8)
Spółeczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Glinach Małych (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa)	98: 30 dzieci oddziałów przedszkolnych, 68 uczniów szkół podstawowych	93: 27 dzieci oddziałów przedszkolnych, 66 uczniów szkół podstawowych	104: 34 dzieci oddziałów przedszkolnych, 70 uczniów szkół podstawowych	10 (2 oddziały przedszkolne, 8 oddziałów klas 1-8)
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Górkach (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa)	78: 17 dzieci oddziałów przedszkolnych, 61 uczniów szkół podstawowych	78: 20 dzieci oddziałów przedszkolnych, 58 uczniów szkół podstawowych	68: 17 dzieci oddziałów przedszkolnych, 51 uczniów szkół podstawowych	9 (1 oddział przedszkolny, 8 oddziałów klas 1-8)
Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Wesoły Balonik”	brak	3 dzieci oddziałów przedszkolnych	8 dzieci oddziałów przedszkolnych	1 oddział przedszkolny

1.5. Pomoc społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, w szczególności w ramach ustaw o: świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów na terenie gminy Borowa świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej. Pomoc jako zadania zlecone i własne realizowana jest w formie, zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i specjalnych celowych, dożywiania dzieci w szkołach.

Tabela 5: Beneficjenci pomocy społecznej w gminie Borowa w latach 2018-2022

Kategoria	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	264	349	205	184	96
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	638	872	504	437	240

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie Borowa w latach 2018-2022 ulegała wahaniom, podobnie jak udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy. Należy zaznaczyć jednak, że od 2019 roku wartości te ulegają sukcesywnemu zmniejszeniu.

Tabela 6: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na kategorie udzielanej pomocy przez GOPS w latach 2018-2022

Kategoria	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Ubóstwo	23	16	26	23	19
Bezdomność	4	4	3	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym potrzeba ochrony wielodzietności	0/0	2	4	7	5
Bezrobocie	18	16	16	14	8
Niepełnosprawność	69	58	56	42	37
Długotrwała lub ciężka choroba	85	76	67	49	39
Bezradność w sprawach opieki wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego	7	2	2	1	2
w tym rodziny niepełne	0	0	0	0	1
rodziny wielodzietne	1	0	0	0	0
Alkoholizm	2	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	3	1	4	1
Zdarzenia losowe	2	2	5	2	5

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2022 były:

- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność,
- ubóstwo.

Ponad to na terenie gminy znajdują się np. placówki/podmioty społeczne:

- Dom Ludowy Borowa-Gizowa,

- Dom Ludowy Glinach Małych,
- Dom Ludowy w Glinach Wielkich (była Szkoła Podstawowa),
- Dom Ludowy w Łysakówku,
- Dom Opieki dla osób starszych w Łysakówku,
- Dom Ludowy w Orłowie,
- Dom Ludowy w Pławie,
- Dom Ludowy w Sadkowej Górze,
- Dzienny Dom Seniora w Sadkowej Górze,
- Dom Ludowy w Surowej,
- Siedziba placówki Stowarzyszenia na rzecz osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Woli Pławskiej.

1.6. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im prof. Klemensa Skóry w Borowej. Zasadniczym celem działania podmiotu leczniczego jest zaspokajanie w sposób ciągły i trwały potrzeb obywateli w zakresie ochrony zdrowia w ramach gwarantowanych przez państwo świadczeń zdrowotnych. Do lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2023 r. deklaracje złożyło 13 167 osób.

W zakresie obsługi specjalistycznej, gmina znajduje się w zasięgu podmiotów zlokalizowanych w Mielcu. Na terenie gminy funkcjonuje prywatna apteka w połączeniu z Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Borowej. W budynku Ośrodka Zdrowia w Borowej udostępniono pomieszczenia Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego SP Zakładu w Mielcu w celu stacjonowania Zespołu Wyjazdowego Podstawowego Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego.

Tabela 7: Placówki opieki zdrowotnej w gminie Borowa

NAZWA PODMIOTU	LICZBA DEKLARACJI	PERSONEL
Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im prof. Klemensa Skóry w Borowej	Liczba deklaracji do lekarza POZ: 3789 Liczba deklaracji do pielęgniarki środowiskowej: 4606 Liczba deklaracji do położnej: 4234 Liczba wszystkich deklaracji: 13 167	Personel lekarski: 8 Personel pielęgniarski: 6 Administracja: 3 Personel porządkowy: 1

1.7. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli, ale również ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli, godzącymi w ogólnoprzyjęte normy postępowania. Jego utrzymanie jest istotne dla zapewnienia stanu optymalnego i sprawnego funkcjonowania społeczeństwa.

Teren gminy Borowa obsługiwany jest przez 4 policjantów Rewiru Dzielnicowych w Borowej. Zadania policyjne realizowane są również przy współudziale sąsiadujących Rewirów oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Mielcu tj.: Policjantów Wydziału Kryminalnego oraz Wydziału Ruchu Drogowego.

Dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Mielcu, przedstawiają następującą aktywność przestępczą na terenie gminy Borowa w latach 2018-2022:

Tabela 8: Liczba interwencji policyjnych na terenie gminy Borowa w latach 2018-2021

Kategoria zdarzenia	2018	2019	2020	2021	2022
Wykroczenia	105	68	98	85	70
Przestępstwa	23	23	28	26	20

Dane statystyczne dotyczące liczby przestępstw i wykroczeń wskazują, że ich ilość od 2018 roku na obszarze gminy Borowa sukcesywnie spada. W odniesieniu do 2018 roku w roku 2022 liczba przestępstw zmalała o 13,04% a liczba wykroczeń o 33,33%, co pozwala na postawienie tezy o wysokim bezpieczeństwie na terenie gminy.

Na terenie Gminy działa 10 jednostek ochotniczych straży pożarnych, z tego dwie włączone do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. Ogółem w strukturach OSP zrzeszonych jest ponad 400 osób. Przeszkolonych i mogących brać udział w akcji bojowej jest 72 druhów. OSP gminne dysponują łącznie 13 samochodami ratowniczymi, jednym samochodem ratowniczo-gaśniczym ciężkim, jednym średnim i jedenastoma lekkimi.

Tabela 9: Liczba interwencji OSP na terenie gminy Borowa w latach 2018-2022

Kategoria zdarzenia	2018	2019	2020	2021	2022
Pożary	11	11	12	6	20
Miejscowe zagrożenia	17	41	18	25	19
Fałszywe alarmy	0	1	0	0	2

1.8. Działalność organizacji pozarządowych

Na obszarze gminy Borowa w 2022 roku funkcjonowało 18 organizacji pozarządowych i 10 ochotniczych straży pożarnych. Pełnią one istotną rolę w życiu społeczno-kulturalnym. Poniższe zestawienie zawiera wykaz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych posiadających osobowość prawną i zlokalizowanych i działających na terenie gminy Borowa.

Tabela 10: Wykaz organizacji pozarządowych na terenie gminy Borowa

Lp.	Nazwa
1.	Jednostki OSP – 10 jednostek
2.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Borowskiej,
3.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Mielcu
4.	Stowarzyszenie Izba Pamięci Orłowa
5.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Sadkowa Góra „Inicjatywa”
6.	Stowarzyszenie „Sadkowiec” z Sadkowej Góry
7.	Góreckie Stowarzyszenie Kobiet „Victoria”
8.	Stowarzyszenie Lotnicze im. Jana Wnuka w Górkach
9.	Góreckie Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „Pasjonat”
10.	Stowarzyszenie „Powieśle” Gliny Małe
11.	Kółko Rolnicze w Orłowie
12.	Stowarzyszenie na Rzecz Rolników Indywidualnych w Powiecie Mieleskim
13.	Koło Gospodyń Wiejskich w Borowej
14.	Koło Gospodyń Wiejskich w Glinach Małych
15.	Koło Gospodyń Wiejskich w Glinach Wielkich
16.	Koło Gospodyń Wiejskich w Górkach
17.	Koło Gospodyń Wiejskich w Orłowie
18.	Koło Gospodyń Wiejskich w Sadkowej Górze
19.	Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich „Frezja” w Woli Pławskiej

1.9. Bezrobocie

Na obszarze gminy Borowa na dzień 31.12.2022 r. zarejestrowanych było 80 osób bezrobotnych (w tym 43 kobiety), co stanowiło 1,5% ogółu mieszkańców gminy i 2,35% w kontekście do liczebności grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Mielcu zawartymi w *Sprawozdaniu o rynku pracy 01.01.2022-31.12.2022* struktura bezrobotnych na terenie gminy Borowa przedstawiała się następująco:

Tabela 11: Struktura bezrobocia na terenie gminy Borowa stan na dzień 31.12.2022 r., na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy

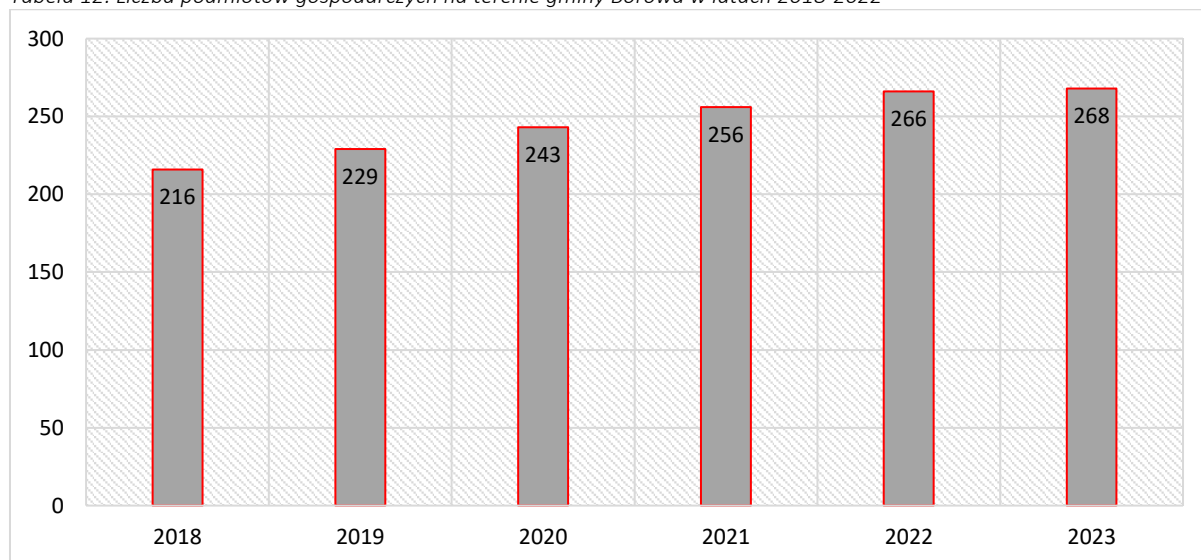
Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani		
		Razem	kobiety	mężczyźni
Ogółem		80	43	37
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	10	5	5
	1-3	16	10	6
	3-6	15	8	7
	6-12	8	6	2
	12-24	10	7	3
	Powyżej 24	21	7	14
Wiek	18-24	18	10	8
	25-34	24	20	4
	35-44	15	6	9
	45-54	17	6	11
	55-59	2	1	1
	60 lat i więcej	4	0	4
Wykształcenie	wyższe	10	8	2
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	25	15	10
	średnie ogólnokształcące	7	6	1
	zasadnicze zawodowe/branżowe	32	13	19
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	6	1	5
Staż pracy ogółem	do 1 roku	15	11	4
	1-5 lat	18	11	7
	5-10 lat	20	9	11
	10-20 lat	15	8	7
	20-30 lat	2	0	2
	30 lat↑	2	0	2
	bez stażu	8	4	4

1.10. Gospodarka i rynek pracy

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Borowa zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (<http://aplikacja.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/search.aspx>) stan na dzień 08.02.2023 r. wynosiła 268 podmiotów gospodarczych. Największa liczba podmiotów gospodarczych występuje w miejscowości Borowa – 98 (36,57% ogółu podmiotów gospodarczych na terenie gminy), co warunkowane jest funkcją wskazanego obszaru.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników.

Tabela 12: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Borowa w latach 2018-2022

Porównując dane statystyczne dotyczące liczebności podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze gminy Borowa z lat 2018-2023 zauważalny jest stały wzrost ich liczebności.

Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej najczęściej deklarowanymi rodzajami działalności gospodarczej na terenie gminy są:

Tabela 13: Działalność gospodarcza wg kodów PKD

Kod PKD	Nazwa	Liczba
4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	115
4333Z	Posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian	112
4334Z	Malowanie i szklenie	108
4339Z	Wykonywanie pozostałych robót wykończeniowych	99
4331Z	Tynkowanie	94

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	74
4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych	66
4391Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	60
2656Z	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	58
4941Z	Transport drogowy towarów	56

1.11. Rolnictwo

Gmina Borowa jest typową gminą wiejską z przewagą użytków rolnych. Największy udział w strukturze użytków rolnych stanowią grunty orne tj. około 90% i większość z nich znajduje się w klasie III i IV. Odnotowuje się nieznaczny udział jest sadów – 0,7%, jak również użytków zielonych 9,2%, a szczególnie pastwisk. Większość użytków zielonych jest w klasie III i IV i są średniej jakości, a plony zależą w dużej mierze od stosunków wodnych.

Tabela 14: Struktura użytków rolnych w gminie Borowa

Lp.	Rodzaj gruntów	Wielkość (ha)
1.	Grunty orne	3820,96
2.	Sady	20,84
3.	Łąki trwałe	88,32
4.	Pastwiska trwałe	297,97
5.	Grunty rolne zabudowane	238,00
6.	Grunty rolne pod stawami	6,65
7.	Grunty rolne pod rowami	45,60
8.	Grunty rolne zadrzewione i zakrzewione	160,64
9.	Nieużytki	232,57
10.	Lasy	85,66
11.	w tym państwowe	1,74

Gmina Borowa posiada jedno z najlepszych w województwie podkarpackim warunki przyrodnicze do produkcji rolniczej. Użytki rolne występujące na terenie gminy Borowa zaliczane są do gleb I – VI klasy bonitacyjnej. Na omawianym obszarze przeważają użytki w klasie III i IV (83,8% powierzchni użytków rolnych). Użytki rolne obszaru gminy nadają się pod uprawy wszystkich roślin, z wyjątkiem upraw warzyw przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci, szczególnie na terenach występowania zagrożeń powodziowych tj. na terenach zalanych i podtopionych w czasie katastrofalnej powodzi w 1997 r., gdzie mogło wystąpić zanieczyszczenie gleb skażonymi wodami rzek. Dotyczy to użytków rolnych na terenie wsi: Surowa, Górki, Łysakówek, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Sadkowa Góra. Najlepsze warunki glebowo–przyrodnicze do produkcji rolnej mają wsie: Gliny Małe, Surowa, Wola Pławska, Gliny Wielkie, Sadkowa Góra, Orłów; również wieś Pławo i Borowa odznaczają się wysoką przydatnością rolniczą i korzystnymi cechami środowiska przyrodniczego. Na terenie gminy funkcjonuje 1235 gospodarstw rolne.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Tabela 15: Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Borowa

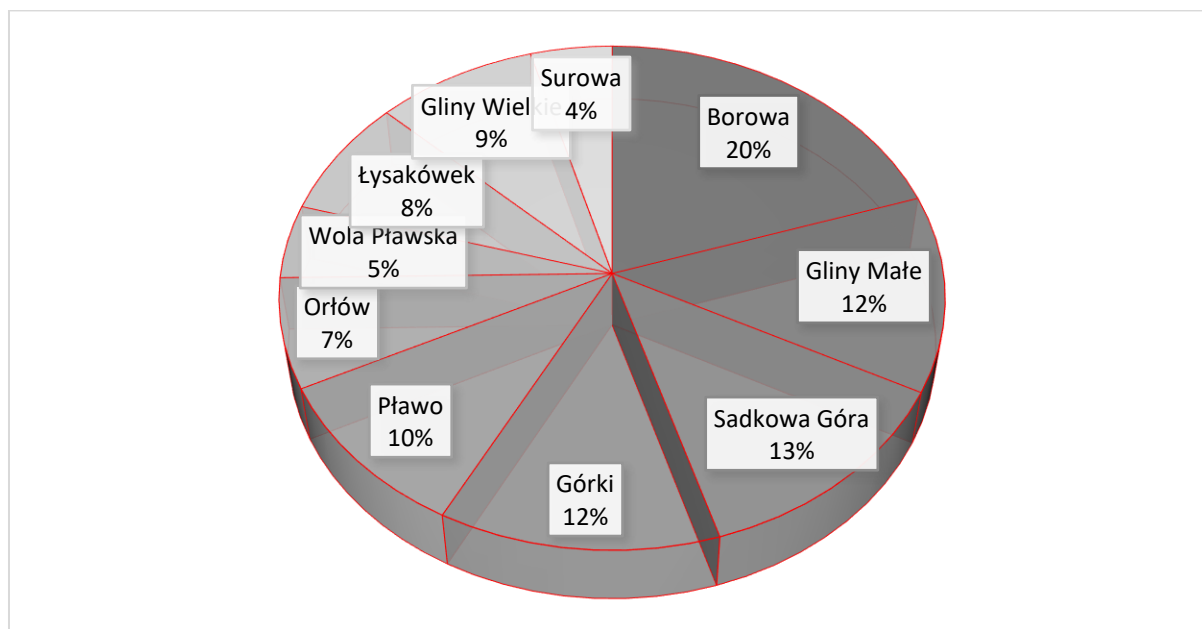
Lp.	Powierzchnia (ha)	Liczba gospodarstw
1.	1-2	625
2.	2,01-5	421
3.	5,01-7	86
4.	7,01-10	56
5.	10,01-15	32
6.	powyżej 15	15
łącznie:		1235

Poniższa tabela przedstawia powierzchnię użytków rolnych w poszczególnych sołectwach.

Tabela 16: Wielkość użytków rolnych w poszczególnych sołectwach

Lp.	Nazwa	Wielkość użytków rolnych (ha)
1.	Borowa	951,76
2.	Gliny Małe	597,60
3.	Sadkowa Góra	605,46
4.	Górki	594,98
5.	Pławo	474,87
6.	Orłów	334,25
7.	Wola Pławska	223,83
8.	Łysakówek	363,11
9.	Gliny Wielkie	409,17
10.	Surowa	207,27

Ilustracja 11: Wielkość użytków rolnych w poszczególnych sołectwach ujęcie procentowe

Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z działalności wydobywczej, oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami.

1.12. Sport i rekreacja

Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną w gminie Borowa stanowią następujące obiekty sportowo-rekreacyjne:

- boiska piłkarskie trawiaste pełnowymiarowe – 4 sztuki,
- boiska wielofunkcyjne przyszkolne (sztuczna nawierzchnia) – 1 sztuka,
- place zabaw - 7 sztuk,
- siłownie zewnętrzne – 1 sztuka.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się także kluby sportowe:

- LKS „Wisłoka” Borowa,
- LKS „Błysk” Górki,
- LKS „Wisła” Gliny Małe,
- LKS „Pławianka” Orłów,
- Uczniowski Klub Sportowy w Borowej.

1.13. Dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kulturowe na terenie gminy Borowa stanowią m.in. zabytkowe zespoły kościelne, kaplice, zabytkowy cmentarz, zespoły dworsko-parkowe, dzwonnica oraz spichlerz.

Do najcenniejszych zabytków gminy należą:

- zespół kościoła par. p.w. św. Mikołaja w Borowej, w skład którego wchodzi: kościół parafialny p.w. św. Mikołaja w Borowej 1885-1893, dzwonnica 1893 r. i ogrodzenie cmentarza, koniec XIX;
- zespół cmentarza parafialnego w Borowej, składający się z najstarszej części cmentarza parafialnego datowanej na 1850 r. oraz z kapliczki grobowej rodziny Łubkowskich z 1850 r.;
- park dworski z połowy XIX w. w Glinach Małych;
- zespół szkoły powszechnej w Orłowie, w którego skład wchodzi: szkoła powszechna z 1879 r. i kapliczka z 1879 r.;
- zespół dworski w Sadkowej Górze, składający się z dworu z 1 połowy XIX w., stajni z 2 połowy XIX w. i parku z 2 połowy XIX w.;
- zespół dworski w Sadkowej Górze, składający się z dworu z 1894 r. i parku z końca XIX w.

Bogatym dziedzictwem gminy są także kapliczki, figury świętych i krzyże przydrożne. Spotykane na obszarze gminy figury kamienne pochodzą z okresu od XIX w. do lat 20-tych XX wieku. Ten typ reprezentują:

- figura św. Jana Nepomucena z k. XIX w. w Glinach Małych, za wałem wiślanym,
- figura św. Jana Nepomucena z k. XIX w. w Borowej, w parku podworskim,
- figura Matki Boskiej Niepokalanej z XIX w. w Sadkowej Górze – Lisówku,
- figura Serca Pana Jezusa w pocz. XX w. w Łysakówku.

Inną odmianę stanowią murowane kapliczki w kształcie prostopadłościanu z wnękami na obrazy po bokach, o jednej lub dwóch kondygnacjach, nakryte daszkiem namiotowym lub dwuspadowym. Ten typ reprezentowany jest przez:

- kapliczkę z XIX w. w Górkach, nad d. Stawem podworskim,
- kapliczkę w z XIX w. w Łysakówku,
- kapliczkę z 1923 roku w Gizowej, przysiółek Borowej,
- kubaturę XIX-wieczną kapliczkę w Glinach Małych - w kształcie domku z dekoracyjnie potraktowaną ścianą szczytową, obok parku podworskiego.

1.14. Środowisko przyrodnicze i warunki klimatyczne

Gmina Borowa położona jest w Makroregionie Kotliny Sandomierskiej. Większość powierzchni gminy znajduje się w obrębie Mezoregionu Niziny Nadwiślańskiej, a najbardziej wysunięty na południe fragment z miejscowościami Orłów i Wola Pławska w obrębie Mezoregionu Doliny Dolnej Wisłoki. Nizina Nadwiślańska – obejmuje prawostronny fragment doliny Wisły szerokości ok. 8 km. Dolina Dolnej

Wisłoki – w obrębie badanego terenu to lewostronny fragment doliny Wisłoki obejmujący terasę zalewową i nadzalewową porożcinaną starorzeczami. Rzeźba omawianego terenu jest mało zróżnicowana i zaliczana do równin akumulacji wodnej. Sporadycznie tylko występują obszary o charakterze wydmowym reprezentującym rzeźbę niskofalistą. Obszar gminy wznosi się od 153,5 m n.p.m. w północnej części do 161,0 m n.p.m. na krańcach południowych.

Na opisywanym obszarze występują następujące formy: terasa zalewowa rzek Wisły i Wisłoki, terasa nadzalewowa, doliny boczne, starorzecza i wydmy. Terasa zalewowa wyniesiona jest 0-4 m ponad średni stan wody. W okresach wysokich stanów wody forma ta jest zalewana. Terasa nadzalewowa wyniesiona ok. 4–6 m nad średni stan wody, stanowi płaską rozległą formę o małych nachyleniach. W jej obrębie podobnie jak w obrębie terasy zalewowej znajdują się liczne starorzecza. Doliny boczne Brnia Starego, Brnika, Łukawca i innych niewielkich cieków stanowią formy erozyjne nieckowate o łagodnie nachylonych zboczach i płaskich dnach. Wydmy stanowią niewielkich rozmiarów formy, najczęściej zadrzewione. Rzeźbę terenu zmodyfikował również człowiek usypując wały przeciwpowodziowe, tworząc różnego rodzaju nasypy, wykopy, kanały, wyrobiska piasków itp.

Teren gminy Borowa położony jest w obrębie dużej jednostki geologicznej Polski Zapadliska Przedkarpackiego. Jest to rozległe obniżenie tektoniczne wypełnione trzeciorzędowymi osadami miocenu morskiego. Zapadlisko powstało w końcowej fazie fałdowania geosynkliny karpackiej. Obszar gminy usytuowany jest w północno-zachodniej części Zapadliska, a utwory je wypełniające wykształcone są w głębokomorskiej facji iłów i iłotupków.

Obszar gminy leży w dorzeczu rzek: Wisły i Wisłoki oraz ich dopływów: Brnia Starego, Brnika, Łukawca. Wewnętrzna sieć wodną stanowią bezimienne potoki i rowy melioracyjne, które w okresach suszy wysychają. Maksymalne stany wód występują w okresie wiosennych roztopów oraz na początku lata w okresie intensywnych opadów letnich. W tym okresie rzeki nie mieszczą swych wód w korytach i zalewają tereny między wałami przeciwpowodziowymi, a przy bardzo wysokich stanach istnieje groźba przerwania wałów i zalania terenów przyległych, co miało miejsce w czasie powodzi katastrofalnej w 1997 r. Na terenie całej gminy w obrębie terasy zalewowej i nadzalewowej powstało wiele rozlewisk, drobnych stawów i starorzeczy. Te, które znajdują się w obrębie terasy zalewowej zasilane są wodą corocznie przez wylewające rzeki.

Klimat w okolicy gminy Borowa jest stosunkowo ciepły. Okres wegetacji trwa tu 209 – 213 dni. W rejonie gminy przeważają wiatry z kierunków zachodnich. Średnia wielkość opadów atmosferycznych wynosi około 700 mm w roku. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8,6°C, a amplituda roczna 22°C. Najkorzystniejsze warunki klimatu lokalnego występują w obrębie teras nadzalewowej i wydm. Charakteryzują się one dobrymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi i solarnymi oraz są dobrze przewietrzane. Mniej korzystne warunki klimatu lokalnego występują w obrębie teras zalewowych rzeki Wisły i Wisłoki oraz w dolinach bocznych. Częstym zjawiskiem meteorologicznym w tym rejonie jest mgła, która skracając czas nasłonecznienia powoduje pogarszanie warunków termicznych i wilgotnościowych.

Podstawową cechą krajobrazu gminy Borowa jest monotonna równina zagospodarowania rolniczo urozmaicona obwałowanymi rzekami wraz z zadrzewieniami porastającymi terasy zalewowe, a także innymi zadrzewieniami śródpolnymi, charakterystyczna dla doliny środkowego biegu Wisły. Rolniczy charakter gminy znajduje odzwierciedlenie w krajobrazie, w którym dominują pola uprawne, przeplatane łąkami i pastwiskami. Wśród pól pojawiają się kępy zadrzewień i zakrzewień oraz niewielkie laski. Krajobraz urozmaicają rzeki, śródpolne oczka wodne i stawy (okolice Sadkowej Góry i Glin Małych). Najbardziej atrakcyjna krajobrazowo jest południowa część gminy porośnięta dużym kompleksem leśnym. Krajobraz gminy charakteryzuje wszechobecność reliktów krajobrazu naturalnego w postaci licznych starorzeczy lub pozostałości po nich oraz naturalnej szaty roślinnej związanej ze środowiskiem wodnym (wierzba, olcha). Krajobraz kulturowy charakteryzuje się przemieszaniem z elementami krajobrazu naturalnego, większym w części północnej i wschodniej, wzdłuż biegu rzek Wisły, Wisłoki, Brnia Starego i Brnika. Liczne groble, kanały melioracyjne, wały przeciwpowodziowe organizują krajobraz dzieląc go na wnętrza, w których ogromną rolę odgrywa zieleni. Ochrona tej zieleni podczas

konserwacji urządzeń melioracyjnych oraz odnawianie zadrzewień w zagrodach wiejskich i wzdłuż dróg ma szczególne znaczenie, zwłaszcza dla północno-zachodniej części gminy, będącej w strefie bezpośredniego oddziaływania elektrowni w Połańcu.

Obszary leśne na terenie gminy pokrywają zaledwie około 4% powierzchni. Lasy i zadrzewienia na terenie gminy zajmują powierzchnię 222,6 ha. Powierzchnia lasów państwowych (na terenie wsi Borowa i Pławo) pozostających we władaniu Nadleśnictwa Tuszyna wynosi 2,63 ha, pozostałe lasy to własność osób fizycznych nad którymi nadzór sprawuje Nadleśnictwo. Wszystkie lasy położone na terenie wsi Borowa, Orłów, Pławo są lasami ochronnymi – położonymi w promieniu 10 km od miasta Mielec. Stanowią je dwa niewielkie fragmenty leśne „Olszyny” na zachód od wsi Pławo oraz łągi porastające tereny nadrzeczne. Las „Olszyny” stanowią antropogeniczne płaty młodych roślin z runem przypominającym sosnowo – dębowy bór mieszany. Na terasie zalewowej Wisły i Wisłoki zachowały się fragmenty łągi wierzbowo – topolowego. Szczególnie dobrze zachowany jest płat łągi na wiślanej wyspie „Kępa”. W większości jednak zbiorowisko to szczególnie nad Wisłoką jest w znacznej mierze wyniszczone. Jako stadium sukcesyjne w miejscach wyciętych łągów rozwija się zbiorowisko wiklin nadrzecznych. W bezodpływowych zagłębieniach terenu spotykane są kępy zadrzewień. Lasy położone na terenie gminy charakteryzują się zadowalającą zdrowotnością. Wszystkie drzewostany położone są w I strefie zagrożeń przemysłowych (uszkodzenia słabe).

Na terenie gminy występują liczne zespoły żyznych łąk związane są z dolinami Wisły i Wisłoki oraz dolinami ich dopływów tj. łąka ostrożeńkowa, trzęślicowa, czy się zespoły żyznej łąki rajgrasowej.

Do najbardziej interesujących elementów flory gminy Borowa należą rośliny objęte ochroną gatunkową. Z uwagi na znaczny stopień przekształcenia szaty roślinnej są one reprezentowane nielicznie. Stwierdzono tu występowanie grążela żółtego i kaliny koralowej w międzywalu Wisły.

Teren gminy z uwagi na niemal stuprocentowy udział terenów otwartych zamieszkują zwierzęta związane z tym biotopem. Tereny otwarte to środowisko życia drobnej zwierzyny łownej, licznych gryzoni – szkodników roślin uprawnych, ptaków gniazdujących na ziemi lub w krzewach, ewentualnie żyjących w zadrzewieniach śródpolnych. Do zwierząt tu żyjących należą: sarna, zając, bażant, kuropatwa, skowronki, pokrzewki, pliszki, świergotki i inne. Urozmaiceniem fauny są zwierzęta związane z doliną Wisły i samą Wisłą. W szczególności są to ptaki tu gniazdujące i żywiące się rybami należące do rodziny mew. Większość gatunków zwierząt to objęte ochroną gatunkową (całkowita) lub łowiecką (częściową). Wśród nich są takie, które znalazły się w polskiej czerwonej księdze zwierząt tj. kraska, dzierzba czarnoczelna, rybitwa białoczelna.

Naturalny system powiązań ekologicznych na terenie gminy tworzą:

- ekosystemy dolin rzecznych Wisły, Wisłoki, Brnia Starego oraz dolin ich dopływów w postaci zarośli łągowych;
- ekosystemy wód płynących, starorzeczy, oczek wodnych;
- ekosystemy łąkowe – obszary użytków zielonych, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających się obszarów;
- występujące tu niewielkie obszary ekosystemów leśnych.

Na terenie gminy Borowa dotychczas nie występują formy ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody.

Na obszarze gminy Borowa się następujące rzeki i potoki:

- Wisła 9 460 m,
- Wisłoka 9 500 m,
- Stary Breń 8 570 m,
- Brnik 7 420 m,
- Łukawiec 3 450 m.

Usytuowanie topograficzne gminy, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dużych rzek oraz trzech potoków o łącznej długości na terenie gminy 38 km, powoduje, że niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi, zalań i podtopień może wystąpić na całym jej obszarze.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021” wydanym w kwietniu 2022 r. obszar gminy Borowa znajduje się w strefie, gdzie nastąpiło przekroczenie ozonu O₃ i benzoalfapirenu BaP (PM10).

1.15. Infrastruktura techniczna

Tabela 17: Infrastruktura techniczna w gminie Borowa

Sieć wodociągowa	
podmiot odpowiedzialny za gospodarkę wodno-ściekową na terenie gminy	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowej
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	103,06 km
liczba podłączonych budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej	1 431
liczba ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej	ok. 5 479 osób
% ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej	97,5%
liczba ujęć wody	1 Ujęcie wody zlokalizowane jest w miejscowości Borowa, przysiółek Gizowa. Ujęcie składa się z 3 studni głębinowych o łącznej wydajności 122 m ³ /h.
Sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	25,8 km: sieć grawitacyjna – 16,73 km i sieć tłoczna – 9,07 km.
liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej	461
liczba ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej	4 732 osoby
% ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej	30,1%
Oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1 Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna typu IGLOO – SBR zlokalizowana w miejscowości Sadkowa Góra
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	1 835
średnia dobową przepustowość oczyszczalni ścieków	Qśred. =250 m ³ /dobę
Drogi	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	75,5 km
w tym długość dróg gminnych (w km)	Ogółem długość dróg o statusie drogi gminnej publicznej wynosi 38.199,8 m w tym drogi o nawierzchni asfaltowej na długości 30.488, m, powierzchniowe utrwalenie nawierzchni 3.335 m, nawierzchnia tłuczniowa na długości 3.830 m, nawierzchnia gruntowa ulepszona na długości 340 m i gruntowa naturalna na długości 210 m.

1.16. Zasoby komunalne

W perspektywie lat 2018-2022 r. gmina Borowa posiadała w swoich zasobach 7 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 477 m². W analizowanym okresie gmina nie dysponowała mieszkaniem socjalnym. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Borowa w latach 2018-2022 zawiera poniższa tabela.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Tabela 18: Zasoby mieszkaniowe w gminie Borowa w latach 2018-2022

Kategoria	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań komunalnych (według stanu na koniec roku)	7	7	7	7	7
Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m2)	477	477	477	477	477

2. PODSUMOWANIE DIAGNOZY, WNIOSKI

Tabela 19: Podsumowanie diagnozy stanu obecnego gminy Borowa

Kategoria	Cechy/uwarunkowania gminy Borowa
Położenie, układ komunikacyjny	<p>Gmina Borowa to gmina wiejska zlokalizowana w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, na prawym brzegu rzeki Wisły w powiecie mieleckim, w centralnej części subregionu tarnobrzeskiego.</p> <p>Podstawowy układ komunikacyjny gminy tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez teren gminy Borowa przebiegają drogi wojewódzkie nr 982 Szczucin-Sadkowa Góra-Jaślany i nr 983 Sadkowa Góra-Mielec zapewniające możliwość powiązań z systemem ponadlokalnym w skali województwa, regionu a także kraju. Łączna długość sieci dróg publicznych na terenie gminy wynosi 75,5 km. Atrybutem komunikacyjnym jest połączenie drogowo-mostowe relacji Kielce-Rzeszów z przeprawą mostową na rzece Wiśle w rejonie Połańca, co ma znaczący wpływ na dalszy rozwój gospodarczy nie tylko gminy Borowa, ale także regionu świętokrzyskiego i podkarpackiego.</p>
Demografia	<p>Zgodnie z danymi wewnętrznymi gmina Borowa na dzień 31.12.2022 r. zamieszkiwana była przez 5 433 mieszkańców, co stanowiło 4% ludności powiatu mieleckiego. Gęstość zaludnienia na omawianym obszarze kształtuje się na poziomie ok. 101 os./km².</p> <p>Największa liczba ludności zamieszkuje miejscowość Borowa będącą siedzibą gminy i głównym lokalnym ośrodkiem administracyjno-edukacyjno-gospodarczym - 1574 osoby (co stanowi 29,1% ogółu mieszkańców gminy). Kolejnymi ośrodkami o wysokim zaludnieniu w odniesieniu do obszaru gminy są: Sadkowa Góra – 790 mieszkańców i Gliny Małe – 607 osób.</p> <p>Zgodnie z analizą danych GUS, w latach 2002-2021 liczba mieszkańców gminy Borowa zmalała o 3,4%, a średni wiek mieszkańców wynosił 40,1 lat i był nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców Polski.</p> <p>W oparciu o tendencje zmian liczby ludności oraz prognozy GUS do roku 2030 liczba mieszkańców będzie stopniowo maleć.</p>
Kultura, edukacja	<p>Infrastrukturę związaną z upowszechnianiem kultury w gminie stanowią: GOK, biblioteki, świetlice oraz obiekty szkolne. Organizatorem i koordynatorem życia kulturalnego jest Gminny Ośrodek Kultury w Borowej. Gminny Ośrodek Kultury w Borowej jest samorządową instytucją kultury.</p> <p>GOK współpracuje ze szkołami, organizacjami sportowymi, KGW, OSP, sołectwami przede wszystkim w zakresie organizacji imprez</p>

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	<p>okolicznościowych, rocznicowych, rekreacyjno-sportowych. W pozostałych wsiach funkcję ośrodków życia kulturalnego pełnią domy strażaka wraz ze swoim zapleczem socjalnym oraz w mniejszym stopniu szkoły.</p> <p>W gminie działa biblioteka publiczna w Borowej zlokalizowana w wielofunkcyjnym obiekcie w ośrodku usługowym oraz 3 filie: w Glinach Małych, w Sadekowej Górze – Ujściu oraz w Górkach.</p> <p>Na obszarze gminy zadania z zakresu edukacji i oświaty realizują:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Borowej (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa); ➤ Społeczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Glinach Małych (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa); ➤ Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Górkach (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa); ➤ Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Wesoły Balonik”. <p>W infrastrukturze edukacyjnej brakuje żłobków.</p>
Pomoc społeczna, ochrona zdrowia	<p>Realizacją zadań w zakresie pomocy społecznej na terenie gminy Borowa świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej. W 2022 roku liczba rodzin objętych pomocą społeczną wynosiła 96 (240 osób).</p> <p>Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2022 ulegała wahaniom, od 2019 roku jednak ulega sukcesywnemu zmniejszeniu.</p> <p>Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2022 były:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długotrwała lub ciężka choroba, - niepełnosprawność, - ubóstwo. <p>Na terenie gminy Borowa funkcjonuje Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. prof. Klemensa Skóry w Borowej. Do lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2023 r. deklaracje złożyło 13 167 osób.</p> <p>W gminie funkcjonuje również prywatna apteka w połączeniu z Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Borowej. W budynku Ośrodka Zdrowia w Borowej udostępniono pomieszczenia Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego SP Zakładu w Mielcu w celu stacjonowania Zespołu Wyjazdowego Podstawowego Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego.</p>
Bezpieczeństwo publiczne	<p>Teren Gminy Borowa obsługiwany jest przez 4 policjantów Rewiru Dzielnicowych w Borowej. Zadania policyjne realizowane są również przy współudziale sąsiadujących Rewirów oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Mielcu. Zgodnie z danymi statystycznymi dot. przestępstw i wykroczeń ich ilość od 2018 roku sukcesywnie spada.</p> <p>Na terenie Gminy działa 10 jednostek OSP z tego dwie włączone do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.</p>
Gospodarka, rolnictwo, bezrobocie	<p>Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Borowa zgodnie z danymi Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej stan na dzień 08.02.2023 r. wynosiła 268 podmiotów gospodarczych. Największa liczba podmiotów gospodarczych występuje w miejscowości Borowa – 98 (36,57% ogółu podmiotów gospodarczych na terenie gminy), co warunkowane jest funkcją wskazanego obszaru. Porównując dane statystyczne dotyczące</p>

	<p>liczebności podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze gminy Borowa z lat 2018-2023 zauważalny jest stały wzrost ich liczebności.</p> <p>Gmina Borowa jest typową gminą wiejską z przewagą użytków rolnych. Największy udział w strukturze użytków rolnych stanowią grunty orne tj. około 90% i większość z nich znajduje się w klasie III i IV.</p> <p>Na obszarze gminy na dzień 31.12.2022 r. zarejestrowanych było 80 osób bezrobotnych (w tym 43 kobiety), co stanowiło 1,5% ogółu mieszkańców gminy i 2,35% w kontekście do liczebności grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym.</p>
Sport, turystyka i rekreacja	<p>Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną w gminie Borowa stanowią następujące obiekty sportowo-rekreacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - boiska piłkarskie trawiaste pełnowymiarowe - 4, - boiska wielofunkcyjne przyszkolne (sztuczna nawierzchnia) - 1, - place zabaw - 7 , - siłownie zewnętrzne - 1. <p>Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się także kluby sportowe: LKS „Wisłoka” Borowa, LKS „Błysk” Górki, LKS „Wisła” Gliny Małe, LKS „Pławianka” Orłów, Uczniowski Klub Sportowy w Borowej.</p>
Środowisko	<p>Gmina Borowa położona jest w Makroregionie Kotliny Sandomierskiej. Większość powierzchni gminy znajduje się w obrębie Mezoregionu Niziny Nadwiślańskiej, a najbardziej wysunięty na południe fragment z miejscowościami Orłów i Wola Pławska w obrębie Mezoregionu Doliny Dolnej Wisłoki.</p> <p>Obszar gminy Borowa leży w dorzeczu rzek: Wisły i Wisłoki oraz ich dopływów: Brnia Starego, Brnika, Łukawca.</p> <p>Obszary leśne na terenie gminy pokrywają zaledwie około 4% powierzchni. Lasy i zadrzewienia na terenie gminy zajmują powierzchnię 222,6 ha.</p> <p>Na terenie gminy Borowa dotychczas nie występują formy ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody.</p> <p>Usytuowanie topograficzne gminy, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dużych rzek (Wisły i Wisłoki) oraz trzech potoków o łącznej długości na terenie gminy 38 km, powoduje, że niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi, zalań i podtopień może wystąpić na całym jej obszarze.</p> <p>Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021” wydanym w kwietniu 2022 r. obszar gminy Borowa znajduje się w strefie, gdzie nastąpiło przekroczenie ozonu O₃ i benzo(a)pirenu BaP (PM10).</p>
Infrastruktura techniczna	<p>Sieć wodociągowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość czynnej sieci wodociągowej 103,06 km - liczba ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej ok. 5 479 osób tj. 97,5% ogółu mieszkańców gminy. <p>Sieć kanalizacyjna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość czynnej sieci kanalizacyjnej 25,8 km - liczba ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej 4 732 osoby, tj. 30,1% ogółu mieszkańców gminy. <p>Oczyszczalnie ścieków</p> <p>1 oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna zlokalizowana w miejscowości Sadkowa Góra o średniej dobowej przepustowości ścieków Q_{śred.} =250 m³/dobę.</p>

	Drogi: - długość dróg publicznych w gminie ogółem 75,5 km. Niewątpliwie głównym problemem jest występowanie braków infrastrukturalnych tu w szczególności w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej.
Zasoby komunalne	Gmina Borowa posiadała w swoich zasobach 7 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 477 m ² .

3. OCENA SYTUACJI GMINY BOROWA – WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Na etapie przygotowywania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Borowa, przeprowadzono badanie opinii społecznej w formie ankiety skierowanej do mieszkańców gminy.

Wnioski z konsultacji społecznych dookreślają diagnozę i pozwalają właściwie ocenić sytuację obecną gminy, dlatego też zostały one przedstawione w niniejszym rozdziale. Szczegółowe dane dot. analizy badań ankietowych zawarto w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

Tabela 20: Obszary najlepiej oceniane przez ankietowanych

OBSZARY NAJLEPIEJ OCENIANE	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIA % odpowiedzi pozytywnych
POZIOM OFERTY I WYDARZEŃ KULTURALNYCH	12	42	72,97%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	12	40	70,27%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	12	39	68,92%
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (WODOCIĄGI)	14	34	64,86%
JAKOŚĆ RZĄDZENIA ORAZ FUNKCJONOWANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W GMINIE	15	30	60,81%
WALORY KRAJOBRAZOWE	13	31	59,46%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ	11	31	56,76%
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	10	30	54,05%

Tabela 21: Obszary oceniane najgorzej przez ankietowanych

Obszary oceniane najgorzej	ZŁE	BARDZO ZŁE	ŚREDNIA % odpowiedzi negatywnych
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY NOCLEGOWEJ	25	21	62,16%
USŁUGI TURYSTYCZNE	26	14	54,05%
DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTU PUBLICZNEGO	18	15	44,59%
WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY	18	14	43,24%
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (KANALIZACJA)	11	19	40,54%
ATRAKCYJNOŚĆ GMINY DLA TURYSTÓW	19	9	37,84%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM	15	13	37,84%
ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYSŁE	17	9	35,13%
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY GASTRONOMICZNEJ	17	9	35,13%

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Tabela 22: Najpilniejsze obszary realizacji inwestycji na terenie gminy Borowa wskazane przez ankietowanych

Infrastruktura komunikacyjna

Modernizacja nawierzchni dróg m.in. w Borowej i w Glinach Wielkich

Budowa ścieżek rowerowych przy drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych

Wykonanie chodników na najbardziej niebezpiecznych odcinkach dróg wojewódzkich od Borowa przez Sadową Górę aż do wjazdu na obwodnicę oraz na odcinku od Borowej w stronę Glin Wielkich

Modernizacja infrastruktury okołodrogowej na terenie gminy tu w szczególności oświetlenia w celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników ruchu (m.in. oświetlenie na drodze od Górek do Surowej)

Ogólnodostępny transport publiczny

Infrastruktura społeczna, edukacyjno-sportowa i komunalna

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej - remont i dostosowanie stadionu w Borowej

Budowa wielofunkcyjnych przyszkolnych boisk sportowych na terenie gminy

Zewnętrzna siłownia w Surowej

Budowa boiska piłki nożnej w miejscowości Sadowa Góra

Wspieranie klubów sportowych, organizacja prelekcji pokazowych z różnych dyscyplin sportowych grupowych i indywidualnych

Modernizacja placówek edukacyjno-oświatowych

Stworzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży

Modernizacja publicznych obiektów rekreacji i placów zabaw na terenie gminy

Budowa hali sportowej w msc. Borowa

Utworzenie miejsca spotkań mieszkańców: kawiarnia, klub w msc. Surowa

Powstanie szkoły podstawowej w Górkach

Budowa żłobka

Poszerzenie terenu cmentarza parafialnego w Borowej

Zwiększenie zakresu dostępu do kompleksowej opieki zdrowotnej w oparciu o zatrudnienie lepiej doświadczonych lekarzy rodzinnych i pediatry oraz stomatologa

Infrastruktura techniczna i środowisko

Kanalizacja - budowa sieci i przyłączy w miejscach nieskanalizowanych m.in.: Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek

Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków

Budowa gazociągu w miejscowościach na terenie gminy Borowa

Rozbudowa sieci światłowodowej

Inwestycja w systemy PV na dachach budynków należących do gminy i gminnych jednostek komunalnych wraz z instalacją na nieruchomościach należących do gminy zgodnie z przeznaczeniem aktualnym działki

Budowa gminnego wysypiska śmieci

Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez uregulowanie małych rzek i kanałów oraz udrożnienie przepływu wód

Dbłość o gospodarkę melioracyjną - sukcesywne czyszczenie rowów na terenie gminy

Inicjacja eko-działań i promowanie OZE

Dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków

Termomodernizacja budynków komunalnych i publicznych w tym szkół

Inwestycja w Zielone systemy ogrzewania złożone z pomp ciepła w budynkach należących do gminy ze stałym przeznaczeniem

Zagospodarowanie przestrzenne i administracja

Przygotowanie planu zagospodarowania przestrzennego w tym w szczególności dla fragmentów miejscowości Borowa Pławo Orłów i Wola Pławska

Przebudowa budynków nieużytkowych na mieszkania dla młodych

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Budowa/rozbudowa parkingu w okolicach GOK-u

Renowacje i remonty budynków użyteczności publicznej m.in. budynku UG w Borowej

Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych

Poprawa działalności administracji publicznej

Gospodarka

Rozwój przedsiębiorczości i ściągnięcie do gminy znaczącego inwestora

Budowa inkubatora przedsiębiorczości

Promocja gminy (nawiązanie kontaktu/współpracy w miejscowościach "z 4 stron świata" w celu zapewniania możliwości wymiany turystycznej. Kontynuowanie i rozszerzanie udziału Gminy na różnych wydarzeniach lokalnych i ogólnopolskich)

Organizacja spotkań tematycznych z producentami specjalnych działów produkcji rolnej (np. ślimak afrykański, zwierzęta futerkowe, drób nieznan, drób rzeźny, grzyby, szklarnie...) Pomoc w nawiązaniu współpracy, kontraktor i tworzeniu grup producenckich."

Zróżnicowane rolnictwo i produkcja rolna – zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności wśród upraw, ograniczenie upraw monokulturowych, stawianie na umiarkowany ekologizm, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalnej produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów pod produkcje/uprawy w naszej okolicy (ślimak afrykański, zajęczaki, jeleniowate, pasieki naturalne itp."

Wsparcie dla przedsiębiorców (dotacje, doradztwo, ułatwienia administracyjne)

Budowa bazy turystyczno-noclegowej na terenie gminy: pozyskanie kwater prywatnych i/lub socjalnych.

Promocja turystyczna gminy. Promowanie gospodarstw agroturystycznych.

Wspieranie budowy zaplecza gastronomicznego

4. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona diagnoza obszaru oraz wnioski z badań ankietowych społeczności lokalnej oraz konsultacji społecznych pozwoliły na wskazanie silnych i słabych stron gminy Borowa a także szans i zagrożeń identyfikujących gminę.

Tabela 23: Analiza SWOT

Analiza SWOT – kapitał społeczny

MOCNE STRONY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inicjatywy oddolne, aktywność społeczna. ➤ Przyjazne środowisko lokalne. ➤ Ilość wydarzeń społecznych (Dni Borowej, dożynki) – szczególnie w okresie wiosna-jesień duża liczba społecznych wydarzeń zachęca rodziny do spędzania czasu na terenie gminy. ➤ Bezpieczeństwo publiczne – zgodnie z danymi statystycznymi dot. przestępstw i wykroczeń ich ilość od 2018 roku sukcesywnie spada. ➤ Stosunkowo niska stopa bezrobocia. ➤ Malejący wskaźnik beneficjentów pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020. ➤ Dostępność i wysoka jakość opieki społecznej – sprawne funkcjonowanie GOPS. ➤ Infrastruktura opieki zdrowotnej – ośrodek zdrowia, powstanie nowej siedziby Pogotowia Ratunkowego w Borowej. ➤ Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Borowej. ➤ Nowy budynek przedszkola w Pławnie. ➤ Wyremontowany budynek szkoły w Pławnie. ➤ Boiska wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Borowej.
SŁABE STRONY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Migracje zarobkowe. ➤ Ujemny przyrost naturalny. ➤ Brak dostępu do specjalistycznej i kompleksowej opieki zdrowotnej. ➤ Brak optymalnej ilości miejsc spotkań mieszkańców. ➤ Brak żłobka na terenie gminy. ➤ Potrzeba modernizacji obiektów infrastruktury edukacyjnej. ➤ Potrzeba rozbudowy i modernizacji infrastruktury sportowej, powiększanie bazy sportowej na terenie gminy. ➤ Potrzeba stworzenia świetlicy dla dzieci i młodzieży. ➤ Potrzeba modernizacji publicznych obiektów rekreacji i placów zabaw na terenie gminy.
SZANSE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Napływ nowych mieszkańców. ➤ Zwiększenie zakresu dostępu do kompleksowej opieki zdrowotnej w oparciu o zatrudnienie lepiej doświadczonych lekarzy rodzinnych i pediatry oraz stomatologa. ➤ Utworzenie dodatkowych miejsc spotkań mieszkańców: kawiarni, klubów. ➤ Możliwość wsparcia w oparciu o finansowanie zewnętrzne.
ZAGROŻENIA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tendencja tzw. „starzenia się społeczeństwa”. ➤ Wzrastający problem ubóstwa. ➤ Wzrastające potrzeby osób starszych i niesamodzielnych. ➤ Ograniczona ilość środków na inwestycje w najbliższej perspektywie finansowania i/lub brak dofinansowania zewnętrznego.

Analiza SWOT – Przestrzeń i funkcjonalność

MOCNE STRONY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Położenie komunikacyjne - przez teren gminy Borowa przebiegają drogi wojewódzkie nr 982 Szczucin-Sadkowa Góra-Jaślany i nr 983 Sadkowa Góra-Mielec zapewniające możliwość powiązań z systemem ponadlokalnym w skali województwa, regionu a także kraju, atrybutem komunikacyjnym jest połączenie drogowo-mostowe relacji Kielce-Rzeszów. ➤ Sieć dróg – łączna długość sieci dróg publicznych na terenie gminy wynosi 75,5 km. ➤ Powiększająca się ilość chodników. ➤ Wyremontowane drogi gwarantujące bezpieczeństwo ruchu. ➤ Infrastruktura wodociągowa gwarantująca dostęp 97,5% mieszkańców gminy. ➤ Przestrzeń publiczna: Rynek w Borowej, park i fontanna w Borowej.
SŁABE STRONY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Występowanie braków infrastrukturalnych tu w szczególności w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej. ➤ Brak sieci gazowej. ➤ Brak planu zagospodarowania przestrzennego w tym w szczególności dla fragmentów miejscowości Borowa Pławo Orłów i Wola Pławska. ➤ Potrzeba rozbudowy parkingu w okolicach GOK-u. ➤ Potrzeba renowacji i remontów budynków użyteczności publicznej. ➤ Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. ➤ Potrzeba poszerzenia terenu cmentarza parafialnego w Borowej.
SZANSE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Możliwość wsparcia w oparciu o finansowanie zewnętrzne. ➤ Budowa ścieżek rowerowych przy drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych. ➤ Wykonanie chodników na najbardziej niebezpiecznych odcinkach dróg wojewódzkich od Borowa przez Sadkowa Góra aż do wjazdu na obwodnicę oraz na odcinku od Borowej w stronę Glin Wielkich. ➤ Modernizacja infrastruktury okołodrogowej na terenie gminy tu w szczególności oświetlenia w celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników ruchu (m.in. oświetlenie na drodze od Górek do Surowej). ➤ Ogólnodostępny transport publiczny. ➤ Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy. ➤ Rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy.
ZAGROŻENIA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ograniczona ilość środków finansowych na rozwój infrastruktury technicznej. ➤ Wzrost kosztów inwestycji dotyczących rozbudowy infrastruktury technicznej. ➤ Analizy struktury demograficznej oraz tendencje zmian liczby ludności wynikające z przyrostu naturalnego i salda migracji, a także prognozy Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w perspektywie do roku 2030 liczba mieszkańców gminy Borowa będzie maleć.

Analiza SWOT – Środowisko

MOCNE STRONY	<ul style="list-style-type: none">➤ Sąsiedztwo Wisły i Wiśłoki, malowniczy krajobraz.➤ Stosunkowo niskie skażenie środowiska – względnie niskie zanieczyszczenie powietrza.➤ Względnie dobre warunki wietrzne u słoneczne pod instalacje OZE.
SŁABE STRONY	<ul style="list-style-type: none">➤ Wzrastający poziom stężeń ozonu O₃ i benzo(a)pirenu BaP (PM10).➤ Niewystarczająca izolacyjność termiczna budynków użyteczności publicznej, wpływająca na wzrost emisyjności i kosztów utrzymania obiektów.➤ Brak optymalizacji systemu segregacji odpadów w celu obniżenia cen.➤ Brak gminnego wysypiska śmieci.➤ Potrzeba rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków.➤ Lokalizacja na terenie zagrożonych powodzią.
SZANSE	<ul style="list-style-type: none">➤ Wykorzystanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów.➤ Promowanie eko-inwestycji z wykorzystaniem OZE w tym instalacji fotowoltaicznych.➤ Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków.➤ Rozbudowa sieci światłowodowej➤ Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez uregulowanie małych rzek i kanałów oraz udrożnienie przepływu wód.➤ Dbłość o gospodarkę melioracyjną - sukcesywne czyszczenie rowów na terenie gminy.➤ Dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków.➤ Termomodernizacja budynków komunalnych i publicznych w tym szkół.➤ Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej.➤ Rozwój rolnictwa ekologicznego.
ZAGROŻENIA	<ul style="list-style-type: none">➤ Wzrost ilości produkcji odpadów komunalnych i ich niewłaściwe gospodarowanie przez część właścicieli nieruchomości.➤ Degradacja środowiska naturalnego.➤ Wzmożone zmiany klimatyczne (wzrost temperatury, susze, ulewne deszcze).

Analiza SWOT – potencjał gospodarczy

MOCNE STRONY	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozwijająca się baza przedsiębiorców w szczególności firm produkcyjnych i istnienie kluczowych firm: Atus Sadkowa Góra, Borimex Borowa.
SŁABE STRONY	<ul style="list-style-type: none">➤ Brak dużych firm i inwestorów zewnętrznych.➤ Niewystarczające udogodnienia dla rozwoju przedsiębiorczości.➤ Brak inkubatora przedsiębiorczości.
SZANSE	<ul style="list-style-type: none">➤ Rozwój przedsiębiorczości i ściągnięcie do gminy znaczącego inwestora.➤ Budowa inkubatora przedsiębiorczości.➤ Zróżnicowane rolnictwo – zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności wśród upraw, ograniczenie upraw monokulturowych, stawianie na umiarkowany ekologizm, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalne produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów.➤ Wsparcie dla przedsiębiorców (dotacje, doradztwo, ułatwienia administracyjne).➤ Budowa bazy turystyczno-noclegowej na terenie gminy: pozyskanie kwater prywatnych i/lub socjalnych. Promocja turystyczna gminy. Promowanie gospodarstw agroturystycznych.➤ Stabilizacja geopolityczna na świecie (koniec wojny w Ukrainie).➤ Stabilizacja cen surowców.➤ Powstanie nowych zakładów na terenie gminy i wzrost dynamiki inwestycji.
ZAGROŻENIA	<ul style="list-style-type: none">➤ Kryzys ekonomiczno-gospodarczy i spowolnienie gospodarcze w kraju i na świecie.➤ Wzrastająca inflacja.➤ Malejąca opłacalność produkcji rolnej.

5. WYZWANIA I POTENCJAŁY ROZWOJOWE

Istotnym elementem spójnej strategii rozwoju jest określenie najważniejszych problemów wyzwań stojących przed gminą Borowa jako samorządem, mieszkańcami oraz wszystkimi interesariuszami. W wyniku przeprowadzonej diagnozy strategicznej, konsultacji społecznych a następnie syntezy wymienionych działań, zidentyfikowano główne wyzwania rozwojowe, którym musi sprostać gmina Borowa.

Tabela 24: Problemy, wyzwania i potencjały

KAPITAŁ SPOŁECZNY	
PROBLEMY I WYZWANIA	<p>➤ Zgodnie z analizą danych GUS, w latach 2002-2021 liczba mieszkańców gminy Borowa zmalała o 3,4%, a średni wiek mieszkańców wynosił 40,1 lat i był to wiek nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców Polski. W 2022 roku, zgodnie z danymi ewidencyjnymi gminy Borowa, zarejestrowano 106 zameldowań i 157 wymeldowań, co pozwala na określenie salda migracyjnego jako -51 (w latach 2012-2021 saldo migracyjne miało również wartości ujemne).</p> <p>19,5% populacji gminy Borowa stanowią osoby zaliczane do grupy poprodukcyjnej, co w przyszłości może stanowić istotną barierę w rozwoju omawianego obszaru.</p> <p>W oparciu o tendencje zmian liczby ludności oraz prognozy GUS do roku 2030 liczba mieszkańców będzie stopniowo maleć.</p> <p>Sytuacja ta może być spowodowana niezadowolającymi warunkami życia, jakie oferuje gmina oraz dostępem do usług publicznych oraz rynku pracy. Według ankietowanych mieszkańców najgorzej ocenianymi elementami kształtującymi standard życia w gminie są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTU PUBLICZNEGO - 44,59% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY – 43,24% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (KANALIZACJA) – 40,54% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM – 37,84% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYSŁE – 35,13% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”. <p>Reasumując, kwestiami problemowymi z zakresu demografii są: ujemny przyrost naturalny, tendencja starzenia się społeczeństwa, migracje zarobkowe do większych aglomeracji.</p> <p>➤ Zgodnie z oceną respondentów kluczowe dla rozwoju kapitału społecznego są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa dostępu do usług zdrowotnych (w tym zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej) – 43,24%; - rozbudowa miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych – 25,67%; <p>Dla ankietowanych kluczowa jest również dostępność i wysoka jakość opieki społecznej – sprawne funkcjonowanie GOPS.</p> <p>Ponad to, na terenie gminy Borowa identyfikuje się występowanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Ze względu na zjawisko starzenia się społeczeństwa, ważną kwestią jest przystosowywanie gminy do zmieniających się potrzeb i oczekiwań mieszkańców.</p>

<p>POTENCJAŁY ROZWOJOWE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Respondenci bardzo wysoko oceniają bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Borowa. W większości wskazują również na niskie i bardzo niskie zagrożenie wynikające z możliwości pojawienia się problemów w zakresie społecznych tj. (przestępczość, bieda, alkoholizm, narkomania czy przemoc w rodzinie). Zgodnie z danymi statystycznymi dot. przestępstw i wykroczeń ich ilość od 2018 roku na obszarze gminy Borowa sukcesywnie spada. W odniesieniu do 2018 roku liczba przestępstw zmalała o 13,04% a liczba wykroczeń o 33,33%, co pozwala na postawienie tezy o wysokim bezpieczeństwie na terenie gminy. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2022 ulegała wahaniom, podobnie jak udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy. Należy zaznaczyć jednak, że od 2019 roku wartości te ulegają sukcesywnemu zmniejszeniu. Na obszarze gminy na dzień 31.12.2022 r. zarejestrowanych było 80 osób bezrobotnych, co stanowiło 1,5% ogółu mieszkańców gminy i 2,35% w kontekście do liczebności grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym, co wskazuje na stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia. ➤ Należy zaznaczyć, że gwarantem stanowiącym o integralności społeczeństwa lokalnego jest silne utożsamianie się z gminą Borowa oraz wysoka aktywność w zakresie inicjatyw oddolnych. Atuty te sprzyjają likwidacji zjawisk wykluczenia społecznego i dezintegracji. ➤ Priorytetem jest zacieśnianie więzi społecznych poprzez tworzenie miejsc sprzyjających integracji (świetlic, kawiarni), wspieranie działalności organizacji pozarządowych i dbałość o jakość czasu wolnego w kontekście tworzenia atrakcyjnego kalendarza imprez i wydarzeń kulturalno-sportowych. Niedostateczna dostępność podobnych miejsc spotkań może przyczyniać się do ograniczonego przepływu informacji i braku zaangażowania lokalnej społeczności w sprawy gminy.
<p>PRZESTRZEŃ I FUNKCJONALNOŚĆ</p>	
<p>PROBLEMY I WYZWANIA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W przypadku sieci kanalizacyjnej i gazowej konieczny jest ich rozwój ze względu na istniejące dysproporcje pomiędzy miejscowościami na analizowanym terenie. Dostęp do infrastruktury komunalnej kanalizacyjnej aż 40,54% respondentów ocenia „źle” i bardzo „źle”. W opinii ankietowanych problem stanowi również brak gazociągu na terenie gminy. ➤ Mimo działań władz lokalnych w zakresie rozbudowy infrastruktury edukacyjno-sportowej, nadal sfera ta wymaga interwencji. Zgodnie z opinią respondentów 25,67% istnieje pilna potrzeba rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. ➤ Z wyników badania ankietowego wynikają deficyty w obszarze budowy chodników i ścieżek rowerowych oraz usług komunikacyjnych. Ponad 37,84% widzi potrzebę rozbudowy ciągów pieszo-rowerowych a 17,54% mieszkańców biorących udział w badaniu źle ocenia dostępność transportu publicznego. ➤ Reasumując, do głównych wyzwań, generujących niwelację barier i braków infrastrukturalnych jak również wpływających na jakość życia społeczności lokalnej, należą: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępu udziału ludności lokalnej do sieci kanalizacyjnej, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy jak również na wzrost ochrony środowiska, - zwiększenie dostępu do usług publicznego transportu zbiorowego i wzrost bezpieczeństwa użytkowników ruchu w oparciu o rozbudowę infrastruktury okołodrogowej (chodniki, ścieżki rowerowe), - stałe modernizowanie infrastruktury edukacyjno-sportowej i budowa żłobka, co zagwarantuje lepszy dostęp do usług z zakresu edukacji.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

POTENCJAŁY ROZWOJOWY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gminę Borowa charakteryzuje wysoka dostępność infrastruktury wodociągowej – z sieci korzysta 97,5% mieszkańców gminy. ➤ Atutem jest także rozbudowana sieć dróg – łączna długość sieci dróg publicznych na terenie gminy wynosi 75,5 km charakteryzująca się wysokim standardem i gwarantująca bezpieczeństwo ruchu.
ŚRODOWISKO	
PROBLEMY I WYZWANIA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W gminie identyfikuje się obiekty o niskiej efektywności energetycznej – dotyczy to przede wszystkim złej jakości obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. Konieczne jest wsparcie działań z zakresu termomodernizacji i zapewnienia niezależności energetycznej gminy. ➤ Usytuowanie topograficzne gminy, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dużych rzek (Wisły i Wisłoki) oraz trzech potoków o łącznej długości na terenie gminy 38 km, powoduje, że niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi i podtopień może wystąpić na całym jej obszarze. ➤ Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021” wydanym w kwietniu 2022 r. obszar gminy Borowa znajduje się w strefie, gdzie nastąpiło przekroczenie ozonu O₃ i benzoalofirenu BaP (PM10). ➤ Jako dodatkowe problemy należy wymienić brak optymalizacji systemu segregacji odpadów w celu obniżenia cen i brak gminnego wysypiska śmieci oraz potrzebę rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków. ➤ Reasumując, niezbędne jest zwiększenie dbałości o środowisko w oparciu o optymalizację działań z zakresu gospodarki odpadami, izolacyjności obiektów i redukcji niskiej emisji, promocji OZE, dbałości o gospodarkę melioracyjną i powszechne edukowanie społeczności lokalne w zakresie zachowań proekologicznych.
POTENCJAŁY ROZWOJOWE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potencjał rozwojowy tkwi w atrybutach krajobrazowych i sąsiedztwie Wisły i Wisłoki. Dodatkowo w kontekście zanieczyszczenia powietrza w skali krajowej i regionalnej, obszar gminy Borowa charakteryzuje względnie niskie zanieczyszczenie powietrza jak również dość dobre warunki wietrzne i słoneczne pod instalacje OZE. Tworzy to potencjał rozwojowy do tworzenia miejsc agroturystyki i rozwiązań z zakresu OZE.
GOSPODARKA	
PROBLEMY I WYZWANIA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 35,13% ankietowanych mieszkańców ocenia atrakcyjność zatrudnienia w gminie Borowa jako niską i bardzo niską jednocześnie aż 51,35% ankietowanych mieszkańców gminy perspektywicznie chce utożsamiać gminę Borowa jako miejscem przedsiębiorczym, atrakcyjnym dla inwestorów i oferującym atrakcyjne miejsca pracy. Nisko ocenia jest także współpraca biznesu, rolnictwa z uczelniami, centrami transferu wiedzy – 43,24% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”. Dlatego też głównym wyzwaniem jest stworzenie udogodnień dla przedsiębiorców np. poprzez doradztwo, organizację spotkań tematycznych z producentami, pomoc w nawiązaniu kooperacji i tworzeniu grup producenckich czy stworzenie inkubatora przedsiębiorczości i pozyskanie inwestorów zewnętrznych. ➤ Ważnym elementem jest również dywersyfikacja sektora przedsiębiorczości. Wśród nowych kierunków rozwoju respondenci wskazywali: rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej, pomoc w różnicowaniu produkcji rolnej na terenie Gminy, wspieranie zróżnicowanego rolnictwa i zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności upraw, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalne produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów.

POTENCJAŁY ROZWOJOWE

- Niewątpliwie potencjałem gminy jest rozwijająca się baza przedsiębiorców w szczególności firm produkcyjnych i istnienie kluczowych firm: Atus Sadkowa Góra, Borimex Borowa. Należy zaznaczyć, że porównując dane statystyczne dotyczące liczebności podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze gminy Borowa z lat 2018-2023 zauważalny jest stały wzrost ich liczebności. Ponad to ankietowani wskazują na dużą aktywność społeczną i działania oddolne, co stanowi o kapitale dla rozwoju przedsiębiorczości.
- Zdecydowanym atutem pod kątem rozwoju przedsiębiorczości i nawiązywaniu gospodarczych relacji ponadregionalnych jest położenie komunikacyjne gminy Borowa - przez teren gminy Borowa przebiegają drogi wojewódzkie nr 982 Szczucin-Sadkowa Góra-Jaślany i nr 983 Sadkowa Góra-Mielec zapewniające możliwość powiązań z systemem ponadlokalnym w skali województwa, regionu a także kraju. Dodatkowym atrybutem komunikacyjno-gospodarczym jest połączenie drogowo-mostowe relacji Kielce-Rzeszów stanowiące ciąg komunikacyjny pomiędzy województwem świętokrzyskim i podkarpackim.
- Z uwagi na wiejski charakter gminy, jej tereny stanowią potencjalną bazę dla rozwoju agroturystyki, która aktualnie cieszy się coraz większą popularnością wśród turystów zainteresowanych aktywnym odpoczynkiem na łonie natury, dlatego też istotna jest rozbudowa tzw. małej gastronomii czy bazy noclegowej.

Określenie obszarów problemowych, potencjałów i wyzwań rozwojowych umożliwia zdefiniowanie podstawowych domen rozwojowych dla gminy Borowa. Są to:

Gmina Borowa jako gmina funkcjonalna

Działania w tym obszarze koncentrują się na:

- zapewnieniu dostępu do usług komunalnych dla mieszkańców gminy Borowa tu w szczególności dostępu do sieci kanalizacyjnej, optymalizacji gospodarki odpadami,
- zagwarantowaniu sprawnej, zintegrowanej i funkcjonalnej sieci transportowo-komunikacyjnej w szczególności w oparciu o rozbudowę infrastruktury ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy,
- dbaniu o ład przestrzenny poprzez prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gmina Borowa jako miejsce wysokiego rozwoju przedsiębiorczości i kapitału społecznego

Gmina Borowa to gmina obywatelska, oferująca swoim mieszkańcom dostęp do usług społecznych/publicznych. Priorytetem w tym obszarze są:

- tworzenie udogodnień dla rozwoju przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej poprzez doradztwo, organizację spotkań tematycznych z producentami, pomoc w nawiązaniu kooperacji i tworzeniu grup producenckich czy stworzenie inkubatora przedsiębiorczości i pozyskanie inwestorów zewnętrznych,
- wspieranie dywersyfikacji sektora przedsiębiorczości, rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej, pomoc w zróżnicowaniu produkcji rolnej na terenie gminy, wspieranie zróżnicowanego rolnictwa i zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności upraw, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalne produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów,
- wspieranie inicjatyw oddolnych,
- zwiększenie dostępu do usług opieki zdrowotnej w tym specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz usług skierowanych do osób starszych i o szczególnych potrzebach,
- realizacja programów promujących zdrowie i profilaktykę zdrowotną,
- zaspokajanie potrzeb edukacyjnych w odniesieniu do infrastruktury oraz różnorodności i jakości oferty edukacyjnej i opiekuńczo-wychowawczej oferowanej przez placówki gminne,
- tworzenie i modernizacja miejsc rekreacji i sportu dla mieszkańców i przyjezdnych z założeniem promocji aktywnego i sportowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych (m.in. organizacja rodzinnych imprez rekreacyjno-sportowych, współpraca z klubami sportowymi),
- zaspokajanie potrzeb kulturalnych oraz stworzenie możliwości rozwoju zainteresowań i samorealizacji mieszkańców gminy,

- niwelacja kontrastów społecznych poprzez prowadzenie działań skutecznie ograniczających zjawisko wykluczenia społecznego oraz likwidacja barier dostępu do usług i zasobów gminy dla osób ze szczególnymi potrzebami i osób wykluczonych społecznie oraz zwiększanie ich aktywności społeczno-zawodowej,
- wspieranie integracji mieszkańców gminy poprzez tworzenie i rozwój miejsc służących budowaniu więzi społecznych (świetlice, kluby spotkań) oraz wspieranie rozwoju stowarzyszeń lokalnych.

Gmina Borowa jako miejsce wysokiej dbałości o bezpieczeństwo i standardy środowiskowe

Kluczowymi zadaniami w tym obszarze są:

- dbałość o stan środowiska z poszanowaniem i ochroną zasobów naturalnych, w tym prowadzenie efektywnej polityki dbania o czyste powietrze i wodę (m.in. poprzez ograniczanie niskiej emisji, popularyzację OZE, propagowanie transportu niskoemisyjnego, rozbudowę sieci kanalizacyjnej),
- współpraca z gminami sąsiednimi w zakresie zwiększenia skuteczności działań dot. adaptacji do zmian klimatu – m.in. przeciwdziałanie okresowym suszom i powodziom.

6. WIZJA, MISJA, CELE STRATEGICZNE

Planując działania strategiczne mające służyć rozwojowi danej instytucji, organizacji czy w tym konkretnym przypadku jednostki samorządu terytorialnego – gminy ważne jest, aby na początku prac odpowiedzieć na pytania tj.: Dlaczego to robimy? Co chcemy osiągnąć? Jaka jest podstawowa działalność/zadanie przez nas realizowane? W oparciu o jakie wartości działamy?

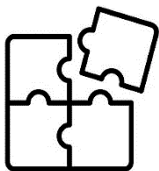
Założeniem wyjściowym jest określenie wizji rozwoju analizowanego obszaru jako pożądanego stanu gminy Borowa w perspektywie długookresowej. Wizja została określona w oparciu o analizę potencjału rozwojowego gminy Borowa.

Gmina Borowa jako miejsce:

- dostępne, funkcjonalne i przyjazne dla mieszkańców i inwestorów,
- o wysokim rozwoju kapitału społecznego, przedsiębiorczości i dostępności do atrakcyjnych form zatrudnienia,
- dbałości o bezpieczeństwo i standardy środowiskowe tu w szczególności w kontekście prowadzenia efektywnej polityki prośrodowiskowej.

Kolejnym elementem kształtującym określenie kierunku rozwoju jest misja. Odnosi się ona do zmiany, którą pragniemy wprowadzić i wskazuje na wartości, jakie są dla niej ważne. Sformułowanie misji, jest głównym krokiem do określenia celów rozwojowych, które pozwalają określić konkretne działania. W odniesieniu jednostek samorządu terytorialnego, definicja misji została zdefiniowana w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Uwzględniając powyższy zapis, określono misję gminy Borowa:

Przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie gmina zapewniająca stabilność ekonomiczną i wysoką jakość życia mieszkańców z zachowaniem standardów tj.:

- profesjonalizm, współpraca zespołowa, racjonalność i efektywność podejmowanych działań,
- stały dialog ze społecznością lokalną i efektywna polityka informacyjna,
- wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań w procesach administracyjno-komunikacyjnych,
- konsekwencja w realizacji ustalonych celów i zamierzeń.

W ramach urzeczywistnienia założeń wizji i misji rozwoju gminy Borowa, opracowano model interwencji strategicznej stanowiący wypadkową działań diagnostycznych i konsultacyjnych związanych z wdrożeniem procesu partycypacji społecznej. Wyodrębnienie konkretnych celów strategicznych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym wynika z zapisu artykułu 10e. zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r.

Ilustracja 12: Obszary, cele strategiczne i cele operacyjne

Przestrzeń, infrastruktura i środowisko

- **Cel strategiczny:** Bezpieczeństwo i komunikacja
- **Cele operacyjne:**
 - Wysoki standard dróg
 - Infrastruktura okołodrogowa i towarzysząca, bezpieczeństwo ruchu
- **Cel strategiczny:** Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
- **Cele operacyjne:**
 - Ograniczenie zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
 - Efektywność cieplna i energetyczna budynków
 - Racjonalna polityka proekologiczna i przestrzenna

Kapitał społeczny i gospodarka

- **Cel strategiczny:** Przyjazna gmina
- **Cele operacyjne:**
 - Wysoka jakość usług publicznych
 - Niwelacja barier architektonicznych w dostępie do usług publicznych
- **Cel strategiczny:** Aktywizacja społeczna i rozwój przedsiębiorczości
- **Cele operacyjne:**
 - Doradztwo i wsparcie przedsiębiorstw
 - Aktywizacja i integracja społeczna

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 13: Model operacyjny

Obszar	PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO				
Cele strategiczne	BEZPIECZEŃSTWO I KOMUNIKACJA		NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA		
Cele operacyjne	Wysoki standard dróg	Infrastruktura okołodrogowa i towarzysząca, bezpieczeństwo ruchu	Ograniczenie zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Efektywność cieplna i energetyczna budynków	Racjonalna polityka proekologiczna i przestrzenna
Działania	1. Przebudowa i modernizacja dróg gminnych w sołectwach na terenie gminy Borowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa chodników dla pieszych w ciągu dróg publicznych na terenie gminy Borowa 2. Budowa ścieżek rowerowych w rejonie dorzecza Wisłoki z miejscami do aktywnego spędzania wolnego czasu 3. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Borowa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa kanalizacji sanitarnej: <ol style="list-style-type: none"> 1) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w miejscowościach Pławo, Orłów, Wola Pławska; 2) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w miejscowościach Gliny Małe, Gliny Wielkie i części Sadkowej Góry; 3) Budowa kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w miejscowościach Górki, Łysakówek, Surowa 2. Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Sadkowej Górze 3. Przebudowa i budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Borowa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa sieci gazowniczej w sołectwach Pławo, Borowa, Sadkowa Góra, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Surowa 2. Termomodernizacja i rozwój stosowania OZE budynków mieszkalnych na terenie gminy Borowa 3. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – budynki szkolne w Glinach Małych, Górkach i Woli Pławskiej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona i racjonalizacja gospodarki wodnej 2. Aktualizacja zapisów dokumentów planistycznych i przestrzennych.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

			4. Modernizacja stacji uzdatniania wody wodociągu gminnego w Borowej		
Obszar	KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARKA				
Cele strategiczne	PRZYJAZNA GMINA		AKTYWIZACJA SPOŁECZNA I ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI		
Cele operacyjne	Wysoka jakość usług publicznych	Niwelacja barier architektonicznych w dostępie do usług publicznych	Doradztwo i wsparcie przedsiębiorstw	Aktywizacja i integracja społeczna	
Działania	1. Budowa, przebudowa i remont obiektów na kompleksie sportowym w Borowej	1. Budowa windy w budynku Urzędu Gminy Borowa	1. Doradztwo w zakresie pozyskiwania dotacji zewnętrznych dla przedsiębiorców z terenu gminy Borowa	1. Realizacja programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną	

7. PROJEKTY STRATEGICZNE, WYKAZ PLANOWANYCH INWESTYCJI

Realizacja celów wskazanych w *Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030* jest bezpośrednio związana z konkretnymi zadaniami inwestycyjnymi. Projekty określone w niniejszym opracowaniu realizowane będą zgodnie z założonym harmonogramem rzeczowo-finansowym i przyczynią się do rozwiązania kluczowych problemów w obszarze społecznym, środowiskowym, gospodarczym i przestrzennym. Poniżej przedstawiono karty projektów planowanych przedsięwzięć, korelujących z założonymi priorytetami rozwojowymi, celami strategicznymi i operacyjnymi opisanymi w rozdziale szóstym. Należy zaznaczyć, że wskazany plan inwestycyjny sukcesywnie będzie dopasowywany do bieżących potrzeb gminy i jej mieszkańców, a wszelkie zmiany będą nanoszone w drodze aktualizacji dokumentu.

Tabela 25: Karta projektu nr 1

KARTA PROJEKTU NR 1		
Nazwa zadania	Budowa sieci gazowniczej w sołectwach Pławo, Borowa, Sadkowa Góra, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Surowa.	
Opis	<p>Budowa sieci gazowniczej wraz z przyłączami. Szacunkowa długość sieci 80,0 km w ramach realizacji założeń dot. wymiany systemów ciepłowniczych zasilanych węglem na systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym z myślą o łagodzeniu zmian klimatu. Dystrybucja i transport gazu ziemnego zastępującego węgiel.</p> <p>Budowa sieci gazowej o ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa i przyłączy do budynków nie należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i też do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia może generować powstanie czasowych niedogodności i utrudnień związanych wyłącznie z rzeczową realizacją projektu. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Wszelkie inwestycje w ramach projektu realizowane będą z uwzględnieniem wszelkich dostępnych środków zapobiegawczych w zakresie higieny pracy, jakości i użycia technologii, czasu realizacji robót.</p>	
Obszar realizacji	Teren całej gminy Borowa	
Cel zadania	Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska i redukcja emisji gazów cieplarnianych	
Podmiot realizujący	Polska Spółka Gazownictwa Spółka z o.o.	
Partnerzy	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 01.01.2023 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	80.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Polska Spółka Gazownictwa Spółka z o.o., mieszkańcy terenu Gminy (finansowanie przyłączy)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Efektywność cieplna i energetyczna budynków
Wskaźniki	produktu	Długość wybudowanej sieci gazowej
	rezultatu	<p>Liczba przyłączonych posesji</p> <p>Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych</p> <p>Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej</p> <p>Zmniejszenie emisji pyłów PM-10</p> <p>Zmniejszenie zużycia energii końcowej</p>

Tabela 26: Karta projektu nr 2

KARTA PROJEKTU NR 2	
Nazwa zadania	<p>Budowa kanalizacji sanitarnej:</p> <p>1) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w miejscowościach Pławo, Orłów, Wola Pławska;</p>

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	2) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w miejscowościach Gliny Małe, Gliny Wielkie i części Sadkowej Góry; 3) Budowa kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w miejscowościach Górki, Łysakówek, Surowa	
Opis	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej oraz podciśnieniowej na terenie gminy Borowa o długości sieci 59 km wraz z przyłączami do 850 posesji zamieszkałych. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodne z kryteriami efektywności energetycznej. Budowa sieci kanalizacyjnej będzie przebiegać wzdłuż istniejących dróg i nie wpłynie na naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych. Realizacja przedsięwzięcia może generować powstanie czasowych niedogodności i utrudnień związanych wyłącznie z rzeczową realizacją projektu. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Wszelkie inwestycje w ramach projektu realizowane będą z uwzględnieniem wszelkich dostępnych środków zapobiegawczych w zakresie higieny pracy, jakości i użycia technologii, czasu realizacji robót. Inwestycja posiada decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia sygn. RGO 7624/1/07.	
Obszar realizacji	Teren całej gminy Borowa	
Cel zadania	Ograniczenie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Partnerzy	Mieszkańcy Gminy (budowa przyłączy)	
Czas realizacji	Od 11.04.2023 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	50.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Budżet Gminy (30%), mieszkańcy terenu Gminy (finansowanie przyłączy) (5%), budżet państwa (15%), fundusze europejskie (50%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Ograniczenie zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
Wskaźniki	produktu	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej
	rezultatu	Liczba przyłączonych posesji Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych (m ³) Wzrost jakości życia mieszkańców Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej Poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury

Tabela 27: karta projektu nr 3

KARTA PROJEKTU NR 3

Nazwa zadania	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Sadkowej Górze.
Opis	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Sadkowej Górze w zakresie budowy dodatkowego biobloku o pojemności 250 m ³ wraz z przebudową instalacji energetycznej. Budowa zbiornika retencyjnego na oczyszczalni dla ścieków dopływających i dowożonych celem uśrednienia jakości i ilości ścieków. Modernizacja betonowych komór pompowni ścieków surowych i oczyszczonych w oczyszczalni. Realizacja przedsięwzięcia może generować powstanie czasowych niedogodności i utrudnień związanych wyłącznie z rzeczową realizacją projektu. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Wszelkie inwestycje w ramach projektu realizowane będą z uwzględnieniem wszelkich dostępnych środków zapobiegawczych w zakresie higieny pracy, jakości i użycia technologii, czasu realizacji robót.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	<p>Na potrzeby inwestycji wydano decyzje Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie dnia 24 października 2017 r. sygn. WOŚ.4260.11.2.2017.KR.17 i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mielcu z dnia 4 października 2017 r. sygn. PSNZ.4540.43.2017 orzekające o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Przebudowa i rozbudowa mechaniczno - biologicznej oczyszczalni ścieków do przepustowości 500 [m³/d] i RLM=4000 w miejscowości Sadek Góra”, zlokalizowanego na działce o nr ewid. 963, obręb 17 Sadek Góra, jednostka ewid. Borowa, powiat mielecki.</p> <p>Przedsięwzięcie zostało również wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIX/930/18 pozytywnie zaopiniowanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie.</p>	
Obszar realizacji	Działka nr ewid. 963 obręb Sadek Góra	
Cel zadania	Zwiększenie przepustowości oczyszczalni do 500 m³ na dobę.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 01.06.2026 r. do 31.12.2027 r.	
Koszt zadania (PLN)	5.500,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Budżet Gminy (30%), budżet państwa (15%), fundusze europejskie (55%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Ograniczenie zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
Wskaźniki	produktu	Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków
	rezultatu	<p>Wielkość zwiększenia przepustowości oczyszczalni ścieków (m³ na dobę)</p> <p>Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych (m³)</p> <p>Wzrost jakości życia mieszkańców</p> <p>Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej</p> <p>Poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury</p>

Tabela 28: Karta projektu nr 4

KARTA PROJEKTU NR 4

Nazwa zadania	Przebudowa i budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Borowa
Opis	<p>Budowa odcinka sieci wodociągowej łączącej miejscowość Sadek Góra od strony firmy Borimex do miejscowości Borowa wzdłuż drogi powiatowej. Budowa zestawu pompowego na sieci wodociągowej w miejscowości Górki celem podniesienia ciśnienia wody dla miejscowości Górki, Surowa i Łysakówek. Wymiana węzłów wodociągowych na sieci o średnicy 110 do 90 mm łączonych metodą sztamowania ołowiem. Przebudowa węzłów na sieci wodociągowej: 2szt. o średnicy 300 mm, 10 szt. o średnicy 225 mm, 21 szt. o średnicy 160 mm.</p> <p>Przebudowa i budowa sieci wodociągowej w planowanym zakresie nie należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i też do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (nie są to przedsięwzięcia takie jak: rurociągi wodociągowe magistralne do przesyłania wody oraz przewody wodociągowe magistralne doprowadzające wodę od stacji uzdatniania do przewodów wodociągowych rozdzielczych).</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia może generować powstanie czasowych niedogodności i utrudnień związanych wyłącznie z rzeczową realizacją projektu. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Wszelkie inwestycje w ramach projektu realizowane będą z uwzględnieniem wszelkich dostępnych środków zapobiegawczych w zakresie higieny pracy, jakości i użycia technologii, czasu realizacji robót.</p>

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Obszar realizacji	Teren gminy Borowa	
Cel zadania	Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia) zgodne z kryteriami efektywności.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 01.06.2025 r. do 31.12.2028 r.	
Koszt zadania (PLN)	3.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Budżet Gminy (25%), budżet państwa (15%), fundusze europejskie (60%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Ograniczenie zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
Wskaźniki	produktu	Długość wybudowanej sieci wodociągowej, liczba przebudowanych węzłów wodociągowych
	rezultatu	Poprawa jakości wody (badania Sanepidu), oraz wyrównanie ciśnienia wody w sieci wodociągowej Zmniejszenie strat wody (m ³ /rok) Wzrost jakości życia mieszkańców Racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej Poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury

Tabela 29: Karta projektu nr 5

KARTA PROJEKTU NR 5

Nazwa zadania	Termomodernizacja i rozwój stosowania OZE budynków mieszkalnych na terenie gminy Borowa	
Opis	Termomodernizacja budynków mieszkalnych, instalacja fotowoltaiki, kolektorów słonecznych, pomp ciepła, wymiana źródeł ciepła na terenie posesji w ilości odpowiednio: 200 urządzeń fotowoltaicznych, 200 kolektorów słonecznych, 150 pomp ciepła i 400 źródeł spalania.	
Obszar realizacji	Teren gminy Borowa	
Cel zadania	Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Partnerzy	Właściciele zainteresowanych nieruchomości	
Czas realizacji	Od 01.06.2025 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	16.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Fundusze europejskie (75%), wkład mieszkańców (25%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Efektywność cieplna i energetyczna budynków
Wskaźniki	produktu	Ilość budynków poddanych termomodernizacji Ilość zamontowanych urządzeń OZE Ilość wymienionych źródeł ogrzewania budynków.
	rezultatu	Liczba mieszkańców korzystających z inwestycji Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej Zmniejszenie emisji pyłów PM-10 Zmniejszenie zużycia energii końcowej Wzrost jakości życia mieszkańców Poprawa stanu jakościowego środowiska naturalnego

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	Wzrost wykorzystywania technologii OZE Ograniczenie niskiej emisji
--	---

Tabela 30: Karta projektu nr 6

KARTA PROJEKTU NR 6		
Nazwa zadania	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – budynki szkolne w Glinach Małych, Górkach i Woli Pławskiej	
Opis	Termomodernizacja 3 budynków szkolnych wraz instalacją OZE w celu renowacji zwiększającej efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej. Zastosowanie rozwiązań dot. energii odnawialnej (energia słoneczna i biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych).	
Obszar realizacji	Sołectwa Gliny Małe, Górki, Wola Pawska	
Cel zadania	Zmniejszenie kosztów użytkowania budynków.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 01.06.2024 r. do 31.12.2025 r.	
Koszt zadania (PLN)	3.500,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Fundusze europejskie (75%), budżet Gminy (25%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Efektywność cieplna i energetyczna budynków
Wskaźniki	produktu	Ilość budynków poddanych termomodernizacji Ilość zamontowanych urządzeń OZE Ilość wymienionych źródeł ogrzewania budynków
	rezultatu	Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej Zmniejszenie emisji pyłów PM-10 Zmniejszenie zużycia energii końcowej Wzrost jakości życia mieszkańców Poprawa stanu jakościowego środowiska naturalnego Wzrost wykorzystywania technologii OZE Ograniczenie niskiej emisji

Tabela 31: Karta projektu nr 7

KARTA PROJEKTU NR 7	
Nazwa zadania	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych w sołectwach na terenie gminy Borowa
Opis	<p>Przebudowa 15,0 km dróg gminnych i wewnętrznych będących własnością gminy w zakresie wykonania nowej nawierzchni asfaltowej, modernizacja gminnego układu drogowego.</p> <p>Planowane prace realizowane będą poza obszarami Natura 2000 i obszarami chronionymi w obszarach zurbanizowanych w linii istniejących dróg/szlaków komunikacyjnych. Nie przewiduje się tworzenia nowych.</p> <p>Jeżeli zaistnieje ewentualność potrzeby wycinki drzew i krzewów, w miejscach gdzie ewentualnie realizowane będzie poszerzenie jezdni, wycinka zieleni będzie ograniczona do niezbędnego minimum, a okres jej prowadzenia dostosowany będzie do okresu lęgowego ptaków. Realizacja przedsięwzięcia może generować powstanie czasowych niedogodności i utrudnień związanych wyłącznie z rzeczą realizacją projektu. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Wszelkie inwestycje w ramach projektu realizowane będą z uwzględnieniem wszelkich dostępnych środków zapobiegawczych w zakresie higieny pracy, jakości i użycia technologii, czasu realizacji robót.</p>

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	Realizacja inwestycji ze względu na możliwości finansowe UG w Borowej będzie realizowana będzie etapowo z zachowaniem wykonania poszczególnych remontów odcinków dróg do 1 km. Zgłoszenia robót nie wymagają uzyskania decyzji środowiskowych gdyż w planowanym zakresie nie są to przedsięwzięcia zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km).	
Obszar realizacji	Sołectwa Borowa, Gliny Małe, Orłów, Sadkowa Góra	
Cel zadania	Zapewnienie mieszkańcom gminy Borowa bezpieczeństwa oraz dobrych warunków życia z racjonalnym wykorzystaniem zasobów oraz poszanowaniem środowiska naturalnego.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2026 r. do 31.12.2027 r.	
Koszt zadania (PLN)	6.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Budżet państwa (60%), budżet Gminy (40%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Bezpieczeństwo i komunikacja
	Cel operacyjny	Wysoki standard dróg
Wskaźniki	produktu	Długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg
	rezultatu	Skrócenie czasu podróży
	oddziaływania	Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego Redukcja ilości wypadków na drogach z udziałem pieszych Wzrost jakości życia mieszkańców Poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej

Tabela 32: Karta projektu nr 8

KARTA PROJEKTU NR 8

Nazwa zadania	Budowa chodników dla pieszych w ciągu dróg publicznych na terenie gminy Borowa	
Opis	Przebudowa 5,0 km dróg wojewódzkich i 1,5 km dróg powiatowych w zakresie budowy chodników dla pieszych.	
Obszar realizacji	Sołectwa Borowa, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Sadkowa Góra	
Cel zadania	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i zapewnienie mieszkańcom gminy Borowa bezpieczeństwa oraz dobrych warunków życia z racjonalnym wykorzystaniem zasobów oraz poszanowaniem środowiska naturalnego.	
Podmiot realizujący	Województwo Podkarpackie	
Partnerzy	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 01.06.2023 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	11.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Budżet województwa podkarpackiego (70%), budżet Gminy (30%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Bezpieczeństwo i komunikacja
	Cel operacyjny	Infrastruktura okołodrogowa i towarzysząca, bezpieczeństwo ruchu
Wskaźniki	produktu	Długość wybudowanych chodników
	rezultatu	Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego Redukcja ilości wypadków na drogach z udziałem pieszych Wzrost jakości życia mieszkańców Poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Poprawa stanu środowiska w tym jakości powietrza

Tabela 33: Karta projektu nr 9

KARTA PROJEKTU NR 9

Nazwa zadania	Budowa ścieżek rowerowych w rejonie dorzecza Wisłoki z miejscami do aktywnego spędzania wolnego czasu	
Opis	Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż obwałowania rzeki Wisłoki	
Obszar realizacji	Sołectwa Sadek Góra, Borowa, Pławo, Orłów, Wola Pławska	
Cel zadania	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu rowerowego, rozwój oferty sportowo rekreacyjnej w zakresie jakości oraz dostępności	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Partnerzy	Gminy w dorzeczu rzeki Wisłoki	
Czas realizacji	Od 02.01.2025r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	16.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Fundusze Europejskie (75%), budżet Gminy (25%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Bezpieczeństwo i komunikacja
	Cel operacyjny	Infrastruktura okołodrogowa i towarzysząca, bezpieczeństwo ruchu
Wskaźniki	produktu	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych
	rezultatu	Wzrost bezpieczeństwa ruchu rowerowego Wzrost jakości życia mieszkańców Poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury Poprawa stanu środowiska w tym jakości powietrza

Tabela 34: Karta projektu nr 10

KARTA PROJEKTU NR 10

Nazwa zadania	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Borowa	
Opis	Wymiana lamp ulicznych na energooszczędne, podniesienie jakości życia mieszkańców gminy poprzez rozszerzenie i podniesienie standardu usług publicznych oraz modernizację infrastruktury okołodrogowej i towarzyszącej.	
Obszar realizacji	Oświetlenie uliczne dróg na terenie całej Gminy	
Cel zadania	Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego i rozwój energooszczędnego oświetlenia ulic i terenów gminnych	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2028 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	600,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	budżet gminy (100%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Bezpieczeństwo i komunikacja
	Cel operacyjny	Infrastruktura okołodrogowa i towarzysząca, bezpieczeństwo ruchu
Wskaźniki	produktu	Ilość wymienionych opraw oświetleniowych
	rezultatu	Wzrost bezpieczeństwa publicznego Wzrost jakości życia mieszkańców Poprawa stanu środowiska

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Tabela 35: Karta projektu nr 11

KARTA PROJEKTU NR 11		
Nazwa zadania	Modernizacja stacji uzdatniania wody wodociągu gminnego w Borowej	
Opis	<p>Rozbudowa stacji o 1 dodatkowy zestaw filtrów (odżelaziacz i odmanganiacz) w celu zwiększenia wydajności SUW w okresach zwiększonego poboru wody. Wymiana złoża filtracyjnego we filtrach z zastosowaniem nowych technologii pozwalających na szybszą filtrację w krótszym czasie. Przebudowa dachu budynku SUW z montażem paneli fotowoltaicznych dla zasilania SUW w energię elektryczną o mocy około 40 kW. Remont instalacji sterowania SUW.</p> <p>Modernizacja stacji uzdatniania wody wodociągu gminnego w planowanym zakresie nie należy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i też do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia może generować powstanie czasowych niedogodności i utrudnień związanych wyłącznie z rzeczową realizacją projektu. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Wszelkie inwestycje w ramach projektu realizowane będą z uwzględnieniem wszelkich dostępnych środków zapobiegawczych w zakresie higieny pracy, jakości i użycia technologii, czasu realizacji robót.</p>	
Obszar realizacji	Działka nr ewid. 2688 obręb Borowa	
Cel zadania	Zwiększenie wydajności dostawy wody pitnej do wodociągu gminnego, zmniejszenie energochłonności urządzeń stacji.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2024 r. do 31.12.2024 r.	
Koszt zadania (PLN)	600,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Fundusz europejskie (80%), budżet Gminy (20%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Ograniczenie zanieczyszczeń i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
Wskaźniki	produktu	Ilość zmodernizowanych SUW
	rezultatu	Ilość dostarczonej wody pitnej do wodociągu gminnego Zmniejszenie energochłonności urządzeń stacji

Tabela 36: Karta projektu nr 12

KARTA PROJEKTU NR 12		
Nazwa zadania	Budowa windy w budynku Urzędu Gminy Borowa	
Opis	<p>Budowa windy dla petentów ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i starszych w poziomach: -1 (podpiwniczenie), 1 (1 piętro), 2 (drugie piętro) wraz z remontem pomieszczeń podpiwniczenia z dostosowaniem na archiwum. Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy poprzez rozszerzenie i podniesienie standardu usług publicznych oraz modernizację infrastruktury społecznej.</p>	
Obszar realizacji	Działki nr ewid. 1131, 1137 obręb Borowa	
Cel zadania	Poprawa dostępności do usług publicznych osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2024 r. do 31.12.2024 r.	
Koszt zadania (PLN)	800,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Fundusz europejskie (75%), budżet Gminy (25%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Przyjazna gmina

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	Cel operacyjny	Niwelacja barier architektonicznych w dostępie do usług publicznych
Wskaźniki	produktu	Ilość zamontowanych urządzeń wpływających na poprawę dostępności do usług publicznych osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku
	rezultatu	Likwidacja barier architektonicznych Zwiększenie dostępu do usług publicznych osób starszych i niepełnosprawnych

Tabela 37: Karta projektu nr 13

KARTA PROJEKTU NR 13

Nazwa zadania	Budowa, przebudowa i remont obiektów na kompleksie sportowym w Borowej	
Opis	w zakresie budowy boiska do piłki nożnej i piłki nożnej na zasadach i o wymiarze gry w futsal o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 20x40, przebudowy boiska dwufunkcyjnego do koszykówki o wymiarach 15x28 i do siatkówki o nawierzchni poliuretanowej dwuwarstwowej, przebudowa istniejącej bieżni na bieżnię o nawierzchni tartanowej, wymiana nawierzchni trawiastej boiska do piłki nożnej, budowa trybun 8 rzędowych na 600 osób z krzesłkami, kapitalny remont wnętrza budynku socjalnego, budowa hali sportowej o minimalnych wymiarach areny sportowej 22x44m z trybunami na ok. 250 widzów.	
Obszar realizacji	Działki obiektu sportowego w Borowej	
Cel zadania	Poprawa dostępności do usług publicznych osób mieszkańców	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2028 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	12.000,00 tys. zł	
Źródło finansowania (PLN, %)	Ministerstwo Sportu (75%), budżet państwa (15%) budżet Gminy (10%)	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Przyjazna gmina
	Cel operacyjny	Wysoka jakość usług publicznych
Wskaźniki	produktu	Ilość zmodernizowanych/wybudowanych obiektów
	rezultatu	Zwiększenie dostępu do usług publicznych Wzrost liczby użytkowników obiektu

Tabela 38: Karta projektu nr 14

KARTA PROJEKTU NR 14

Nazwa zadania	Ochrona i racjonalizacja gospodarki wodnej	
Opis	Zadanie zakłada działania tj.: - monitoring i kontrola w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych; - wspieranie działań wśród właścicieli nieruchomości w zakresie budowy nowych i remontu istniejących zbiorników bezodpływowych, regularnego wywozu nieczystości płynnych oraz budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, corocznego raportowania pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia; - wdrażanie i przestrzeganie zasad „Dobrej Praktyki Rolniczej”; Inicjowanie działań w celu zwiększenia retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych m.in. poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, zalesianie, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, retencjonowanie wody etc.	
Obszar realizacji	Teren gminy Borowa	
Cel zadania	Ochrona i racjonalizacja gospodarki wodnej, dbałość o stan środowiska naturalnego.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Czas realizacji	Od 02.01.2028 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania	Nie określono.	
Źródło finansowania (PLN, %)	- budżet własny gminy Borowa; - środki publiczne, pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, zgodnie z adekwatnością wyboru programu/programów wskazanych w rozdziale 10.	
Zgodność ze strategią	Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska
	Cel operacyjny	Racjonalna polityki proekologiczna i przestrzenna
Wskaźniki	produktu	Ilość odtworzonych oczek wodnych (szt.), Ilość wybudowanych zbiorników retencyjnych (szt.), Ilość wybudowanych/wyremontowanych zbiorników bezodpływowych (szt.), Obszar zalesionych terenów (ha)
	rezultatu	Zmniejszenie następstw zdarzeń losowych i katastrof naturalnych, Poprawa stanu środowiska naturalnego w szczególności wód, Racjonalizacja polityki gospodarowania wodami i przeciwdziałania skutkom powodzi.

Tabela 39: Karta projektu nr 15

KARTA PROJEKTU 15

Nazwa zadania	Realizacja programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną	
Obszar realizacji	Teren gminy Borowa	
Cel zadania	Ochrona i racjonalizacja gospodarki wodnej, dbałość o stan środowiska naturalnego.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2028 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	Nie określono.	
Źródło finansowania	- budżet własny gminy Borowa; - środki publiczne, pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, zgodnie z adekwatnością wyboru programu/programów wskazanych w rozdziale 10	
Cel strategiczny	Aktywizacja społeczna i rozwój przedsiębiorczości	
Cel operacyjny	Aktywizacja i integracja społeczna	
Wskaźniki	produktu	Liczba wspartych osób/rodzin (os.) Liczba wdrożonych programów pomocowych (szt.) Liczba wdrożonych programów/działań integracyjnych (szt.) Liczba wdrożonych programów/działań aktywacyjnych (szt.) Liczba uczestników programów integracyjnych/aktywacyjnych (szt.)
	rezultatu	Eliminacja zjawisk patologicznych i problemów Włączenie społeczne Wzrost jakości kapitału społecznego Rozwój społeczeństwa informacyjnego Wzrost partycypacji mieszkańców w życiu gminy Wzrost integracji społeczności lokalnej

Tabela 40: Karta projektu nr 16

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

KARTA PROJEKTU 16

Nazwa zadania	Doradztwo w zakresie pozyskiwania dotacji zewnętrznych dla przedsiębiorców z terenu gminy Borowa	
Obszar realizacji	Teren gminy Borowa	
Cel zadania	Wsparcie doradcze przedsiębiorców.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	Od 02.01.2028 r. do 31.12.2030 r.	
Koszt zadania (PLN)	Nie określono.	
Źródło finansowania	- budżet własny gminy Borowa; - środki publiczne, pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, zgodnie z adekwatnością wyboru programu/programów wskazanych w rozdziale 10	
Cel strategiczny	Aktywizacja społeczna i rozwój przedsiębiorczości	
Cel operacyjny	Doradztwo i wsparcie przedsiębiorstw	
Wskaźniki	produktu	Liczba spotkań z przedsiębiorcami z terenu gminy Borowa
	rezultatu	Ilość nowych miejsc pracy

KARTA PROJEKTU 17

Nazwa zadania	Aktualizacja zapisów dokumentów planistycznych i przestrzennych.	
Obszar realizacji	Teren Gminy Borowa	
Cel zadania	Racjonalna gospodarka przestrzenna gminy Borowa oparta na rzetelnych założeniach funkcjonalno-przestrzennych zapewniających racjonalne wykorzystanie przestrzeni i zasobów endogenicznych, przy zachowaniu walorów krajobrazowych i przyrodniczych.	
Podmiot realizujący	Gmina Borowa	
Czas realizacji	2024-2030	
Koszt zadania (PLN)	Nie określono.	
Źródło finansowania	- budżet własny Gminy Borowa	
Cel strategiczny	Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska	
Cel operacyjny	Racjonalna polityka proekologiczna i przestrzenna	
Wskaźniki	produktu	Liczba zaktualizowanych/opracowanych dokumentów planistycznych i przestrzennych.
	rezultatu	Poprawa

Tabela 41: Zadania o charakterze inwestycyjnym – inwestycje celu publicznego o charakterze ponadlokalnym, o których mowa w art. 39 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Nazwa dokumentu wyższego rzędu	Wykaz inwestycji
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr LIX/930/18	<ol style="list-style-type: none"> Przebudowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków (zadania obejmujące swym zasięgiem teren powiatu mieleckiego w tym obszar gminy Borowa); Wzmacnianie wałów w rejonie starorzeczy poprzez zabezpieczenie przeciwnieprzepływowe korpusu i podłoża na całej długości wału lewego rzeki Stary Breń w km rzeki 8+456-15+863 i wału prawego rzeki Stary Breń w km rzeki 8+132-15+863 w

	<p>miejsowościach Gliny Małe, Sadekowa Góra, Borowa, Łysakówek, Łysaków, Czermin;</p> <p>3. Modernizacja wałów Wisły sandomierskiej wymagających podwyższenia(modernizacja prawego wału rzeki Wisła w km 678+000 - 690+500 gm. Baranów Sandomierski, Padew Narodowa, 690+500 - 695+600 gm. Padew Narodowa, Gawłuszowice, 671+500 - 674+300 gm. Tarnobrzeg, 675+700 - 678+000 gm. Baranów Sandomierski, 668+400 - 669+500 gm. Tarnobrzeg, 674+000 - 674+800 gm. Tarnobrzeg, 674+900 - 675+500 gm. Baranów Sandomierski, Tarnobrzeg, 696+000 - 713+500 gm. Gawłuszowice, Borowa, Czermin)</p>
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Mieleckiego na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029	1. Budowa PSZOK w gminie Czermin, Przecław, Borowa

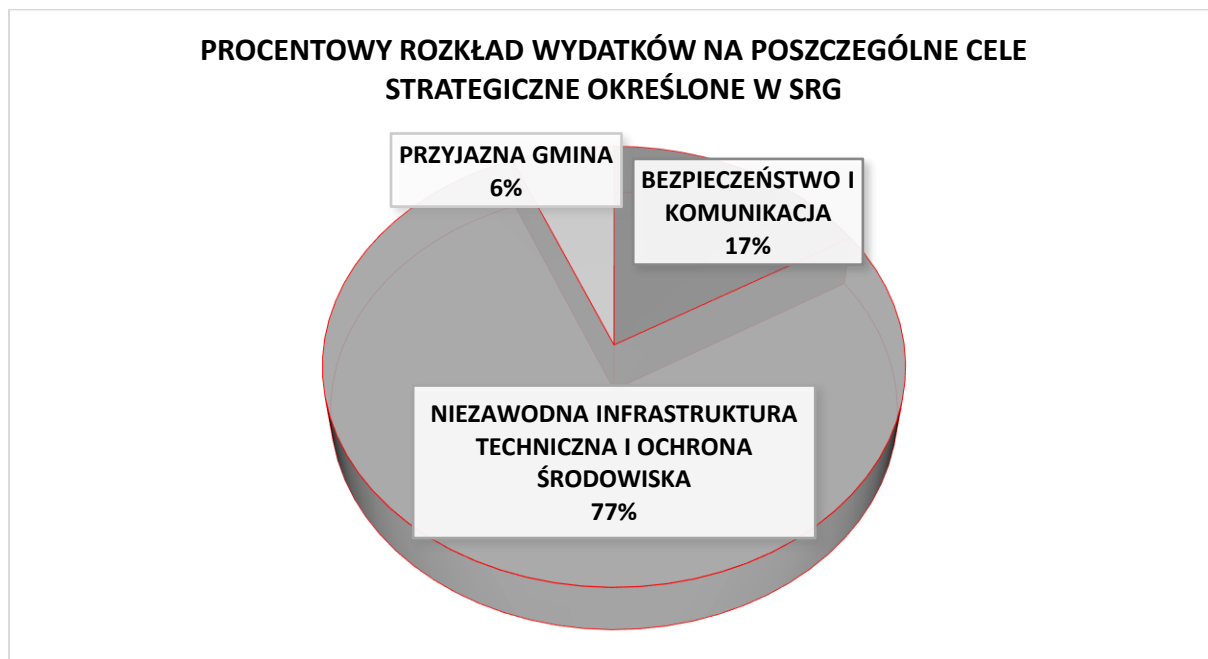
W ramach określenia możliwości finansowania rozwoju gminy Borowa ze środków publicznych w latach 2023-2030 przyjęto obowiązujący stan formalno-prawny systemu finansowania sektora publicznego. Podstawowym źródłem finansowania rozwoju ze środków publicznych będą własne środki rozwojowe bazujące na dochodach własnych samorządu gminnego i innych podmiotów publicznych funkcjonujących w regionie.

W oparciu o dotychczasowe prognozy finansowe JST, jak również prognozy wydatków w perspektywie do 2030 roku należy zaznaczyć, że własne środki rozwojowe gminy przy obecnym systemie finansów publicznych nie są wystarczające dla zakładanego planu inwestycyjnego. Możliwości rozwojowe gminy Borowa będą uzależnione od finansowania zewnętrznego pochodzących zarówno z budżetu UE, jak i ze źródeł krajowych, co zostało uwzględnione w poszczególnych kartach projektów ze wskazaniem procentowych progów wsparcia (w ramach finansowania zewnętrznego) adekwatnych dla poszczególnego typu programu. Poniżej przedstawiono procentowy rozkład wydatków na poszczególne cele strategiczne określone w niniejszej strategii.

Tabela 42: Rozkład wydatków na poszczególne cele strategiczne

Nazwa celu strategicznego	Prognozowana wartość wydatków (tys. PLN)	Procentowy rozkład wydatków na poszczególne cele
Bezpieczeństwo i komunikacja	33.600,00	17%
Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska	158.600,00	77%
Przyjazna gmina	12.800,00	6%
Aktywizacja społeczna i rozwój przedsiębiorczości	Nie określono.	Nie określono.

Ilustracja 14: Procentowy rozkład wydatków na poszczególne cele strategiczne

Przedstawiona prognoza finansowania rozwoju gminy ze środków publicznych i prywatnych w latach 2023-2030 stanowi projekcję szacunkową i nie jest podstawą do odwzorowania w dokumentach wykonawczych obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego.

8. OBSZARY FUNKCJONALNE I OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Gmina Borowa zajmuje obszar 55,47 km², co stanowi 6,3% powierzchni powiatu mieleckiego. Aktualnie obowiązującym dokumentem w zakresie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy jest dokument pn. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Borowa przyjęty uchwałą Rady Gminy Borowa nr XXXIV/227/02 Rady Gminy Borowa z dnia 26 marca 2002 r. z późn. zm.

8.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie

Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 jako zintegrowany dokument planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego określa ramy dla planowania przestrzennego gmin, łącząc politykę przestrzenną państwa i województwa. Wskazany dokument rekomenduje w priorytecie VII pn. *Terytorialny wymiar Strategii obszar horyzontalny Wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego* następujące cele dotyczące wymiaru terytorialnego i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie podkarpackim:

- 7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych oraz powiązań obszarów wiejskich z miastami, umożliwiające rozprzestrzenianie procesów rozwojowych w całym regionie;
- 7.2. Funkcje metropolitalne Rzeszowa oraz jego obszaru funkcjonalnego Rozwój miasta Rzeszowa i jego obszaru funkcjonalnego jako obszaru metropolitalnego o znaczeniu międzynarodowym;
- 7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju Zmniejszenie poziomu dysproporcji pomiędzy rozwiniętymi gospodarczo i społecznie ośrodkami województwa a obszarami zagrożonymi marginalizacją;
- 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i wsparcie ich wielofunkcyjności¹

Założenia przedmiotowego dokumentu są spójne z celami określonymi w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030* jak również z założeniami z *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030*.

8.2. Model funkcjonalno-przestrzenny gminy

Z poziomu regionalnego spójnego z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030* gmina Borowa wpisuje się w Obszar Funkcjonalny Niziny Nadwiślańskiej oraz w Wiejski Obszar Funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych.

Obszar funkcjonalny Niziny Nadwiślańskiej (OFNN) położony jest w północno-zachodniej części województwa przy granicy z województwem małopolskim i świętokrzyskim, w makroregionie Kotliny Sandomierskiej, w obrębie mezoregionu Niziny Nadwiślańskiej, Płaskowyżu Tarnowskiego i Doliny Dolnej Wisłoki. Obejmuje 2 gminy miejsko-wiejskie: Radomyśl Wielki i Baranów Sandomierski oraz 5 gmin wiejskich: Wadowice Górne, Czermin, Borowa, Gawłuszowice i Padew Narodowa. Zajmuje 609 km² powierzchni, co stanowi 3,4% obszaru województwa podkarpackiego. Priorytetem rozwojowym dla tego obszaru jest rozwój wielokierunkowej produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej). Strategia rozwoju województwa określa następujące funkcje rozwojowe dla OFNN:

- Podstawowa – rolnicza, rozwijana zgodnie z potencjałem obszaru, dotychczasowymi tradycjami upraw i hodowli;
- Towarzyszące – produkcyjna, w szczególności przetwórstwo rolno-spożywcze, turystyka i rekreacja w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe.

¹ Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 s. 67

Ilustracja 15: Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym, źródło: *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030*, s. 160

Wiodącymi kierunkami zagospodarowania tego obszaru zdefiniowanymi w Planie *rozwoju województwa* są m.in.:

- rozwój produkcji rolnej dostosowany do jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z zachowaniem wykształconych kierunków i tradycji upraw oraz hodowli,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój turystyki oraz agroturystyki w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe,
- ochrona zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- ochrona obszaru przed powodzią,
- poprawa stanu czystości wód.

Zasady i warunki zagospodarowania przestrzennego zakładają m.in.:

- poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym m.in. przekształcenia struktury agrarnej gospodarstw,
- ochronę gleb o najwyższej przydatności dla produkcji rolniczej przed zmianą użytkowania,
- zalesianie gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa,
- poprawę atrakcyjności turystycznej przez rozwój infrastruktury turystycznej i oferty usług turystycznych, w tym agroturystyki,
- zagospodarowanie turystyczne dostosowane do chłonności środowiska,

- kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego poprzez poprawę ładu przestrzennego i estetyki przestrzeni przy zachowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, prawidłowe kształtowanie struktur przestrzennych,
- przeciwdziałanie rozproszonemu zabudowy, intensyfikację użytkowania terenów poprzez uzupełnianie i rozbudowę istniejącego zainwestowania,
- rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej,
- uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- ochronę i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Wiejski Obszar Funkcjonalny (WOF) uczestniczący w procesach rozwojowych obejmuje powierzchnię 59 8 413 km², co stanowi 47,1% powierzchni obszaru województwa podkarpackiego i 50,5% wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Priorytetem rozwojowym dla tego obszaru jest wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. Funkcje rozwojowe określone w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa* to:

- Podstawowa – rolnicza;
 - Towarzyszące – obsługi ludności i rolnictwa, przemysłowa.
- Wiodące kierunki zagospodarowania to:
- *rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej,*
 - *rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców,*
 - *poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym,*
 - *wzmocnienie powiązań obszarów wiejskich z ośrodkami miejskimi – włączenie terenów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe,*
 - *ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych,*
 - *racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego,*
 - *rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.*²
- Dokument określa również zasady zagospodarowania tj.
- *zagospodarowanie terenów wiejskich umożliwiające wzrost towarowości w rolnictwie,*
 - *rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych, poprawiający wewnętrzną i zewnętrzną dostępność obszaru,*
 - *zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych,*
 - *rozwój rolnictwa dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw,*
 - *rozwój i modernizacja bazy usług publicznych,*
 - *poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.*³

Funkcjonalnie strefami koncentrującymi podmioty administracyjne, edukacyjne oraz społeczne na terenie gminy Borowa są miejscowości o najwyższym wskaźniku zaludnienia. Największą liczebnością mieszkańców charakteryzowała się miejscowość Borowa będąca jednocześnie siedzibą gminy i głównym lokalnym ośrodkiem administracyjno-edukacyjno-gospodarczym zamieszkiwana przez 1574 osób (co stanowi 29,1% ogółu mieszkańców gminy). Kolejnymi ośrodkami o wysokim zaludnieniu w odniesieniu do obszaru gminy są: Sadkowa Góra – 790 mieszkańców i Gliny Małe – 607 osób.

Perspektywą rozwojową dla wskazanych obszarów jest dalsze umacnianie funkcji administracyjno-integracyjnych w oparciu o założone w Strategii cele i kierunki działań.

Strefami o potencjale rozwoju gospodarczego na obszarze gminy Borowa są tereny zlokalizowane wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. Układ komunikacyjny umożliwiający

² *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030, s. 148*

³ *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030, s. 148-149*

powiązania wewnętrzne i zewnętrzne oparty jest w gminie. Niewątpliwie ten aspekt warunkuje atrakcyjność komunikacyjną gminy. Przez teren gminy Borowa jak zaznaczono w rozdziale 1 przebiegają drogi wojewódzkie nr 982 Szczucin-Sadkowa Góra-Jaśłany i nr 983 Sadkowa Góra-Mielec. Atutem komunikacyjnym jest połączenie drogowo-mostowe relacji Kielce-Rzeszów z przeprawą mostową na rzece Wiśle w rejonie Połańca. Łączna długość dróg publicznych w gminie to 75,5 km, w tym długość dróg gminnych 36,36 km. Priorytetem w tym zakresie jest rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej oraz współpraca z innymi zarządcami dróg w celu poprawy stanu infrastruktury dróg powiatowych i dróg krajowych na terenie gminy.

Na terenie gminy Borowa brak obszarów ochrony przyrody tj.: rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu czy obszarów Natura 2000.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wskazuje strategiczne kierunki rozwoju zorientowane terytorialnie i jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego/przestrzennego. Podstawą modelu jest przestrzeń analizowanego obszaru, która jest dobrem i zasobem o strategicznym znaczeniu dla społeczności lokalnych, definiowana przez określoną powierzchnię, wartość kulturową, przyrodniczą i materialną.

Model funkcjonalno-przestrzenny rozumiany jest jako przedstawienie długookresowej strategicznej wizji rozwoju gminy Borowa wynikającej z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych i potencjału gminy z uwzględnieniem jego specyfiki i zróżnicowania wewnętrznego. Model wskazuje obszary, które strategia rozwoju uznaje za istotne dla osiągnięcia celów rozwoju, obszary wymagające ochrony oraz rodzaje powiązań funkcjonalnych występujących pomiędzy poszczególnymi obszarami.

W ramach najważniejszych zadań inwestycyjnych na obszarze gminy Borowa należy wymienić:
Infrastruktura techniczna:

- Budowa sieci gazowniczej w sołectwach Pławo, Borowa, Sadkowa Góra, Gliny Małe, Gliny Wielkie, Górki, Łysakówek, Surowa;
- Budowa kanalizacji sanitarnej:
 - 1) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w miejscowościach Pławo, Orłów, Wola Pławska;
 - 2) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w miejscowościach Gliny Małe, Gliny Wielkie i części Sadkowej Góry;
 - 3) Budowa kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w miejscowościach Górki, Łysakówek, Surowa
- Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Sadkowej Górze;
- Przebudowa i budowa sieci wodociągowej na terenie gminy Borowa;
- Modernizacja stacji uzdatniania wody wodociągu gminnego w Borowej;

Infrastruktura komunikacyjna:

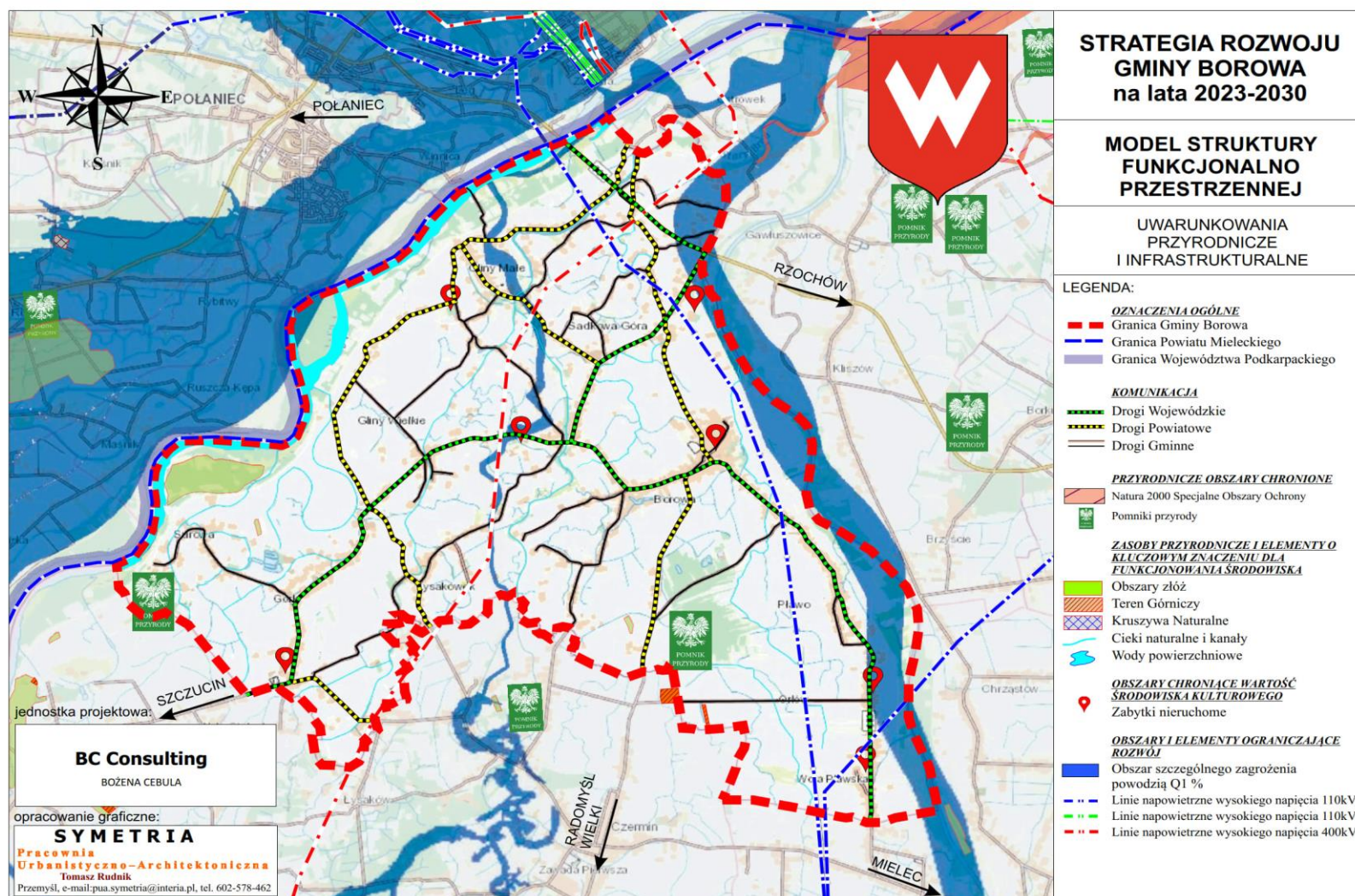
- Przebudowa i modernizacja dróg gminnych w sołectwach na terenie gminy Borowa;
- Budowa chodników dla pieszych w ciągu dróg publicznych na terenie gminy Borowa;
- Budowa ścieżek rowerowych w rejonie dorzecza Wiśłoki z miejscami do aktywnego spędzania wolnego czasu;
- Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Borowa;

Przestrzeń publiczna, infrastruktura społeczna

- Termomodernizacja i rozwój stosowania OZE budynków mieszkalnych na terenie gminy Borowa;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – budynki szkolne w Glinach Małych, Górkach i Woli Pławskiej;
- Budowa windy w budynku Urzędu Gminy Borowa;
- Budowa, przebudowa i remont obiektów na kompleksie sportowym w Borowej.

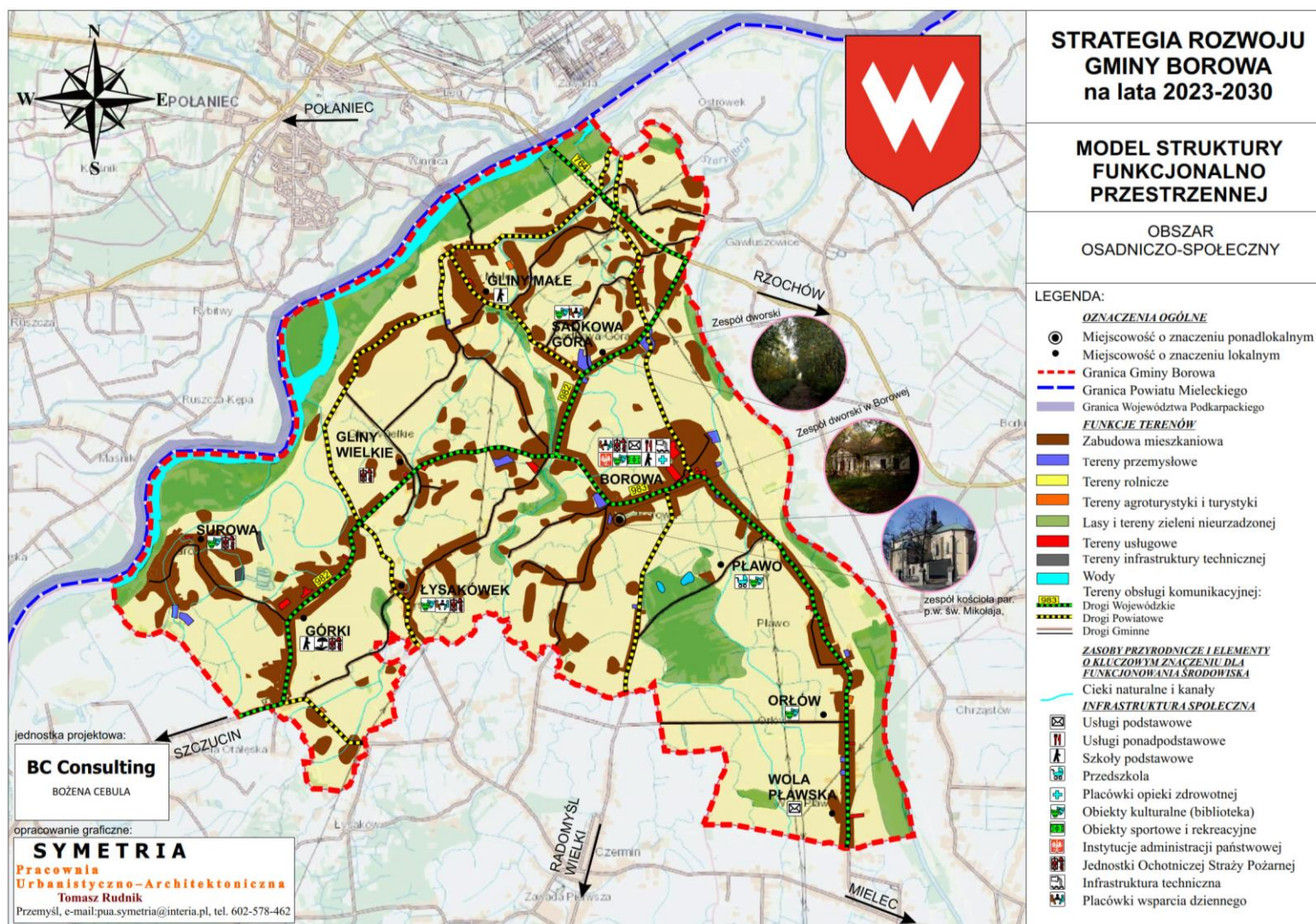
Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 16: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – uwarunkowania przyrodnicze i infrastrukturalne

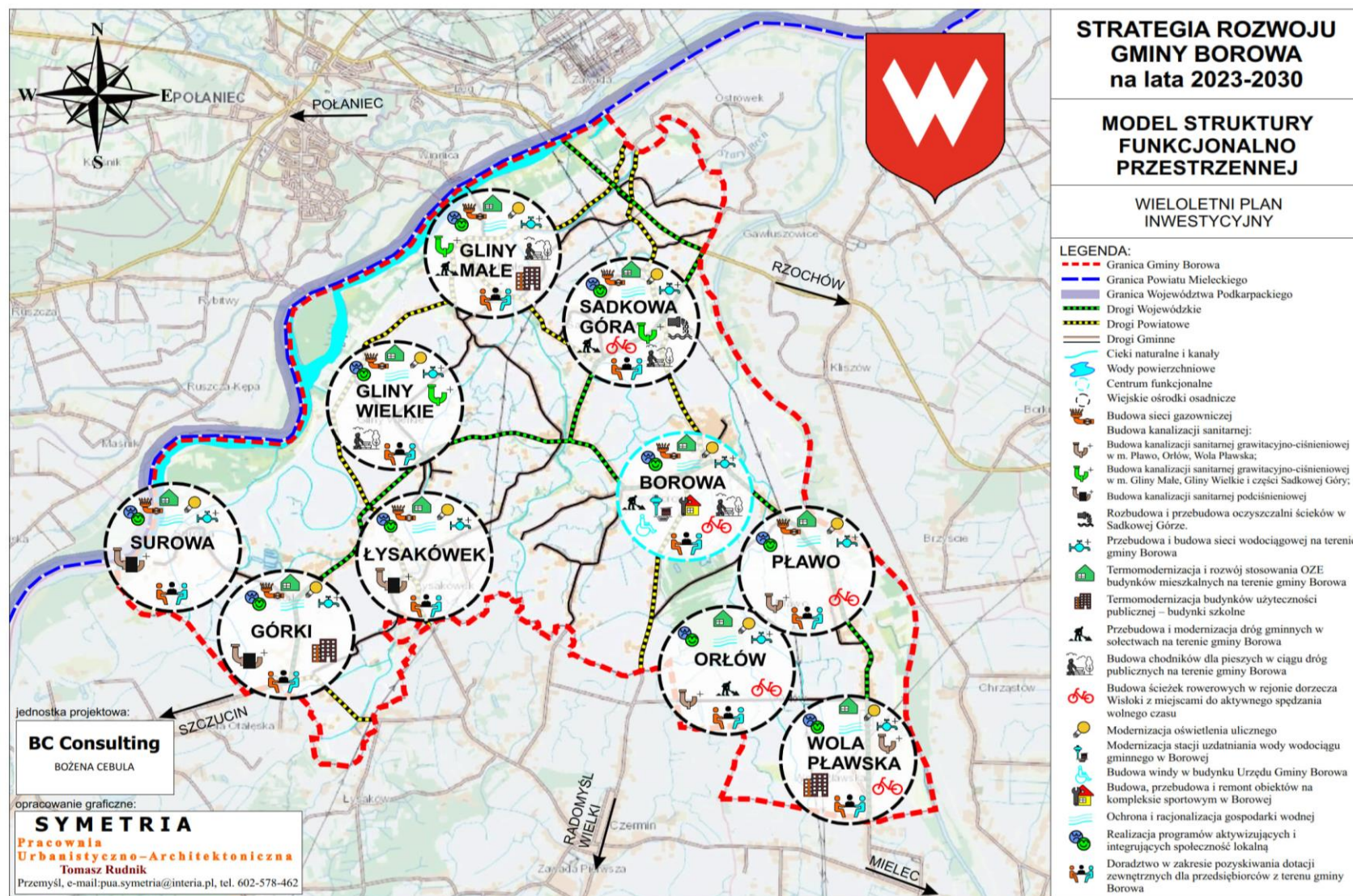
Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 17: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – funkcje terenów w gminie

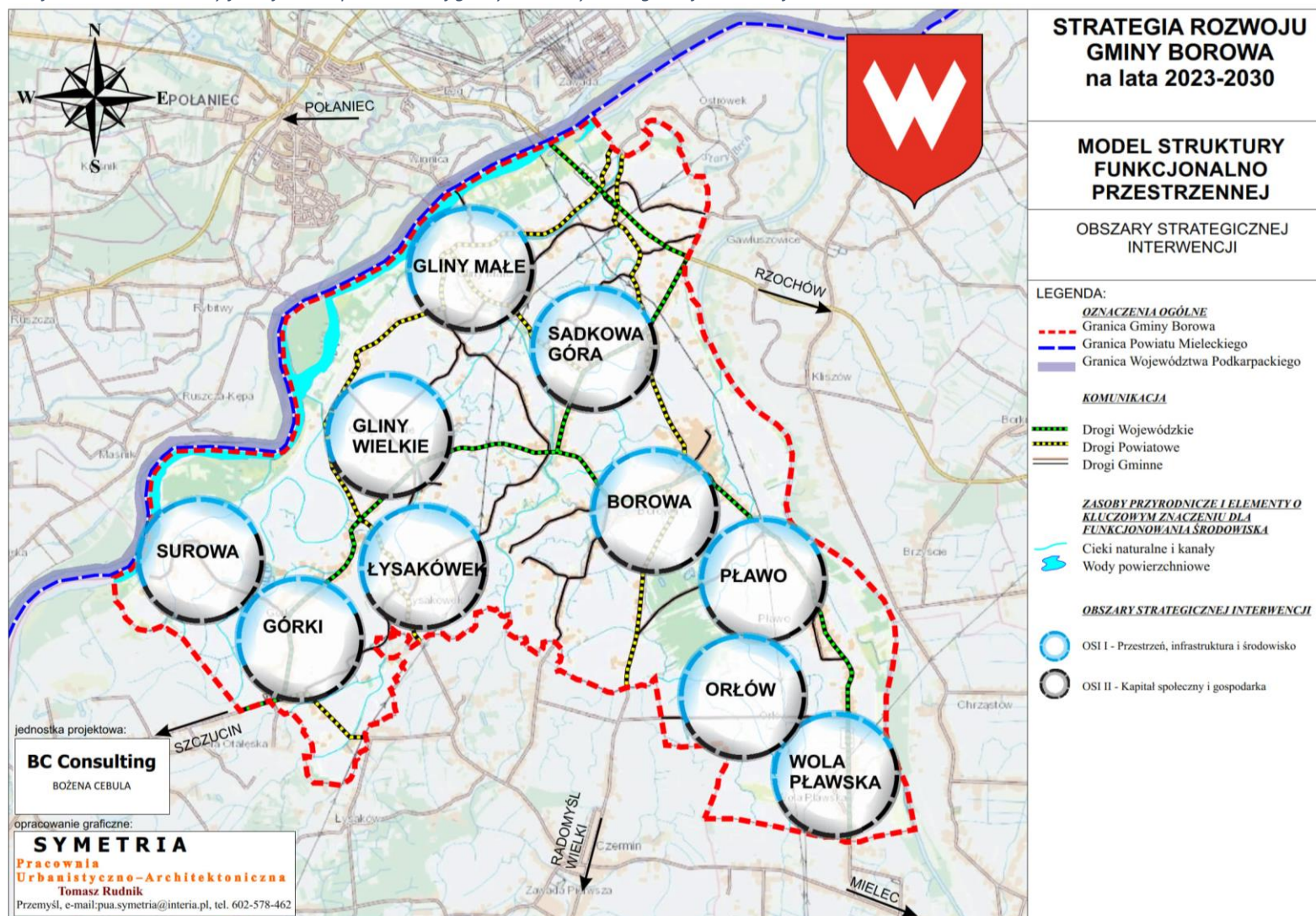
Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 18: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – wieloletni plan inwestycyjny

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 19: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – obszary strategicznej interwencji

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki w obszarze racjonalizacji przestrzeni gminnej to:

Tabela 43: Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w wymiarze przestrzennym

Rezultat	Wskaźnik	Tendencja
Dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczo-społecznych mieszkańców gminy.	Ilość zamontowanych urządzeń wpływających na poprawę dostępności do usług publicznych osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku	Tendencja wzrostowa – powstanie przestrzeni dostosowanej do potrzeb gospodarczo-społecznych mieszkańców gminy, większa ilość urządzeń wpływających na poprawę dostępności do usług publicznych osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku
Optymalne wykorzystanie przestrzeni w ramach rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowej i społeczno-kulturalnej poprzez budowę i doposażenie obiektów.	Ilość zmodernizowanych/wybudowanych obiektów rekreacyjno-sportowych Ilość zmodernizowanych/wybudowanych obiektów społeczno-kulturalnych Ilość doposażonych obiektów	Tendencja wzrostowa – powstanie nowych zmodernizowanych/wybudowanych obiektów rekreacyjno-sportowych i społeczno-kulturalnych
Poprawa estetyki przestrzeni wiejskiej poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku.	Ilość odtworzonych oczek wodnych Ilość nowopowstałej małej architektury typu ławki, kosze na śmieci, etc. Obszar zalesionych terenów	Tendencja wzrostowa – powstanie nowych oczek wodnych, małej architektury i obszarów zalesionych
Racjonalny rozwój terenów przeznaczonych pod rozwój gospodarczy z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.	Ilość budynków poddanych termomodernizacji Ilość zamontowanych urządzeń OZE	Tendencja wzrostowa – dodatnia wartość budynków poddanych termomodernizacji, nowe instalacje OZE
Rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury technicznej.	Długość wybudowanej sieci gazowej Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej Ilość zmodernizowanych SUW Długość wybudowanej sieci wodociągowej, liczba przebudowanych węzłów wodociągowych Liczba przyłączonych posesji do poszczególnych sieci	Tendencja wzrostowa – powstanie nowych odcinków sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej względem obecnej bazowej sytuacji tj. - aktualna długość czynnej sieci wodociągowej 103,06 km - aktualna liczba podłączonych budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej 1 431 szt. - aktualna długość czynnej sieci kanalizacyjnej 25,8 km: sieć grawitacyjna – 16,73 km i sieć tłoczna – 9,07 km. - aktualna liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej 461 szt.

Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy poprzez przebudowę i modernizację dróg gminnych w sołectwach na terenie gminy Borowa jak również infrastruktury okołodrogowej (poboczy, oświetlenia, ścieżek rowerowych).

Długość przebudowanych i zmodernizowanych dróg
Długość wybudowanych chodników
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych

Tendencja wzrostowa – powstanie nowych zmodernizowanych odcinków dróg, chodników i ścieżek rowerowych względem obecnej bazowej sytuacji tj.
- aktualna długość dróg publicznych w gminie ogółem 75,5 km

Wskazane rezultaty znajdują odzwierciedlenie w celach i wskaźnikach przedstawionych w rozdziałach 6 i 7 przedmiotowego dokumentu.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do zadań własnych gminy. Wynika to wprost z przepisu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Rolą władzy wykonawczej w gminie jest przygotowywanie gminnych dokumentów planistycznych tj.:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwał w sprawie sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń,
- miejscowych plany rewitalizacji.

Niezbędne jest także wydawanie decyzji administracyjnych, dotyczących zagospodarowania przestrzennego (decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzje o warunkach zabudowy).

W kontekście kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie w odniesieniu do rekomendacji zawartych w ww. ustawie jak również dynamicznie zachodzących zmian w przestrzeni i w dokumentach planistycznych wyższego rzędu oraz w przepisach prawa Władze wykonawcze Gminy Borowa planują:

- na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy planistycznej aktualizacji studium kierunków i zagospodarowania przestrzennego i miejscowych dokumentów planistycznych (zadanie pn. „Aktualizacja zapisów dokumentów planistycznych i przestrzennych” w ramach celu strategicznego: „Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska”, cel operacyjny: „Racjonalna polityka proekologiczna i przestrzenna”.

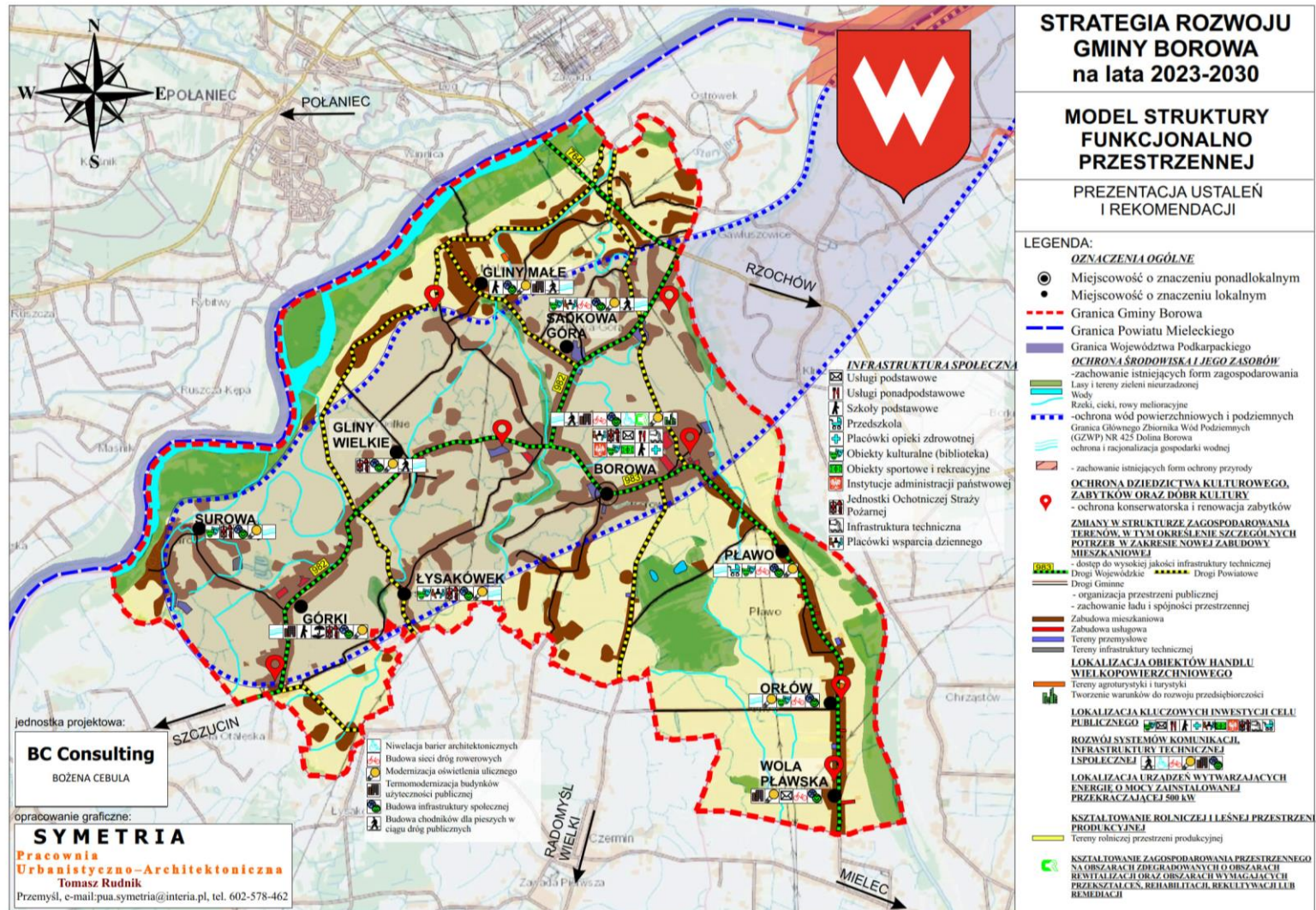
Aktualizacja ww. dokumentów uwzględniać będzie rekomendacje w zakresie polityki przestrzenno-funkcjonalnej gminy Borowa będące kontynuacją założeń określonych w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Borowa. Kierunki i zasady polityki przestrzennej* przyjętego na mocy uchwały Nr XXI/146/2012 Rady Gminy Borowa z dnia 29 listopada 2012 r. oraz są zgodne z oczekiwanymi rezultatami planowanych działań określonych w SRG Borowa, w wymiarze przestrzennym i są to:

1. W granicach terenów preferowanych do produkcji rolniczej tj. Górki, Łysakówek, Borowa, Orłów, Sadkowa Góra, Gliny Małe rekomenduje się zakaz zabudowy nie związanej z produkcją rolniczą;
2. Rekomenduje się utrzymanie dominującej formy budownictwa mieszkaniowego rozciągającej się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, przemieszana zabudowa zagrodowa i jednorodzinna oraz w wyznaczonych terenach zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Uzupełnieniem funkcji mieszkaniowej pozostaną usługi zlokalizowane na działkach wydzielonych lub jako wbudowane;
3. Stała modernizacja ciągów komunikacyjnych i infrastruktury towarzyszącej (chodniki, pobocza, ciągi pieszo-rowerowe) z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
4. Poprawa estetyki miejsc publicznych i dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczo-społecznych mieszkańców gminy;

5. Optymalne wykorzystanie przestrzeni w ramach rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowej i społeczno-kulturalnej poprzez budowę i doposażenie obiektów;
6. Ze względu na konfigurację terenu, wysoki poziom wód gruntowych, rozproszoną zabudowę, potencjalne tereny zalewowe preferuje się realizację systemu kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno-ciśnieniowym lub grawitacyjno-podciśnieniowym. Dla obszarów nie objętych grupowym systemem gdzie istniejąca zabudowa posiada charakter zabudowy rozproszonej głównie ze względów ekonomicznych przewiduje się możliwość realizacji indywidualnych systemów gromadzenia z dowozem do punktów zlewnych lub realizację lokalnych systemów utylizacji ścieków;
7. Rekomendacja pełnego zabezpieczenia obszaru gminy przed wodami $Q = 1\%$;
8. Ochrona prawna zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym: pomniki przyrody żywej, rolnicza przestrzeń produkcyjna, lasy ochronne, udokumentowane złoża surowców mineralnych, ujęcia wód pitnych, wartości kultury materialnej (kościół, zabudowy folwarczne, stanowiska archeologiczne);
9. Sukcesywne zalesianie terenów odłogowanych i zdegradowanych;
10. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
11. Sukcesywna modernizacja ciągów elektroenergetycznych.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 20: Prezentacja ustaleń i rekomendacji

8.3. Obszary strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań Gmina Borowa położona jest w obrębie wydzielonych obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich tj.:

- Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030);
- Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030”.

OSI Krajowe - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):

Wschodnia Polska Wschodnia część kraju w największym stopniu skupia obszary zagrożone marginalizacją, a jej województwa - lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie znajdują się w grupie regionów o zdecydowanie niższym poziomie konkurencyjności w porównaniu do średniej w Unii Europejskiej. W odniesieniu do poziomu krajowego/makroregionalnego gmina Borowa znajduje się w zasięgu OSI Wschodnia Polska.

Ilustracja 21: Źródło: OSI Polska Wschodnia, Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030

OSI Regionalne- Strategia rozwoju województwa- Podkarpackie 2030 Gmina Borowa wpisuje się w następujące priorytety

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku, w szczególności w następujące kierunki działań:

- 7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej Obszary wiejskie dotyka zjawisko postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia. Kluczową kwestią przeciwdziałającą tym trendom jest rozwój infrastruktury w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej. Działania należy tak ukierunkować, aby umożliwiały rozwój gospodarki i przedsiębiorczości w tym powstawanie

miejsz pracy w sektorach pozarolniczych, dostępność do usług publicznych, przekwalifikowanie zawodowe oraz mobilność przestrzenną, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego. Realizacja wyzwań regionalnych pozwoli na wielokierunkowy i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Zakładane działania: – poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu; – zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej; – modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych, jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa; – rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej – poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami; – tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości;

- 7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Rozwój obszarów wiejskich należy oprzeć na wykorzystaniu zróżnicowanych potencjałów rozwojowych, wzmocnieniu sektora rolnictwa, jak również pozarolniczych specjalizacji gospodarczych. Strategicznym działaniem jest również aktywizowanie społeczności do podejmowania działalności gospodarczej wykorzystującej endogeniczne zasoby obszaru jako elementu konkurencyjności i zwiększenia dochodów ludności. Zakładane działania:
 - promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów;
 - aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej;
 - kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej;
 - wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych;
 - rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.
- 7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym Kluczowym czynnikiem determinującym inicjowanie procesów rozwoju obszarów wiejskich jest wielokierunkowa aktywizacja społeczności lokalnej. Podniesienie poziomu życia zależy od właściwej identyfikacji potrzeb i możliwości danego obszaru, w który to proces należy włączyć lokalną społeczność. Grupy społeczne powinny także współuczestniczyć w zarządzaniu lokalnymi zasobami. Istotne jest również oddolne zaangażowanie się społeczności w partnerstwa regionalne i ponadregionalne, a nawet międzynarodowe. Zakładane działania:
 - wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;
 - podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych;
 - poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;

- promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.);
- upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej;
- wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.

➤ 7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

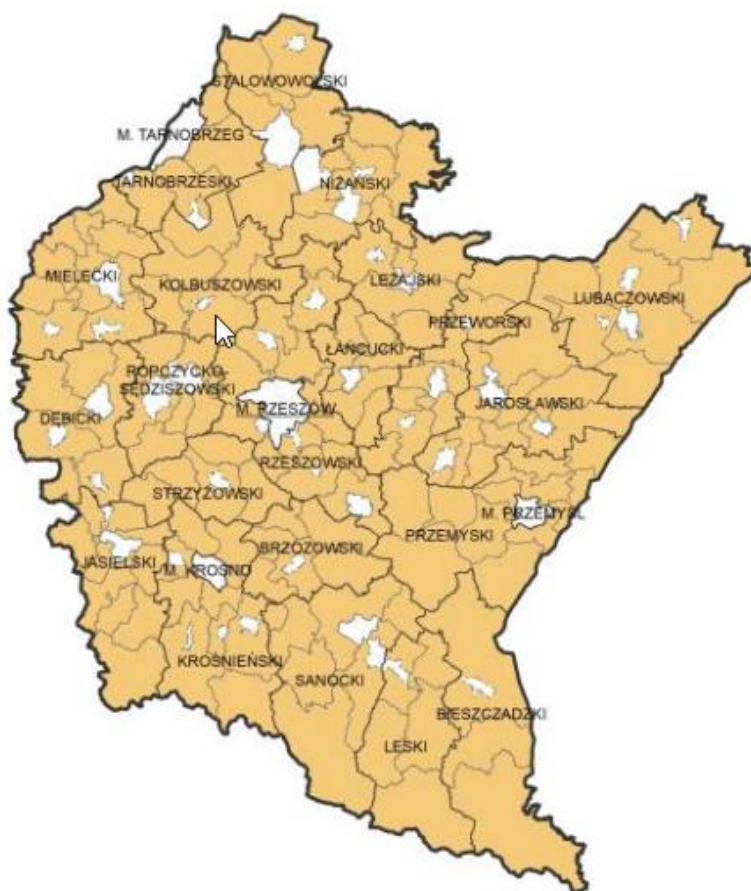
Jakość przestrzeni obszarów wiejskich warunkuje możliwość i efektywność działań prorozwojowych. Dlatego też, gospodarka przestrzenna obszarów wiejskich powinna być określona w opracowaniach urbanistycznych, aby zapewnić racjonalne wykorzystanie przestrzeni i zasobów endogenicznych, przy zachowaniu walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Należy również dążyć do zachowania zgodności z dokumentami planistycznymi sporządzanymi dla obszarów sąsiednich. Zakładane działania:

- dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców;
- efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów;
- wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej;
- poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich;
- racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

Analizowany obszar zgodnie z założeniami *Strategii rozwoju województwa* zaliczony został do obszarów wiejskich zagrożonych zjawiskiem postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia. Priorytetem w tym zakresie jest przeciwdziałanie tym trendom w oparciu o rozwój infrastruktury w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej. Zgodnie z założeniami *Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030*, działania mają umożliwić rozwój gospodarki i przedsiębiorczości w tym powstawanie miejsc pracy w sektorach pozarolniczych, dostępność do usług publicznych, przekwalifikowanie zawodowe oraz mobilność przestrzenną, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego, co pozwoli na wielokierunkowy i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.⁴

⁴ Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, s. 132

Ilustracja 22: Obszary wiejskie województwa podkarpackiego źródło: Strategią rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, s. 132

Rozwój obszarów wiejskich zgodnie z założeniami *Strategii rozwoju województwa* powinno opierać się na wykorzystaniu zróżnicowanych potencjałów rozwojowych, wzmocnieniu sektora rolnictwa, jak również pozarolniczych specjalizacji gospodarczych. Strategicznym działaniem jest także aktywizowanie społeczności do podejmowania działalności gospodarczej wykorzystującej endogeniczne zasoby obszaru jako elementu konkurencyjności i zwiększenia dochodów ludności w oparciu o następujące zadania:

- *promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów,*
- *aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej,*
- *kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej,*
- *wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych,*
- *ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych,*
- *rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.⁵*

⁵ Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, s. 132-133

Kluczowym czynnikiem determinującym inicjowanie procesów rozwoju obszarów wiejskich jest definiowanym w dokumencie wyższego rzędu jest również wielokierunkowa aktywizacja społeczności lokalnej w oparciu o oddolne zaangażowanie się społeczności w partnerstwa regionalne i ponadregionalne, a nawet międzynarodowe. Istotnym działaniem jest również racjonalizacja przestrzeni wiejskiej w kontekście wzrostu jej jakości i zwiększenia możliwości prorozwojowych. Ważne jest zatem, aby gospodarka przestrzenna obszarów wiejskich została dookreślona w opracowaniach urbanistycznych, w celu zapewnienia racjonalnego wykorzystania przestrzeni i zasobów endogenicznych, walorów krajobrazowych i przyrodniczych w korelacji z zapisami dokumentów planistycznych sporządzonych dla kraju, województwa, powiatu i gminy.

Wszystkie zagrożenia mogące wystąpić w gminie Borowa na poziomie lokalnym zostały ujęte są w „Planie Zarządzania Kryzysowego Gminy Borowa” w tzw. siatce bezpieczeństwa Gminy. W Planie ujęty jest zakres działań koniecznych w fazie zapobiegania, fazie przygotowania, fazie reagowania i fazie odbudowy. Poniższa tabela prezentuje ww. zakres.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Tabela 44: Typy zagrożeń mogących wystąpić w gminie Borowa, oprac. własne zgodnie z siatką bezpieczeństwa zawartą w „Planie Zarządzania Kryzysowego Gminy Borowa”

OCENA RYZYKA												
Lp.	ZAGROŻENIE	1	2	3	4	5	A	B	C	D	E	WARTOŚĆ RYZYKA
		PRAWDOPODOBIEŃSTWO					SKUTEK					
		bardzo rzadkie	rzadkie	możliwe	prawdopodobne	bardzo prawdopodobne	nieistotne	małe	średnie	duże	katastrofalne	
1.	Powódź					X					X	EKSTREMALNE
2.	Pożar/wielkopowierzchniowy. pożar lasu				X				X			ŚREDNIE
3.	Intensywne opady deszczu /gwałtowne burze/grad				X				X			ŚREDNIE
4.	Huragan/trąba powietrzna/silny wiatr			X					X			ŚREDNIE
5.	Intensywne opady śniegu/zawieje lub zamiecie śnieżne/silny mróz/lawiny śnieżne				X				X			ŚREDNIE
6.	Susza/upał				X				X			ŚREDNIE
7.	Epidemia/pandemia/ zdarzenie sanitarno-epidemiologiczne/masowe zatrucia		X						X			ŚREDNIE
8.	Epizootia (choroba zakaźna zwierząt)			X			X					MAŁE
9.	Epifitoza (choroba roślin)		X					X				MAŁE
10.	Skażenie chemiczne na lądzie /katastrofa ekologiczna		X					X				MAŁE
11.	Smog/skażenie powietrza					X			X			DUŻE
12.	Zdarzenie radiacyjne		X					X				MAŁE
13.	Zakłócenia w systemie elektroenergetycznym			X					X			ŚREDNIE
14.	Zakłócenia w systemie gazowym			X					X			ŚREDNIE
15.	Zakłócenia w systemie paliwowym				X		X					ŚREDNIE
16.	Zakłócenia w systemie telekomunikacyjnym/cyberatak					X	X					ŚREDNIE
17.	Wypadek/katastrofa komunikacyjna w transporcie lądowym			X					X			ŚREDNIE
18.	Katastrofa budowlana			X					X			ŚREDNIE
19.	Protest społeczny/strajk/ zakłócenia porządku publicznego		X				X					MAŁE

20.	Zagrożenia terrorystyczne/ zamach terrorystyczny	X								X		ŚREDNIE
-----	---	---	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---------

Największym zagrożeniem na terenie gminy Borowa jest możliwość wystąpienia powodzi oraz podtopień. Zgodnie z Aktualizacją Planu Zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na lata 2016-2021, którego obowiązywanie zostało wydłużone, gmina Borowa leży w dorzeczu Wisły i regionie wodnym Górnej-Wschodniej, w zlewni dopływów Wisły, Wisłoka z Breniem. Położenie topograficzne gminy, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dużych rzek oraz trzech potoków o łącznej długości na terenie gminy 38 km, powoduje, że niebezpieczeństwo to może wystąpić na całym jej obszarze. Na omawianym terenie znajdują się następujące ciekі wodne:

- Wisła 9 460 m,
- Wisłoka 9 500 m,
- Stary Breń 8 570 m,
- Brnik 7 420 m,
- Łukawiec 3 450 m.

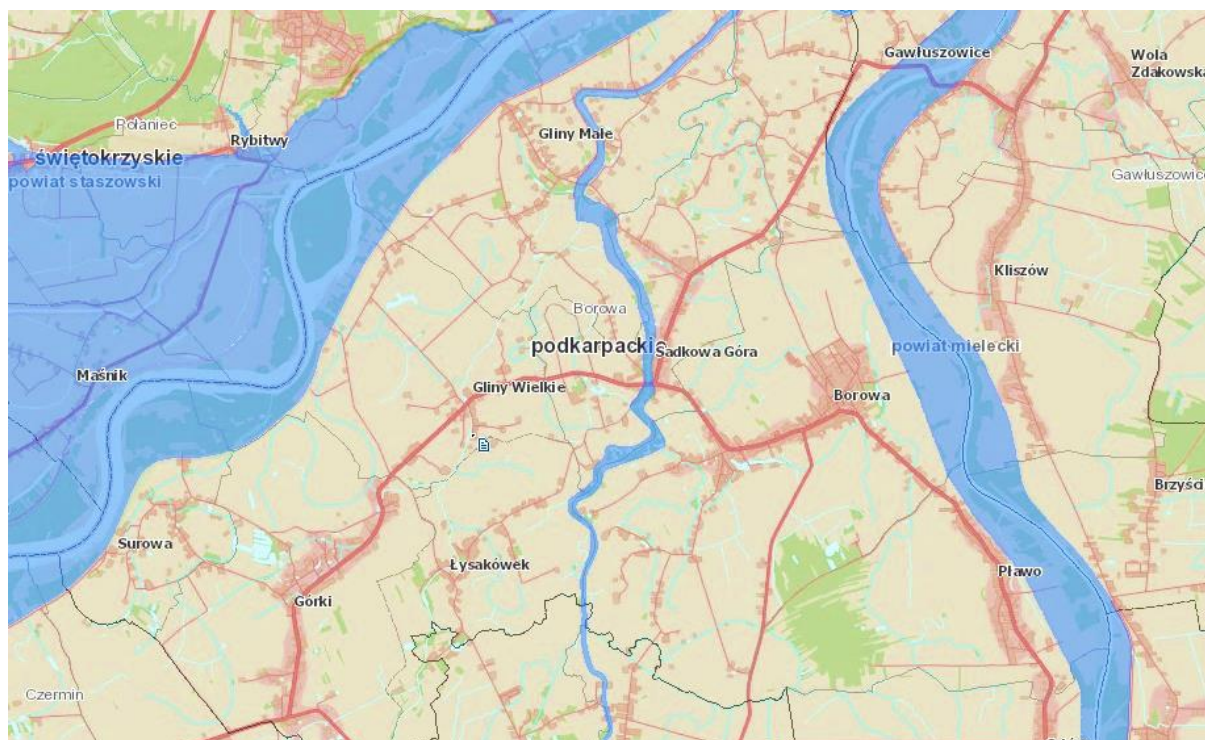
Na wypadek pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego, a także innych zagrożeń, na terenie gminy działa system ostrzegania ludności z użyciem nowych syren alarmowych zlokalizowanych w poszczególnych sołectwach. Nowy system został wzbogacony o możliwość przekazywania komunikatów głosowych przez Wójta, Starostę, Wojewodę. Gmina posiada także magazyn przeciwpowodziowy, zabezpieczający w środki do natychmiastowego użycia w razie wystąpienia zagrożenia.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych na stronie internetowej <http://mapy.isok.gov.pl/>, przedmiotowy teren znajduje się w zasięgu występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu wodą Q10 i do obszarów między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem. Zgodnie z definicją art. 16 ust. 34 ustawy Prawo wodne są to:

- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Wskazane obszary podlegają określonej zagospodarowaniu i zgodnie z brzmieniem art. 166 pkt 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym jak również stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Ilustracja 23: Obszary zagrożenia powodziowego grafika zaczerpnięta ze strony internetowej:
https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPDF

Należy zaznaczyć, że założenia *Strategii* są zgodne z celami *Planu przeciwdziałania skutkom suszy* (PPSS) przygotowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie zgodnie z przepisami art. 240 ust. 2. pkt. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2020 r. poz. 310) i określającym najistotniejsze kierunki działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce. Plan inwestycyjny zawarty w przedmiotowym opracowaniu dotyczący zarządzania zasobami wodnymi, zarządzania kryzysowego i szacowania strat spowodowanych suszą między innymi poprzez edukację społeczną czy działania infrastrukturalne związane z racjonalną gospodarką wodną (tu między innymi zadania z zakresu rozbudowy systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie gminy Borowa, retencjonowania wód, czy gospodarki melioracyjnej) w pełni wpisują się w postulaty PPSS.

Ponad to przedmiotowe opracowanie koreluje z celami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, którego priorytetem jest zarządzanie ryzykiem powodziowym poprzez ograniczenie potencjalnych, negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Plan wskazuje 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:

- utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
- wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
- unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim ($Q_{0,2\%}$) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;

2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

- ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
- ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
- ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
- doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
- doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
- wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
- budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
- budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

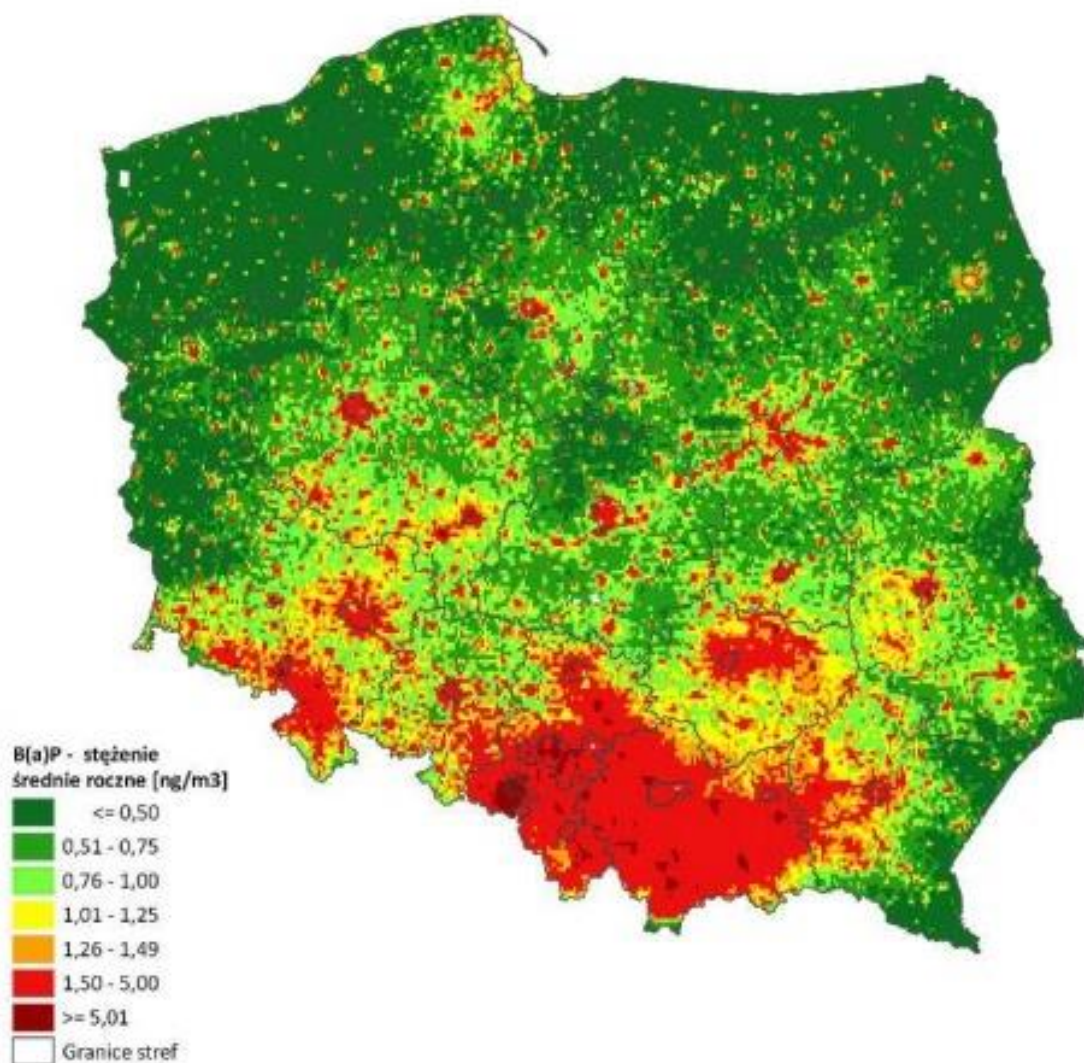
Zgodnie z brzmieniem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego w celu ochrony zasobów wodnych przy zagospodarowaniu terenów uwzględnia się ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi oraz obszary 10 udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w tym nr 424 Dolina Borowa.

Zgodnie z Systemem Monitoringu Suszy Rolniczej prowadzonym przez IUNG Puławy w powiecie mieleckim występuje niewielkie zagrożenie suszą w tym między innymi na obszarze gminy Borowa. Obszar powiatu jest na bieżąco monitorowany.

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021” wydanym w kwietniu 2022 r. obszar gminy Borowa znajduje się w strefie, gdzie nastąpiło przekroczenie ozonu O₃ i benzoalofirenu BaP (PM10)⁶. Najwyższe wartości stężenia średniorocznego NO_x w strefie podkarpackiej wskazane zostały na obszarze powiatu mieleckiego (gminy Borowa i Gawłuszowice przy granicy z województwem świętokrzyskim).

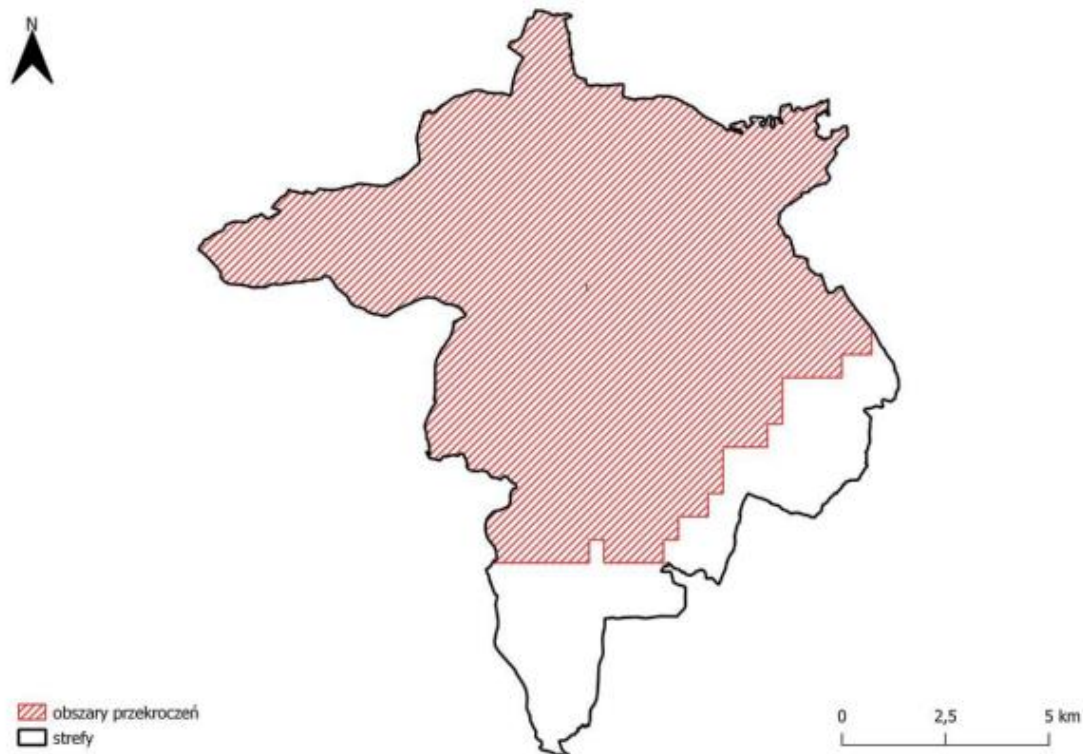
⁶ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, IOŚ-PIB, oprac. INFAIR, IOŚ-PIB w: Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2021 Zbiórca raport krajowy z rocznej oceny jakości powietrza w strefach wykonanej przez GIOŚ według zasad określonych w art. 89 ustawy-Prawo ochrony środowiska, s. 97

Ilustracja 24: Rozkład przestrzenny średniego rocznego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 na obszarze Polski w 2021 roku, określony na podstawie modelowania matematycznego oraz obiektywnego szacowania, źródło danych: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, IOŚ-PIB, oprac. INFAIR, IOŚ-PIB w: *Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2021 Zbiórny raport krajowy z rocznej oceny jakości powietrza w strefach wykonanej przez GIOŚ według zasad określonych w art. 89 ustawy-Prawo ochrony środowiska*, s. 97

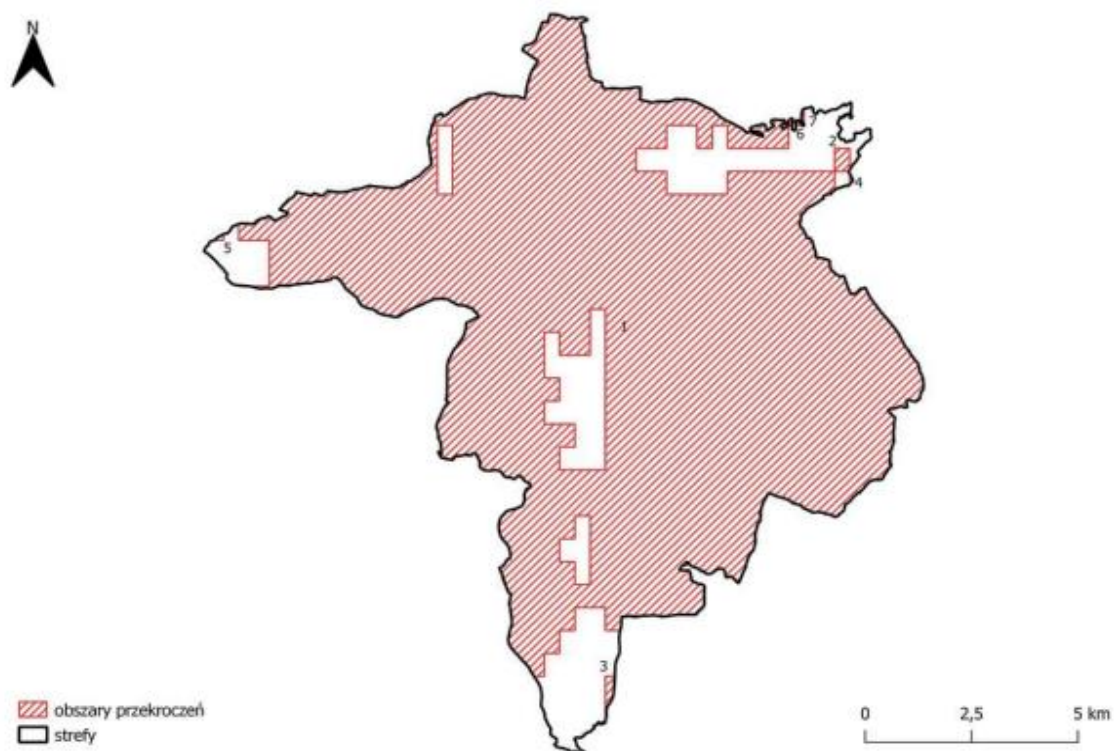

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Ilustracja 25: Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego O3 w kryterium ochrony zdrowia w województwie podkarpackim w 2021 r. źródło: GIOŚ, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021, Załącznik 1 Zestawienie sytuacji przekroczeń w województwie podkarpackim w 2021 r.* s. 15

Ilustracja 26: Zasięg podobszarów przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w województwie podkarpackim w 2021 r. źródło: GIOŚ, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021, Załącznik 1 Zestawienie sytuacji przekroczeń w województwie podkarpackim w 2021 r.* s. 11

9. KORELACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030 to dokument odnoszący się do zdiagnozowanych problemów rozwojowych występujących na obszarze Gminy Borowa. *Strategia* jest również kontynuacją polityki określonej w dokumentach wyższego rządu o randze lokalnej, regionalnej i krajowej regulujących działania w przedmiotowym obszarze.

Tabela 45: Korelacja założeń Strategii rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rządu

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego
DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE		
1.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to dokument przyjęty przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. komplementarny z zapisami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 w wymiarze terytorialnym oraz zgodny z rozstrzygnięciami funkcjonalno-przestrzennymi zawartymi w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. KSRR definiuje np. cele: 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym; 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych. W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, <i>Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023–2030</i> wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi: – Celu 1., tj. cel 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów; – Celu 2., tj. cel 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz cel 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym; – Celu 3., tj. cel 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem oraz cel 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.
2.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Głównym celem dokumentu jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Opracowanie weryfikuje następujące cele szczegółowe: ➤ Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; ➤ Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; ➤ Cel szczegółowy III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Cele zdefiniowane w <i>Strategii Rozwoju Gminy Borowa</i> są spójne z założeniami zawartymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przede wszystkim w założenia celu szczegółowego III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także w cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

		samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.
3.	Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	<p>Celem priorytetowym dokumentu jest: Poprawa jakości życia Polaków. Dokument określa następujące obszary i cele:</p> <p>W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji): Cele: Polska Cyfrowa, Kapitał Ludzki, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko;</p> <p>W obszarze efektywności i sprawności państwa (efektywności): Cele: Kapitał Społeczny.</p> <p>Kierunkiem działań <i>Strategii rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030</i> wpisującym się ww. założenia jest cel strategiczny: Przyjazna gmina.</p>
4.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	<p>Głównym celem Strategii jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie wskazanego celu realizowane będzie przez następujące kierunki interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; ➤ Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; ➤ Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności; ➤ Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; ➤ Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; ➤ Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. <p>Założenia strategiczne Gminy Borowa dotyczące wykorzystania potencjału gminy ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.</p>
5.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Cele szczegółowe dokumentu zostały zdefiniowane w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska tj.:</p> <p>Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;</p> <p>Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;</p> <p>Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.</p> <p>W założenia ww. celów pośrednio lub bezpośrednio odpowiadają następujące działania priorytetowe <i>Strategii rozwoju Gminy Borowa</i>.</p>
DOKUMENTY REGIONALNE		
6.	Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030	<p>Dokument został przyjęty w dniu 28 września 2020 r. uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXVII/458/20 w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.</p> <p>Określa on następującą wizję rozwoju województwa podkarpackiego: <i>W 2030 roku województwo podkarpackie to obszar innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego, odpowiedzialnie wykorzystujący wewnętrzne potencjały i zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców we wszystkich subregionach oraz lider rozwoju wśród</i></p>

województw makroregionu Polski Wschodniej i aktywny uczestnik relacji transgranicznych.

Ponad to definiuje następujące cele:

CEL GŁÓWNY STRATEGII

Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endo- i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałą, zrównoważoną i terytorialnie równomierną rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa.

Priorytet 1 Gospodarka i nauka

Cele:

- 1.1. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe wspierające gospodarkę;
- 1.2. Inteligentne specjalizacje województwa;
- 1.3. Konkurencyjność gospodarki poprzez innowacje i nowoczesne technologie;
- 1.4. Gospodarka cyrkularna (Gospodarka obiegu zamkniętego).

Priorytet 2: Kapitał ludzki i społeczny

Cele:

- 3.1. Edukacja;
- 3.2. Regionalna polityka zdrowotna;
- 3.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe;
- 3.4. Rynek pracy;
- 3.5. Społeczeństwo obywatelskie i kapitał społeczny;
- 3.6. Włączenie społeczne;
- 3.7. Aktywny styl życia i sport.

Priorytet 3: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Cele:

- 1.1. Bezpieczeństwo energetyczne i OZE;
- 1.2. Rozwój infrastruktury transportowej oraz integracji międzygałęziowej transportu;
- 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu oraz rozwój transportu publicznego;
- 1.4. Rozwój infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej w regionie;
- 1.5. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki;
- 1.6. Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi;
- 1.7. Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych;
- 1.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.

Priorytet 4: Dostępność usług

Cele:

- 4.1. Poprawa dostępności do usług publicznych poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych;
- 4.3. Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców;
- 4.4. Budowanie i rozwój partnerstwa dla rozwoju województwa;
- 4.5. Współpraca ponadregionalna i międzynarodowa.

7.	Program Ochrony Środowiska Województwa	Program został przyjęty w dniu 27 listopada 2017 r. uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XLVI/781/17.
----	--	--

	Podkarpackiego na lata 2017-2019 z perspektywą do 2023 r.	<p>Dokument określa następujące cele interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> I. Minimalizacja skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla województwa podkarpackiego; II. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz zaspokojenie ilościowego i jakościowego zapotrzebowania na wodę przeznaczoną do celów bytowo-gospodarczych oraz rekreacyjno-turystycznych; III. Poprawa i utrzymanie wymaganej prawem jakości powietrza, w tym dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu i krajowego celu redukcji narażenia do roku 2020 oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez sukcesywną redukcję emisji gazów cieplarnianych; IV. Poprawa klimatu akustycznego; V. Zmniejszenie masy odpadów składowanych na składowiskach oraz zwiększenie udziału przygotowania do ponownego użycia i recyklingu surowców wtórnych i odzysku energii z odpadów; VI. Zachowanie, ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej; VII. Zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i ekologicznego mieszkańcom województwa podkarpackiego, w tym zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz ograniczenie ich skutków; VIII. Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz remediacja, rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych; IX. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów geologicznych oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją i prowadzeniem prac poszukiwawczych; X. Ochrona ludności i środowiska przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym. <p><i>Strategia rozwoju Gminy Borowa koreluje z ww. celami interwencyjnymi.</i></p>
8.	Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do Roku 2030	<p><i>Strategia rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030 koreluje z założeniami Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego do Roku 2030, który określa następujące cele horyzontalne:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ograniczenie negatywnego oddziaływania sektora transportu na klimat oraz na regionalne środowisko naturalne; ➤ Wzmocnienie rozwiązań multimodalnych; ➤ Transport publiczny; ➤ Poprawa bezpieczeństwa w transporcie <p><i>oraz cele podstawowe:</i></p> <p>Cel 1 Zwiększenie dostępności zewnętrznej regionu (krajowej i zagranicznej) wynikającej z peryferyjnego położenia województwa;</p> <p>Cel podstawowy 2. Transportowa spójność wewnętrzna Zwiększenie powiązań transportowych w regionie, w tym likwidowanie obszarów wykluczenia transportowego spowodowanego niskim zaludnieniem / obszarami górzystymi / obszarami o niskiej skali zatrudniania;</p> <p>Cel podstawowy 3. Integracja wewnętrzna Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i miejskich obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu,</p>

		uwzględniająca policentryczny układ województwa i umożliwiającą integrację głównych rynków pracy.
9.	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2021-2030	<p>W Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego zostały sformułowane cztery cele strategiczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel strategiczny 1: Rozwijanie i wzmacnianie regionalnego systemu innowacji, – Cel strategiczny 2: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności podkarpackich przedsiębiorstw, – Cel strategiczny nr 3: Rozwój potencjału kadrowego i kultury sprzyjającej podnoszeniu innowacyjności regionu, – Cel strategiczny nr 4: Stymulowanie rozwoju umiędzynarodowienia gospodarki oraz korzystnego udziału w globalnych łańcuchach wartości, <p>do których opracowano cele operacyjne.</p> <p>Dodatkowo w RIS zostały określone 3 cele strategiczne horyzontalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel horyzontalny 1: Ewolucja gospodarki regionalnej w kierunku „Przemysłu 4.0”, – Cel horyzontalny 2: Transformacja przedsiębiorstw umożliwiającą wdrażanie rozwiązań z zakresu GOZ, w tym w obszarze biogospodarki, – Cel horyzontalny 3: Doskonalenie instrumentów monitorowania postępów wdrażania polityki proinnowacyjnej oraz funkcjonowania regionalnego ekosystemu innowacji, w tym identyfikowania wąskich gardeł dyfuzji innowacji.

DOKUMENTY PONADLOKALNE I LOKALNE

10.	Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030	<p>Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2021-2030 określa następującą wizję powiatu mieleckiego do roku 2030:</p> <p><i>Powiat mielecki to rozwinięty gospodarczo na bazie nowych technologii, dostępny komunikacyjnie i cyfrowo obszar, na którym zdrowe, aktywne, wyedukowane i zintegrowane społeczeństwo korzysta z dobrej jakości środowiska naturalnego i bogatej oferty czasu wolnego, pielęgnując także tradycje sportowe i lotnicze.</i></p> <p>Dokument określa następujące priorytety i cele strategiczne:</p> <p>Obszar gospodarka</p> <p>Cel strategiczny 1: Wzrost potencjału przedsiębiorczego powiatu</p> <p>Cel strategiczny 2: Lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego powiatu</p> <p>Cel strategiczny 3: Wysoka kultura utrzymania i wykorzystania terenów rolniczych i leśnych</p> <p>Cel strategiczny 4: Wyższy poziom zrównoważenia rynku pracy w powiecie</p> <p>Cel strategiczny 5: Wysoka atrakcyjność powiatu jako miejsca prowadzenia aktywności gospodarczej oraz przyjaznego „miejsca do życia”</p> <p>Obszar społeczny</p> <p>Cel strategiczny 1: Poprawa stanu zdrowia oraz aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców bezpiecznego powiatu mieleckiego</p> <p>Infrastruktura, środowisko i przestrzeń</p> <p>Cel strategiczny 1: Wysoki poziom integracji przestrzennej w powiecie z zachowanymi walorami środowiskowymi oraz rozwiniętą infrastrukturą techniczną.</p>
-----	---	--

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

11.	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Mieleckiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029	<p>Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Mieleckiego definiuje następujące cele z którym są spójne założenia <i>Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapewnienie dobrego stanu środowiska w zakresie jakości powietrza oraz adaptacja do zmian klimatu; ➤ Poprawa klimatu akustycznego w powiecie mieleckim; ➤ Ochrona ludności i środowiska przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym; ➤ Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki; ➤ Zrównoważone gospodarowanie wodami dla zapewnienia zapotrzebowania na wodę dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcia dobrego stanu wód; ➤ Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej; ➤ Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją i prowadzeniem prac poszukiwawczych; ➤ Ochrona powierzchni ziemi, gleb oraz minimalizowanie i usuwanie skutków zmian klimatu, w tym osuwisk; ➤ Zagospodarowanie odpadów zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, ukierunkowane na gospodarkę o obiegu zamkniętym; ➤ Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu; ➤ Wzrost efektywności systemu zbierania odpadów; ➤ Zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i ekologicznego mieszkańcom województwa podkarpackiego.
12.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Borowa na lata 2016-2025	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Borowa na lata 2016-2025 została przyjęta uchwałą nr XXII/104/20216 z dnia 29 września 2016 r. i określa następujące:</p> <p>Cel strategiczny I: Wzmocnienie potencjału instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej;</p> <p>Cel strategiczny II: Tworzenie warunków readaptacji dla osób i grup zagrożonych wykluczenia społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem;</p> <p>Cel strategiczny III: Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, długotrwale lub ciężko chorych;</p> <p>Cel strategiczny IV: Integracja środowiska lokalnego.</p>

10. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ INWESTYCYJNYCH

Harmonogram realizacji przedsięwzięć wskazanych w *Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023–2030* wpisuje się w okres finansowania w oparciu o programy polityki spójności i polityki rolnej UE na lata 2021–2027 oraz Krajowy Plan Odbudowy. Poniżej wskazano potencjalne zewnętrzne źródła finansowania projektów.

Tabela 46: Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania projektów

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	OBSZARY WSPARCIA
FUNDUSZ NA RZECZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (FST)	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji to nowy instrument finansowy realizowany w ramach polityki spójności służącym zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Jego zadaniem jest ułatwienie wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r. Beneficjentami funduszu mają być województwa: śląskie, dolnośląskie, wielkopolskie, małopolskie, łódzkie i lubelskie. Obszar wsparcia to: przekwalifikowanie pracowników związanych z branżą wydobywczą, tworzenie nowych miejsc pracy, rekultywacja terenów pokopalnianych, walka ze smogiem.
FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO (FENIKS)	Głównym celem FENIKS jest poprawa warunków rozwoju kraju w oparciu o budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ➤ obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, ➤ budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, ➤ dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030 ➤ poprawę bezpieczeństwa transportu, ➤ zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, ➤ wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym. Program stanowią następujące priorytety: Priorytet I: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójność Priorytet II: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR Priorytet III: Transport miejski Priorytet IV: Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet V: Wsparcie sektora transportu z EFRR Priorytet VI: Zdrowie Priorytet VII: Kultura Priorytet VIII: Pomoc techniczna Budżet wynosi ponad 25 mld euro.
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA NOWOCZESNEJ GOSPODARKI (FENG)	Fundusz jest kontynuacją Programu Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 (POIG) i Programu Inteligentny Rozwój 2014–2020 (POIR). Budżet funduszu wynosi około 7,7 mld euro, a główne cele to: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii; ➤ wzrost konkurencyjności MŚP; ➤ rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości; ➤ transformacja gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii W skład funduszu wchodzi następujące priorytety: Priorytet I: Wsparcie dla przedsiębiorców, czyli zapewnienie dofinansowania w obszarach B+R, wdrożeń nowych rozwiązań, infrastruktury B+R,

	<p>internacjonalizacji, rozwoju kompetencji, automatyzacji i robotyzacji, zielonej gospodarki.</p> <p>Priorytet II: Środowisko przyjazne innowacjom, czyli wspieranie projektów strategicznego znaczenia dla polskiej gospodarki, w tym m.in. rozbudowy publicznej infrastruktury badawczej, transferu i komercjalizacji technologii powstających na uczelniach i w instytutach, a także wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu takich jak akceleratory, klastry, instytucje badawcze oraz szerokie wsparcie start-upów.</p> <p>Priorytet III: Zazielenienie przedsiębiorstw, czyli wsparcie projektów bezpośrednio przyczyniających się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym neutralności klimatycznej, zielonej transformacji gospodarki i zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Priorytet IV: Pomoc techniczna</p>
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO 2021–2027 (FERS)	<p>Fundusz zakłada realizację działań na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.</p> <p>Cele funduszu to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wzmocnienie systemu ochrony zdrowia i edukacji, ➤ kształcenie kadr dla gospodarki, ➤ zwiększenie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, ➤ wsparcie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej, ➤ poprawa sytuacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, ➤ zwiększenie dostępu do opieki nad najmłodszymi dziećmi, ➤ poprawa dostępności do usług publicznych, ➤ zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych, w tym w zakresie świadczenia usług publicznych, ➤ rozwój dialogu społecznego i obywatelskiego. <p>Fundusz definiuje następujące priorytety:</p> <p>Priorytet I: Lepsze polityki dla rozwoju społecznego</p> <p>Priorytet II: Rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi</p> <p>Priorytet III: Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Priorytet IV: Zdrowie i zdrowotna opieka długoterminowa</p> <p>Priorytet V: Szkolnictwo wyższe i nauka</p> <p>Priorytet VI: Innowacje społeczne</p> <p>Priorytet VII: Pomoc techniczna</p>
FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ROZWÓJ CYFROWY (FERC)	<p>Zakres wsparcia w ramach FERC jest komplementarny ze wsparciem pozostałych programów realizujących cele polityki spójności na lata 2021-2027 oraz innych instrumentów krajowych i unijnych. Cele FERC to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ budowa społeczeństwa gigabitowego w Polsce, ➤ udostępnienie zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców (4 i 5 stopień e-dojrzałości usług), ➤ zapewnienie cyberbezpieczeństwa poprzez wsparcie w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, ➤ rozwój gospodarki opartej na danych wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, ➤ rozwój współpracy na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, ➤ wsparcie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządów terytorialnych i przedsiębiorców. <p>W obrębie funduszu realizowane będą następujące priorytety:</p>

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	<p>Priorytet I: Zwiększenie dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego</p> <p>Priorytet II: Zaawansowane usługi cyfrowe</p> <p>Priorytet III: Pomoc techniczna</p> <p>Zakładany budżet wynosi około 2 mld euro.</p>
REGIONALNY PROGRAM PODKARPACKIEGO	<p>Program regionalny Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego dnia 20 grudnia 2022 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Program określa następujące priorytety:</p> <p>PRIORYTET 1 – KONKURENCYJNA I CYFROWA GOSPODARKA</p> <p>PRIORYTET 2 – ENERGIA I ŚRODOWISKO</p> <p>PRIORYTET 3 – MOBILNOŚĆ MIEJSKA</p> <p>PRIORYTET 4 – MOBILNOŚĆ I ŁĄCZNOŚĆ</p> <p>PRIORYTET 5 – PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA</p> <p>PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE</p> <p>PRIORYTET 7 – KAPITAŁ LUDZKI GOTOWY DO ZMIAN</p> <p>PRIORYTET 8 – ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ</p> <p>Budżet programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 wynosi ponad 2,181 mln euro.</p>
PROGRAMY W RAMACH III EDYCJI FUNDUSZY NORWESKICH I EOG	<p>Programy wdrażane będą do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r. Do programów III edycji Funduszy norweskich i EOG tych należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój przedsiębiorczości i innowacje, - Rozwój Lokalny, - Badania naukowe, - Edukacja, - Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu, - Kultura, - Zdrowie, - Sprawiedliwość, - Sprawy Wewnętrzne, - Fundusz Współpracy Dwustronnej, - Pomoc Techniczna, - Fundusz NGO, - Social Dialogue-Decent Work.
PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014–2020 (PROW 2014–2020) WSPÓLNA POLITYKA ROLNA NA LATA 2023–2027 (WPR 2023–2027)	<p>Przyjęte pod koniec 2020 r. rozporządzenie przejściowe w sprawie wspólnej polityki rolnej zapewnia ciągłość wsparcia prawnego i finansowego dla rolników i innych beneficjentów, zanim w 2023 r. wejdą w życie zreformowane przepisy. W ramach WPR planowane jest wsparcie działań szkoleniowych i doradczych dla rolników uwzględniających potrzeby zidentyfikowane w poszczególnych celach szczegółowych w zakresie prowadzenia działalności rolniczej i wykorzystania zasobów gospodarstwa. Wspólna polityka rolna to ok. jednej trzeciej budżetu UE. Ma ona:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewniać obywatelom UE przystępną i bezpieczną żywność; – zagwarantować odpowiedni poziom życia rolnikom; – chronić zasoby naturalne i środowisko.
RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁĄD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH	<p>Kluczowym celem Programu jest zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.</p>
RZĄDOWY FUNDUSZ ROZWOJU DRÓG	<p>Priorytetem Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego. Źródła</p>

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	finansowania Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to wpłaty pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacje z budżetu państwa, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek, w których wszystkie udziały są własnością Skarbu Państwa.
NARODOWY I WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej to fundusz gwarantujący wsparcie dla przedsięwzięć w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody i zarządzania gospodarką wodną i odpadową.
PROGRAM MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakładają wsparcie inicjatyw z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Adresowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych, w przypadku programu „Ochrona zabytków” również osoby fizyczne.
KRAJOWY PLAN ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI (KPO)	Celem planu jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Program ma służyć odbudowie gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu będą przeznaczone na modernizację technologiczną rodzimych firm. W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026. Plan odbudowy zakłada wsparcie inwestycji poprzez realizację projektów w następujących obszarach: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Odporne społeczeństwo: – Ochrona zdrowia. – Edukacja; ➤ Odporne państwo: – Cyfryzacja usług publicznych – Infrastruktura i komunikacja; ➤ Odporna gospodarka: – Umiejętności. – Nowe technologie; ➤ Odporne środowisko: – Budynki. – Energetyka.
PROGRAM ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2018 – 2027 (PROO) I FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH (FIO)	Program dedykowany jest rozwojowi polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Wsparcie można uzyskać na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego jak również na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Konkursy są uruchamiane dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków. Celem FIO jest dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Wsparcie można uzyskać na projekt społeczny z zakresu wszystkich obszarów działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

11. ASPEKT ŚRODOWISKOWY REALIZACJI STRATEGII

Wykaz przedsięwzięć określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030* skoncentrowany będzie wyłącznie na obszarze gminy Borowa, tu przede wszystkim na terenach zmienionych antropogenicznie, zurbanizowanych, przekształconych w wyniku działalności człowieka. Większość z zaplanowanych działań charakteryzuje się pozytywnym lub neutralnym wpływem na środowisko i realizowana będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami krajowymi oraz wspólnotowymi w zakresie ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju tu m.in.:

Tabela 47: Odwołanie do polskich i wspólnotowych zapisów w zakresie ochrony środowiska

LP.	NAZWA DOKUMENTU	ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE
1.	Artykuły 11 i 191-193 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)	UE jest uprawniona do działania we wszystkich obszarach polityki w dziedzinie środowiska, takich jak zanieczyszczenie powietrza i wody, gospodarowanie odpadami i zmiana klimatu. Zakres tych działań wyznacza zasada pomocniczości oraz wymóg uzyskania jednomyślności w Radzie w takich sprawach jak kwestie budżetowe, zagospodarowanie przestrzenne miast i wsi, użytkowanie gruntów, zarządzanie ilościowe zasobami wodnymi, wybór źródeł energii oraz struktura dostaw energii.
2.	Polityka klimatyczno-energetycznej UE do roku 2030	Przedsięwzięcia zdefiniowane w SRG wpisują się w ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 poprzez: - racjonalne gospodarowanie zasobami poprzez zastosowanie w ramach prac modernizacyjnych materiałów i technologii w powszechnie uznanych za bezpieczne, spełniających stosowne normy, - ograniczenie presji na środowisko poprzez zastosowanie rozwiązań przyjaznych dla środowiska.
3.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jako podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Głównym celem polityki regionalnej wskazanym w opracowaniu jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej: 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Założenia strategiczne gminy zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.
4.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Strategia została przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem dokumentu jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Opracowanie weryfikuje następujące cele szczegółowe: Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

		Cel szczegółowy III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.
5.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	<p>Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055). Główny cel Strategii to zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie ww. celu realizowane będzie poprzez następujące kierunki interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; ➤ Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; ➤ Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności; ➤ Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; ➤ Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; ➤ Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. <p>Założenia strategiczne Gminy Borowa, obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.</p>
6.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	<p>Cele szczegółowe dokumentu zostały określone jako:</p> <p>Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;</p> <p>Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;</p> <p>Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.</p>

Mając na uwadze dążenie do redukcji i eliminacji negatywnych oddziaływań na środowisko w ramach realizacji planowanych inwestycji przewiduje się wdrożenie działań prewencyjnych i respektowanie rygorów ochronnych określonych przepisami prawa dla poszczególnych obszarów cennych przyrodniczo.

Należy zaznaczyć, że żadne z przedsięwzięć określonych w *Strategii rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030* nie generuje wystąpienia oddziaływań skumulowanych i oddziaływań transgranicznych jak również nie wpływa zasadniczo na środowisko oraz nie generuje zagrożeń dla zdrowia ludzi, poniżej wskazano rodzaj oddziaływań o charakterze czasowym mogących wystąpić podczas realizacji inwestycji.

Tabela 48: Wykaz oddziaływań i środków zapobiegawczych

RODZAJ ODDZIAŁYWANIA	CHARAKTER I SKALA ODDZIAŁYWANIA	ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE
EMISJA HAŁASU	Podczas przeprowadzania prac związanych z inwestycjami przede wszystkim infrastrukturalnymi przewiduje	Uciążliwości związane z realizacją projektu będą okresowe i zminimalizowane poprzez zastosowanie sprzętu sprawnego technicznie i posiadającego wszelkie atesty bezpieczeństwa

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

	się okresowe wystąpienie oddziaływań akustycznych. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy Borowa), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	i spełniającego normy użytkowania, ograniczenie do minimum zanieczyszczenia odpadami, w zakresie ochrony przed hałasem - prowadzenie robót wyłącznie w tzw. porze dziennej (w godzinach od 6:00 do maksymalnie 20:00, brak robót w porze nocnej), korzystanie ze sprawnego technicznie, nowoczesnego parku maszynowego z użyciem technologii najmniej uciążliwych akustycznie spowoduje, iż dolegliwości związane z hałasem będą okresowe, przejściowe i nie odczuwalne poza ścisłym rejonem robót. Oddziaływanie ma charakter temporalny – właściwy dla czasu realizacji inwestycji i odwracalny.
EMISJA SPALIN	Realizacja inwestycji wskazanych w SRG Borowa na lata 2023-2030 związana jest z okresową emisją spalin pojazdów wykorzystanych do ww. działań. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy Borowa), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	Uciążliwości związane z realizacją przedmiotowych projektów będą okresowe i zminimalizowane poprzez zastosowanie pojazdów sprawnych technicznie. Normy dopuszczalnych emisji spalin w nowych pojazdach sprzedawanych na terenie Unii Europejskiej oraz Europejskim Obszarze Gospodarczym podlegają przyjętym rozporządzeniom i dyrektywom UE. Od 1 września 2017 roku na terenie Unii Europejskiej wszystkie nowe modele samochodów muszą być poddawane testom WLTP i RDE, które znacznie lepiej sprawdzają pojazdy w porównaniu do rzeczywistej jazdy pod kątem spalania oraz emisji spalin. Oddziaływanie ma charakter temporalny – właściwy dla czasu realizacji inwestycji i odwracalny.
EMISJA ŚCIEKÓW	Emisja ścieków obiektów objętych projektami. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy Borowa), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	Obiekty objęte projektami włączone są do gminnego systemu wodno-kanalizacyjnego i podlegają normom korzystania z ww. systemu. Ewentualne awarie systemu wodno-kanalizacyjnego są na bieżąco usuwane przez odpowiednie jednostki Gminy Borowa. Gmina sukcesywnie przeznacza środki na funkcjonowanie i konserwację systemu wodno-kanalizacyjnego.
GOSPODARKA ODPADAMI NA ETAPIE REALIZACJI PROJEKTU	Gospodarka odpadami związana jest z eksploatacją obiektów objętych projektami. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy Borowa), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. właścicielem wszystkich powstałych podczas realizacji przedsięwzięcia odpadów będzie Wykonawca prac. Wytwórca odpadów będzie zobowiązany do przejęcia odpowiedzialności prawnej za wytwarzane odpady, na podstawie umów zawartych ze Zleceniodawcami. Przestrzegana będzie zasada „zanieczyszczający płaci”, której źródłem jest art. 174 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE 2006 C 321E). Odpady są gospodarowane zgodnie z Harmonogramem

wywozu odpadów komunalnych i segregowanych. Wnioskodawca deklaruje poniesienie wszelkich kosztów związanych z wystąpieniem wszelkich ewentualnych szkód w środowisku, a także kosztów związanych z korzystaniem ze środowiska na etapie realizacji i eksploatacji projektu.

12. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

System zarządzania *Strategią Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030* realizowany będzie w oparciu o:

- realizację zaplanowanych działań inwestycyjnych,
- ewaluację i monitoring procesu realizacji celów, kierunków i działań,
- aktualizację treści dokumentu w oparciu o propozycje od partnerów i interesariuszy strategii,
- stałą weryfikację źródeł finansowania dla założonego planu inwestycyjnego.

Koordynacja i odpowiedzialność za wdrożenie założeń *Strategii* spoczywać będą na Wójcie Gminy Borowa, który we współpracy z podległymi mu wydziałami i pracownikami Urzędu Gminy będzie realizował postanowienia przedmiotowego opracowania.

Ilustracja 27: Schemat zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030, oprac. własne

Organem odpowiedzialnym za wsparcie strategiczne przy realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Borowa* będzie Rada Gminy Borowa. Założenia dokumentu będą wdrażane w oparciu o zasadę partycypacji społecznej z uwzględnieniem narzędzi programowych i finansowych, których zakres i/lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu, tj.:

- programy i strategię branżowe,
- uchwały budżetowe,
- dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych,
- projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne,

Adekwatność założeń *Strategii Rozwoju* opierać się będzie na stałej aktualizacji treści dokumentu w kontekście zmiennych zewnętrznych tj.:

- pojawiające się zmiany prawne,
- przyjęcie nowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w poszczególnych obszarach,
- nowe możliwości finansowania projektów w oparciu o finansowanie zewnętrzne,
- zmieniające się potrzeby społeczne.

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Sposobem weryfikacji i identyfikacji osiągniętych rezultatów będzie stały monitoring wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Borowa*. Monitorowanie będzie podstawą do:

- oceny realizacji działań i osiągania celów,
- prognozy i wprowadzania zmian warunków realizacji *Strategii* w odniesieniu do zachowania spójności z dokumentami ranki lokalnej, regionalnej i krajowej,
- wdrożenie działań naprawczych i zabezpieczających,
- włączenie i stałe informowanie społeczności lokalnej o osiągniętych efektach.

Monitoring będzie odnosił się do wskaźników określonych dla każdego z zadań wskazanych w rozdziale 7 niniejszego opracowania.

Uzyskane w wyniku monitoringu dane umożliwią przeprowadzenie ewaluacji działań określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Borowa*. Sugerowanym okresem sprawozdawczym jest coroczne raportowanie wskaźników realizacji założeń dokumentu. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy Borowa, realizujący zadania w oparciu o jednostki podległe. W procesie ewaluacji wykorzystana będzie metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji strategii i osiągniętych efektów na podstawie danych pochodzących ze sprawozdań i raportów wewnętrznych oraz zewnętrznych. Informacje dotyczące poziomu realizacji działań określonych w przedmiotowym dokumencie zawarte będą między innymi w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W 2030 roku tj. w ostatnim okresie badania stopnia realizacji założeń *Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030*. Wnioski w nim zawarte posłużą w określeniu spójnego i zrównoważonego rozwoju gminy.

SPIS ILUSTRACJI

Ilustracje na stronie tytułowej, źródło: https://gminy.podkarpackie.com/gmina-borowa,103.html	
Ilustracja 1: Etapy opracowania Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030.....	4
Ilustracja 2: Gmina Borowa – lokalizacja w skali kraju, województwa i powiatu, źródło: https://powiat-mielecki.pl/nasz-powiat/nasz-powiat/mapa-powiatu , https://pl.wikipedia.org/wiki/Borowa_(gmina) ..	6
Ilustracja 3: Struktura wewnętrzna gminy Borowa, źródło: http://ugborowa.pl/content/view/4/5/	7
Ilustracja 4: Demografia w gminie Borowa w latach 2012-2022, oprac. własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego	8
Ilustracja 5: Udział procentowy mieszkańców poszczególnych miejscowości/wsi na terenie gminy Borowa.....	9
Ilustracja 6: Struktura wiekowa ludności na terenie gminy Borowa ujęcie z podziałem na płeć	10
Ilustracja 7: Struktura wiekowa ludności na terenie gminy Borowa ujęcie procentowe.....	10
Ilustracja 8: Przyrost naturalny w gminie Borowa w latach 2012-2022, oprac. własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.....	11
Ilustracja 9: Migracja w gminie Borowa w latach 2012-2022, oprac. własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego Prognozowana liczba ludności w gminie Borowa do roku 2047 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).	11
Ilustracja 10: Prognozowana liczba ludności w gminie Borowa do roku 2030 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).	12
Ilustracja 11: Wielkość użytków rolnych w poszczególnych sołectwach ujęcie procentowe	20
Ilustracja 12: Obszary, cele strategiczne i cele operacyjne	40
Ilustracja 13: Model operacyjny.....	41
Ilustracja 14: Procentowy rozkład wydatków na poszczególne cele strategiczne.....	55
Ilustracja 15: Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym, źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego perspektywa 2030, s. 160	57
Ilustracja 16: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – uwarunkowania przyrodnicze i infrastrukturalne.....	60
Ilustracja 17: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – funkcje terenów w gminie	61
 Ilustracja 18: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – wieloletni plan inwestycyjny.....	62
Ilustracja 19: Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – obszary strategicznej interwencji	63
Ilustracja 20: Prezentacja ustaleń i rekomendacji.....	67
Ilustracja 21: Źródło: OSI Polska Wschodnia, Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.	68
Ilustracja 22: Obszary wiejskie województwa podkarpackiego źródło: Strategią rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, s. 132	71

Ilustracja 23: Obszary zagrożenia powodziowego grafika zaczerpnięta ze strony internetowej: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPDF	75
Ilustracja 24: Rozkład przestrzenny średniego rocznego stężenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 na obszarze Polski w 2021 roku, określony na podstawie modelowania matematycznego oraz obiektywnego szacowania, źródło danych: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, IOŚ-PIB, oprac. INFAIR, IOŚ-PIB w: Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2021 Zbiórny raport krajowy z rocznej oceny jakości powietrza w strefach wykonanej przez GIOŚ według zasad określonych w art. 89 ustawy-Prawo ochrony środowiska, s. 97	77
Ilustracja 25: Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego O3 w kryterium ochrony zdrowia w województwie podkarpackim w 2021 r. źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021, Załącznik 1 Zestawienie sytuacji przekroczeń w województwie podkarpackim w 2021 r. s. 15	78
Ilustracja 26: Zasięg podobszarów przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w województwie podkarpackim w 2021 r. źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2021, Załącznik 1 Zestawienie sytuacji przekroczeń w województwie podkarpackim w 2021 r. s. 11	78
Ilustracja 27: Schemat zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030, oprac. własne	93
Ilustracja 28: Główne problemy występujących na terenie gminy	102
Ilustracja 29: Priorytety rozwojowe gminy	103
Ilustracja 30: Potencjał gminy	104
Ilustracja 31: Kierunki rozwoju gminy	104

SPIS TABEL

Tabela 1: Wykaz i wielkość sołectw na terenie gminy Borowa, opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Borowej, źródło: Raport o stanie Gminy Borowa za 2020 r.	7
Tabela 2: Liczba ludności wg miejscowości zameldowanych na pobyt stały (wg stanu na dzień 31.12.2022 roku), źródło: dane demograficzne Urzędu Gminy w Borowej	8
Tabela 3: Struktura demograficzna z podziałem na płeć i wiek mieszkańców w gminie Borowa stan na dzień 31.12.2022 r., źródło: dane demograficzne Urzędu Gminy w Borowej.....	9
Tabela 4: Placówki edukacyjne w gminie Borowa.....	13
Tabela 5: Beneficjenci pomocy społecznej w gminie Borowa w latach 2018-2022	14
Tabela 6: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na kategorie udzielanej pomocy przez GOPS w latach 2018-2022.....	14
Tabela 7: Placówki opieki zdrowotnej w gminie Borowa	15
Tabela 8: Liczba interwencji policyjnych na terenie gminy Borowa w latach 2018-2021	15
Tabela 9: Liczba interwencji OSP na terenie gminy Borowa w latach 2018-2022.....	16
Tabela 10: Wykaz organizacji pozarządowych na terenie gminy Borowa	16
Tabela 11: Struktura bezrobocia na terenie gminy Borowa stan na dzień 31.12.2022 r., na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy	17
Tabela 12: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Borowa w latach 2018-2022	18
Tabela 13: Działalność gospodarcza wg kodów PKD.....	18
Tabela 14: Struktura użytków rolnych w gminie Borowa.....	19
Tabela 15: Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Borowa.....	20
Tabela 16: Wielkość użytków rolnych w poszczególnych sołectwach.....	20
Tabela 17: Infrastruktura techniczna w gminie Borowa	24
Tabela 18: Zasoby mieszkaniowe w gminie Borowa w latach 2018-2022.....	25
Tabela 19: Podsumowanie diagnozy stanu obecnego gminy Borowa	25
Tabela 20: Obszary najlepiej oceniane przez ankietowanych	28
Tabela 21: Obszary oceniane najgorzej przez ankietowanych	28
Tabela 22: Najpilniejsze obszary realizacji inwestycji na terenie gminy Borowa wskazane przez ankietowanych.....	29
Tabela 23: Analiza SWOT	31
Tabela 24: Problemy, wyzwania i potencjały	35
Tabela 25: Karta projektu nr 1	43
Tabela 26: Karta projektu nr 2	43
Tabela 27: karta projektu nr 3	44
Tabela 28: Karta projektu nr 4	45
Tabela 29: Karta projektu nr 5	46
Tabela 30: Karta projektu nr 6	47
Tabela 31: Karta projektu nr 7	47
Tabela 32: Karta projektu nr 8	48
Tabela 33: Karta projektu nr 9	49
Tabela 34: Karta projektu nr 10	49
Tabela 35: Karta projektu nr 11	50
Tabela 36: Karta projektu nr 12	50
Tabela 37: Karta projektu nr 13	51
Tabela 38: Karta projektu nr 14	51
Tabela 39: Karta projektu nr 15	52

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

Tabela 40: Karta projektu nr 16	52
Tabela 41: Zadania o charakterze inwestycyjnym – inwestycje celu publicznego o charakterze ponadlokalnym, o których mowa w art. 39 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	53
Tabela 42: Rozkład wydatków na poszczególne cele strategiczne	54
Tabela 43: Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w wymiarze przestrzennym	64
Tabela 44: Typy zagrożeń mogących wystąpić w gminie Borowa, oprac. własne zgodne z siatką bezpieczeństwa zawartą w „Planie Zarządzania Kryzysowego Gminy Borowa”	73
Tabela 45: Korelacja założeń Strategii rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu.....	79
Tabela 46: Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania projektów	85
Tabela 47: Odwołanie do polskich i wspólnotowych zapisów w zakresie ochrony środowiska	89
Tabela 48: Wykaz oddziaływań i środków zapobiegawczych	90

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1: Analiza ankiet dot. stanu istniejącego oraz perspektyw rozwoju gminy Borowa

Przedmiotowa ankieta pn. „ANKIETA – stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Borowa” adresowana była do pełnoletnich mieszkańców gminy. Priorytetem badania ankietowego było zgromadzenie materiałów poglądowych w celu przygotowania *Strategii Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030*.

Ankieta zawierała 8 pytań oraz tzw. metryczkę osoby ankietowanej i udostępniona była w wersji papierowej i elektronicznej przez okres dwóch tygodni. Wypełnione ankiety należało złożyć do dnia 10.03.2022 r. w sekretariacie Urzędu Gminy Borowa, wypełnić poprzez pobranie aktywnego formularza pdf używając programu Adobe Reader (lub innego do obsługi plików pdf) albo bezpośrednio w przeglądarce internetowej, a po zapisaniu pliku przesłać na adres e-mail: strategia@borowa.pl ewentualnie wydrukować i złożyć w sekretariacie Urzędu Gminy Borowa.

Ankiety można było również wypełnić online za pośrednictwem komputera czy też telefonu komórkowego, które posiadają dostęp do internetu poprzez użycie linka podanego na stronie <https://borowa.pl>

Metryka ankietowanych

W badaniu ankietowym wzięło udział 74 osoby (51,35% kobiet i %, 48,65 mężczyzn). Poniżej zawarto tabelę definiującą profil ankietowanych:

WIEK	
18-25	5
26-35	25
36-50	35
51-65	8
66 I WIĘCEJ	1
PŁEĆ	
KOBIETA	38
MĘŻCZYŻNA	36
WYKSZTAŁCENIE	
PODSTAWOWE	0
ZAWODOWE	5
ŚREDNIE	24
WYŻSZE	44
DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA	
WŁASNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	5
PRACA W SEKTORZE PRYWATNYM	32
PRACA W SEKTORZE PUBLICZNYM	32
UCZEŃ/STUDENT	2
BEZROBOTNY	1
PRACA W ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ	1
EMERYT/RENCISTA	0
ROLNIK	4
INNE	1

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

TEREN GMINY OD URODZENIA	57
INNE	17

1. Statystyka odpowiedzi na pytanie 1 ankiety tj. Ocena warunków życia/działalności w Gminie oraz możliwości jej rozwoju

OCENA WARUNKÓW ŻYCIA/DZIAŁALNOŚCI W GMINIE ORAZ MOŻLIWOŚCI JEJ ROZWOJU	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE
WARUNKI DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	2	31	6	3	2
DOSTĘP DO INSTYTUCJI, PLACÓWEK USŁUGOWYCH	11	28	30	3	2
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPORTU I REKREACJI, CIEKAWEGO SPĘDZENIA CZASU	5	29	24	14	2
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KULTURY I ROZRYWKI	9	34	23	6	2
POZIOM OFERTY I WYDARZEŃ KULTURALNYCH	12	42	17	10	3
STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	5	43	20	4	2
WALORY KRAJOBRAZOWE	13	31	25	3	1
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH (W TYM: PLACE, SKWERY, PARKI)	8	20	30	12	4
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (WODOCIĄGI)	14	34	18	3	5
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (KANALIZACJA)	8	16	20	11	19
DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTU PUBLICZNEGO	2	11	28	18	15
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	10	30	25	5	3
POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW	2	30	35	6	0
RYNEK PRACY (MOŻLIWOŚĆ ZATRUDNIENIA)	2	11	37	12	12
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI SPOŁECZNEJ	6	27	32	3	5
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ	11	31	18	4	9
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	12	39	17	4	2
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	12	40	15	4	3
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM	1	24	15	15	13
USŁUGI TURYSTYCZNE	0	6	24	26	14
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY GASTRONOMICZNEJ	1	25	22	17	9
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY NOCLEGOWEJ	0	5	20	25	21
DOSTĘP DO INTERNETU	9	28	21	8	8
DOSTĘP DO USŁUG PUBLICZNYCH ŚWIADCZONYCH PRZEZ INTERNET	2	33	20	8	11
DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD INWESTYCJE	2	14	33	14	7
AKTYWNOŚĆ ŚRODOWISK LOKALNYCH	4	25	32	6	4
ROZWÓJ ROLNICTWA I BRANŻY ROLNO-SPOŻYWCZEJ	3	22	33	8	4
ATRAKCYJNOŚĆ GMINY DLA TURYSTÓW	1	22	21	19	9
JAKOŚĆ RZĄDZENIA ORAZ FUNKCJONOWANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W GMINIE	15	30	14	5	8

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

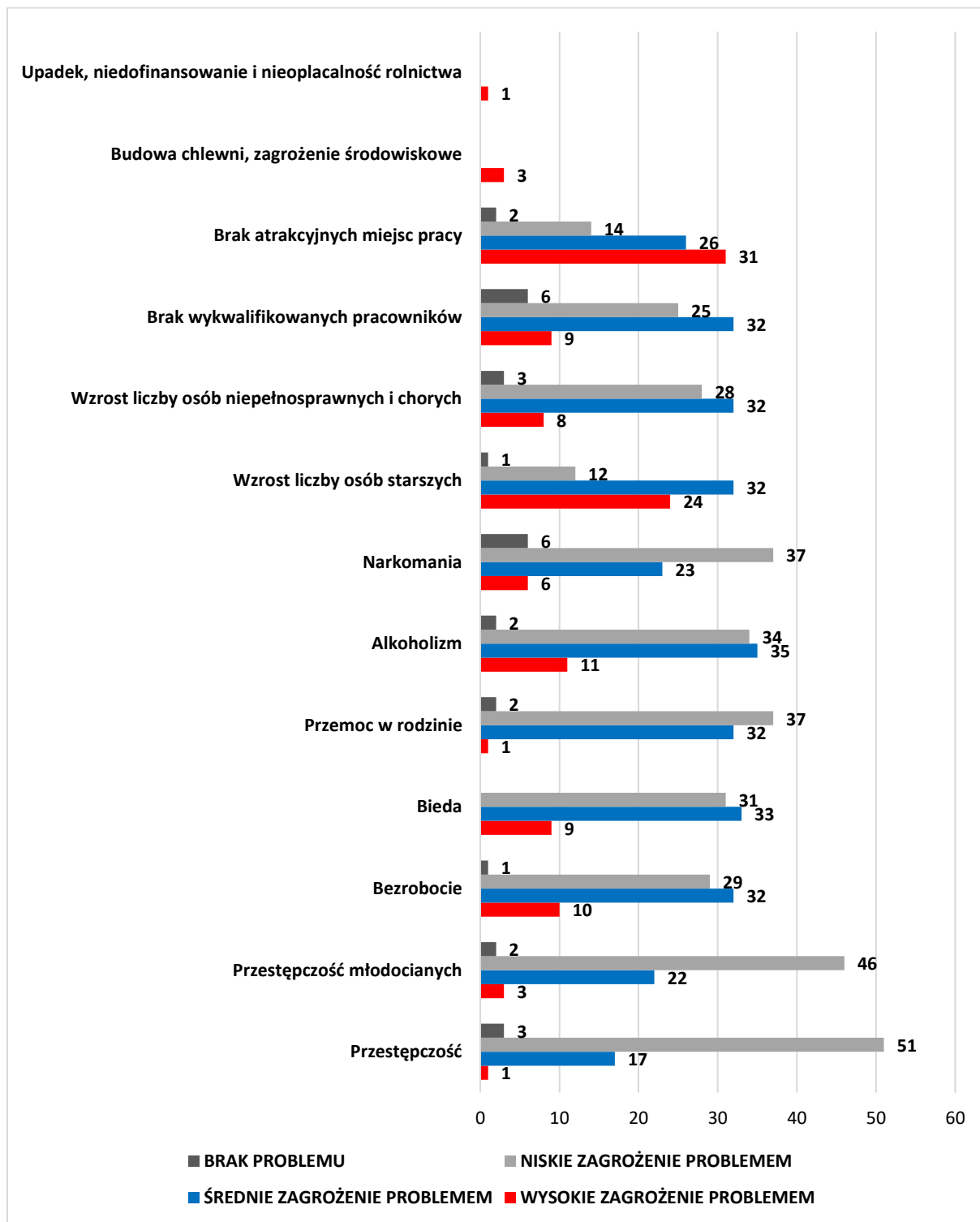
ROZWÓJ INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH	1	18	35	9	5
ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYŚLE	0	12	31	17	9
POMOC W EKSPORTOWANIU TOWARÓW I USŁUG	0	9	35	14	10
WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY	1	11	25	18	14

OBSZARY NAJLEPIEJ OCENIANE	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŚREDNIA % odpowiedzi pozytywnych
POZIOM OFERTY I WYDARZEŃ KULTURALNYCH	12	42	72,97%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	12	40	70,27%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	12	39	68,92%
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (WODOCIĄGI)	14	34	64,86%
JAKOŚĆ RZĄDZENIA ORAZ FUNKCJONOWANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W GMINIE	15	30	60,81%
WALORY KRAJOBRAZOWE	13	31	59,46%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ	11	31	56,76%
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	10	30	54,05%
Obszary oceniane najgorzej	ZŁE	BARDZO ZŁE	ŚREDNIA % odpowiedzi negatywnych
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY NOCLEGOWEJ	25	21	62,16%
USŁUGI TURYSTYCZNE	26	14	54,05%
DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTU PUBLICZNEGO	18	15	44,59%
WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY	18	14	43,24%
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (KANALIZACJA)	11	19	40,54%
ATRAKCYJNOŚĆ GMINY DLA TURYSTÓW	19	9	37,84%
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM	15	13	37,84%
ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYŚLE	17	9	35,13%
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY GASTRONOMICZNEJ	17	9	35,13%

2. Statystyka odpowiedzi na pytanie 2 ankiety tj. Określenie głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy

Ilustracja 28: Główne problemy występujących na terenie gminy

3. Statystyka odpowiedzi na pytanie 3 ankiety tj. „Proszę o wybranie maksymalnie 6 priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy w latach 2021-2030 oraz rozwiązywanie istniejących problemów i barier rozwoju”:

Ilustracja 29: Priorytety rozwojowe gminy

Strategia Rozwoju Gminy Borowa na lata 2023-2030

4. Statystyka odpowiedzi na pytanie 7 ankiety tj. Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące Gminy:

Ilustracja 30: Potencjał gminy

KATEGORIA	BARDZO WYSOKA	WYSOKA	ŚREDNIA/ PRZECIĘTNA	NISKA	BARDZO NISKA
ATRAKCYJNA JAKO MIEJSCE ZAMIESZKANIA	3	18	44	5	3
ATRAKCYJNA JAKO MIEJSCE DO PRACY	1	9	37	20	6
ATRAKCYJNA JAKO MIEJSCE DO WYPOCZYNKU	3	9	38	19	6
ATRAKCYJNIEJSZA NIŻ SĄSIEDNIE GMINY	5	14	42	7	6
POŁOŻONA W ATRAKCYJNYM MIEJSCU REGIONU	7	20	34	7	3
TO GMINA, W KTÓREJ MOŻNA CZUĆ SIĘ BEZPIECZNIE	13	37	21	1	1
TO GMINA, Z KTÓRĄ JESTEM SILNIE ZWIĄZANY/A	16	35	10	5	3

5. Statystyka odpowiedzi na pytanie 8 ankiety tj. Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź z czym chciał(a)by Pani/Pan, aby utożsamiano Gminę w roku 2030?

Ilustracja 31: Kierunki rozwoju gminy

W wyniku odpowiedzi ankietowanych na pytania 4 i 5 wskazano propozycje następujących działań inwestycyjnych:

Infrastruktura komunikacyjna

Modernizacja nawierzchni dróg m.in. w Borowej i w Glinach Wielkich

Budowa ścieżek rowerowych przy drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych

Wykonanie chodników na najbardziej niebezpiecznych odcinkach dróg wojewódzkich od Borowa przez Sadową Górę aż do wjazdu na obwodnicę oraz na odcinku od Borowej w stronę Glin Wielkich

Modernizacja infrastruktury okołodrogowej na terenie gminy tu w szczególności oświetlenia w celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników ruchu (m.in. oświetlenie na drodze od Górek do Surowej)
Ogólnodostępny transport publiczny

Infrastruktura społeczna, edukacyjno-sportowa i komunalna

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej - remont i dostosowanie stadionu w Borowej
Budowa wielofunkcyjnych przyszkolnych boisk sportowych na terenie gminy
Zewnętrzna siłownia w Surowej
Budowa boiska piłki nożnej w miejscowości Sadkowa Góra
Wspieranie klubów sportowych, organizacja prelekcji pokazowych z różnych dyscyplin sportowych grupowych i indywidualnych
Modernizacja placówek edukacyjno-oświatowych
Stworzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży
Modernizacja publicznych obiektów rekreacji i placów zabaw na terenie gminy
Budowa hali sportowej w msc. Borowa
Utworzenie miejsca spotkań mieszkańców: kawiarnia, klub w msc. Surowa
Powstanie szkoły podstawowej w Górkach
Budowa żłobka
Poszerzenie terenu cmentarza parafialnego w Borowej
Zwiększenie zakresu dostępu do kompleksowej opieki zdrowotnej w oparciu o zatrudnienie lepiej doświadczonych lekarzy rodzinnych i pediatry oraz stomatologa

Infrastruktura techniczna i środowisko

Kanalizacja - budowa sieci i przyłączy w miejscach nieskanalizowanych m.in.: Gliny Wielkie, Górk, Łysakówek
Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków
Budowa gazociągu w miejscowościach na terenie gminy Borowa
Rozbudowa sieci światłowodowej
Inwestycja w systemy PV na dachach budynków należących do gminy i gminnych jednostek komunalnych wraz z instalacji na nieruchomościach należących do gminy zgodnie z przeznaczeniem aktualnym działki
Budowa gminnego wysypiska śmieci
Zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez uregulowanie małych rzek i kanałów oraz udrożnienie przepływu wód.
Dbałość o gospodarkę melioracyjną - sukcesywne czyszczenie rowów na terenie gminy
Inicjacja eko-działań i promowanie OZE
Dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków
Termomodernizacja budynków komunalnych i publicznych w tym szkół
Inwestycja w Zielone systemy ogrzewania złożone z pomp ciepła w budynkach należących do gminy ze stałym przeznaczeniem

Zagospodarowanie przestrzenne i administracja

Przygotowanie planu zagospodarowania przestrzennego w tym w szczególności dla fragmentów miejscowości Borowa Pławo Orłów i Wola Pławska
Przebudowa budynków nieużytkowych na mieszkania dla młodych
Budowa/rozbudowa parkingu w okolicach GOK-u
Renowacje i remonty budynków użyteczności publicznej m.in. budynku UG w Borowej
Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
Poprawa działalności administracji publicznej

Gospodarka

Rozwój przedsiębiorczości i ściągnięcie do gminy znaczącego inwestora

Budowa inkubatora przedsiębiorczości

Promocja gminy (nawiązanie kontaktu/współpracy w miejscowościach "z 4 stron świata" w celu zapewniania możliwości wymiany turystycznej. Kontynuowanie i rozszerzanie udziału Gminy na różnych wydarzeniach lokalnych i ogólnopolskich)

Organizacja spotkań tematycznych z producentami specjalnych działów produkcji rolnej (np. ślimak afrykański, zwierzęta futerkowe, drób nieznanie, drób rzeźny, grzyby, szklarnie...) Pomoc w nawiązaniu współpracy, kontraktor i tworzeniu grup producenckich."

Zróżnicowane rolnictwo i produkcja rolno – zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności wśród upraw, ograniczenie upraw monokulturowych, stawianie na umiarkowany ekologizm, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalnej produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów pod produkcje/uprawy w naszej okolicy (ślimak afrykański, zajęczaki, jeleniowate, pasieki naturalne itp."

Wsparcie dla przedsiębiorców (dotacje, doradztwo, ułatwienia administracyjne)

Budowa bazy turystyczno-noclegowej na terenie gminy: pozyskanie kwater prywatnych i/lub socjalnych. Promocja turystyczna gminy. Promowanie gospodarstw agroturystycznych.

Wspieranie budowy zaplecza gastronomicznego

W wyniku analizy odpowiedzi na pytanie 6 udzielonych przez osoby ankietowane zweryfikowano następujące atuty gminy:

- Położenie komunikacyjne;
- Sieć dróg;
- Powiększająca się ilość chodników;
- Wyremontowane drogi gwarantujące bezpieczeństwo ruchu;
- Rynek w Borowej;
- Park i fontanna w Borowej;
- Inicjatywy oddolne, aktywność społeczna;
- Przyjazne środowisko lokalne;
- Ilość wydarzeń społecznych (Dni Borowej, dożynki) – szczególnie w okresie wiosna-jesień duża ilość społecznych wydarzeń zachęca rodziny do spędzania czasu na terenie gminy;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Dostępność i wysoka jakość opieki społecznej – sprawne funkcjonowanie GOPS;
- Ośrodek zdrowia, powstanie nowej siedziby Pogotowia Ratunkowego w Borowej;
- Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Borowej;
- Nowy budynek przedszkola w Pławnie;
- Wyremontowany budynek szkoły w Pławnie;
- Boiska wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Borowej.
- Sąsiedztwo Wisły i Wiśłoki, malowniczy krajobraz;
- Stosunkowo niskie skażenie środowiska – względnie niskie zanieczyszczenie powietrza;
- Względnie dobre warunki wietrzne u słoneczne pod instalacje OZE;
- Rozwijająca się baza przedsiębiorców w szczególności firm produkcyjnych i istnienie kluczowych firm: Atus Sadkowa Góra, Borimex Borowa.